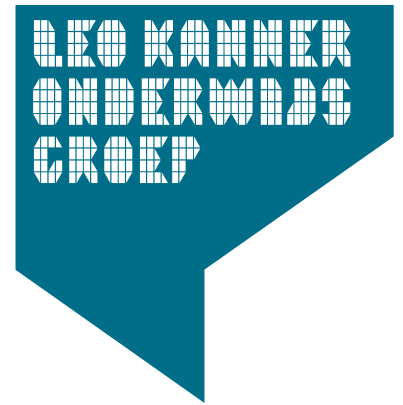

Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep
JAARVERSLAG 2024

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG 2024.....	4
VOORWOORD	5
1 ALGEMEEN	7
1.1ALGEMENE GEGEVENS.....	7
1.2JURIDISCHE STRUCTUUR.....	7
1.3MISSIE EN DOELSTELLING	7
1.4ORGANISATIE, GOVERNANCE EN BESTURINGSFILOSOFIE	8
1.5 SAMENSTELLING COLLEGE VAN BESTUUR.....	10
1.6 LOCATIES	10
1.7CODE GOED BESTUUR PRIMAIR ONDERWIJS	14
1.8MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S.....	15
2 BELEID	16
2.1KOERSPLAN: ONDERWIJS EN KWALITEIT	16
2.3KOERSPLAN: SAMENWERKEN (ONZE PARTNERS).....	21
2.4KOERSPLAN: MIDDELEN EN ORGANISATIE	22
2.5 KOERSPLAN: ONDERWIJS EN DIGITALISERING.....	22
2.6 KOERSPLAN: ONTWIKKELING VAN KENNIS EN ADVIES OP AUTISMESPECTRUMSTOORNISSEN	23
3 LEERLINGEN EN ONDERWIJSPRESTATIES.....	25
3.1LEERLINGEN	25
3.2ONDERWIJSPRESTATIES	26
3.3 INZET NPO-GELDEN.....	33
4 PERSONEELSBELEID.....	35
5 SOCIALE VEILIGHEID.....	40
5.1 SOCIALE VEILIGHEID LEERLINGEN	40
5.2 (SOCIALE) VEILIGHEID MEDEWERKERS	40
5.3 KLACHTEN EN VERTROUWENSPERSONEN	40
6 FINANCIEN.....	42
6.1FINANCIEEL BELEID, PLANNING & CONTROL	42
6.2TREASURY.....	43
6.3TOELICHTING OP DE BALANS	44
6.4TOELICHTING OP DE EXPLOITATIE	48
6.5 RESULTAATBESTEMMING	58
6.6 INDICATOREN	59

6.7GEVOERD BELEID BIJ DE BEHEERSING VAN UITKERINGEN NA ONTSLAG	61
7 CONTINUITEITSPARAGRAAF	62
7.1 STRATEGISCHE KOERS	62
7.2 ONTWIKKELING VAN DE LEERLINGAANTALLEN	63
7.3 FINANCIEEL TOEKOMSTPERSPECTIEF	64
7.4 GOVERNANCE EN CODE GOED BESTUUR PRIMAIR ONDERWIJS	68
7.5RISICOBHEERSINGS- EN CONTROLESYSTEMEN.....	68
7.6 RISICO'S EN ONZEKERHEDEN	69
8 RAAD VAN TOEZICHT	74
9 VERSLAG MR	82
JAARREKENING 2024.....	85

BESTUURSVERSLAG 2024

VOORWOORD

Een **voorwoord** is een (meestal kort) stuk tekst, dat soms aan het begin van een boek of of een jaarverslag wordt geplaatst. Meestal wordt dit geschreven door iemand anders dan de primaire auteur(s).

Er is een duidelijk verschil tussen een voorwoord en een inleiding. Het voorwoord gaat niet noodzakelijkerwijs over de inhoud. Het is een persoonlijk getinte tekst, vandaar dat het voorwoord in de ik- of wij-vorm mag worden geschreven.

En daar maak ik dan gebruik van om gelijk maar met de deur in huis te vallen. Het jaarlijks schrijven van een voorwoord in een jaarverslag is een dankbare en ondankbare klus. Overigens geldt dat voor alle auteurs die bijdragen aan het jaarverslag van de LKO. Dankbaar, omdat een kalenderjaar lang hard werken zichtbaar wordt in het jaarverslag en een erkenning is voor alle medewerkers en degenen die vanuit externe expertise een bijdrage hebben geleverd aan het onderwijs op de locaties. Ondankbaar, omdat de vele uren schrijfwerk slechts gelezen wordt door een handvol belangstellenden en overwegend belangstellenden met een zekere rol bij dit verslag zoals de RvT, MR en inspectie van het onderwijs.

2024 was:

Een jaar waarin de tussenevaluatie koersplan centraal stond en op basis van die evaluatie een start gemaakt is om het huidige koersplan aan te scherpen en scenario's voor de toekomst te ontwikkelen. Kunnen we als LKO vooruit kijken naar 2035 en verder en ons inhoudelijk en strategisch voorbereiden op wat *inclusiever* voor ons als organisatie betekent?

Een jaar waarin is gewerkt met een nieuwe functionaris, de bestuurssecretaris. Met een liefdevolle, edoch strakke hand, is de organisatie steeds meer in control gekomen op belangrijke processen en is de pdca-cyclus aangescherpt. En heb ik dankbaar gebruik gemaakt van deze sparringspartner.

Een jaar waarin de integrale verantwoordelijkheid van de locatiedirecteuren steeds meer handen en voeten heeft gekregen. Met daarbij medewerkers op het bestuursbureau die zich hebben ingespannen (echt vanuit intrinsieke motivatie) om de locaties te ondersteunen bij hun vragen en behoeften. Een switch om trots op te zijn.

Een jaar waarin het niet is gelukt om het begrote resultaat te bereiken. Gelukkig is wel alles op de locaties uitgevoerd zoals gepland. Er zat een fout in de begroting. Deze fout is ontdekt lopende het jaar; er is niet voor gekozen de begroting aan te passen.

Een jaar waarin de migratie is voorbereid naar een ander administratiekantoor. En dat was heel veel werk voor sommigen. Met de overgangsdatum van 1 januari 2025 vormde de salarisbetaling van januari 2025 een belangrijk toetsmoment. Met inspanning van alle betrokkenen hebben alle collega's hun salaris één dag eerder dan gepland ontvangen. Er ligt nog wel wat werk om de systemen verder in te richten.

Een jaar waarin ook de nieuwe kaders voor kwaliteit zijn opgesteld, geheel in lijn met de integrale verantwoordelijkheid van de directeurs en in lijn met de bestuurlijke verantwoording die de LKO is verschuldigd aan de maatschappij.

Een jaar waarin het jaarlijkse bestuursgeprek heeft plaatsgevonden met de inspectie van het onderwijs. Een prettig en inhoudelijk gesprek. De inspectie concludeert dat er geen risico's zijn gesignaleerd die vragen om een aanpassing van het toezichtsarrangement.

Een jaar waarin ook veel tijd en energie is gestoken in het tot stand brengen van de nieuwbouw voor de Leo Kannerschool Hazenboslaan. Er wordt gestaag gewerkt naar de dag dat de eerste paal echt de grond in gaat en de eerste steen wordt gelegd. De voortgang van het project kan worden gevolgd op de speciale website www.denieuwekanner.nl

En als ik mijn voorwoord bekijk is het eigenlijk een voorwoord en inleiding in een geworden. Er rest mij niets dan de lezers die dit jaarverslag moeten lezen en de lezers die dit jaarverslag willen lezen, veel leesplezier te wensen!

Sander Verheul
Voorzitter College van Bestuur
15 april 2025

1 ALGEMEEN

1.1 ALGEMENE GEGEVENS

Naam	Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep
Adres	Elisabethhof 17, 2353 EW Leiderdorp
Telefoon	071 515 05 99
E-mail algemeen	info@leokanner.nl
E-mail leerlingenadministratie	administratie@leokanner.nl
Website	www.leokanner.nl
KvK-nummer	41165490
Bestuursnummer	30968
BRIN-nummer	00NT

1.2 JURIDISCHE STRUCTUUR

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichtingsvorm. De Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep (hierna te noemen: LKO) is op 8 juni 1968 opgericht en kent Oegstgeest als statutaire vestigingsplaats. De stichting heeft het bestuur en beheer over één school (één BRIN-nummer) voor speciaal onderwijs en verzorgt speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor kinderen en jongeren van 4 t/m 20 jaar, op zeven verschillende locaties in Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Voorhout en Zoetermeer.

1.3 MISSIE EN DOELSTELLING

De statutaire doelstelling van de LKO staat beschreven in de statuten. Kort samengevat gaat het om het geven van onderwijs aan leerlingen met uiteenlopende onderwijsondersteuningsbehoeften. We bieden onze leerlingen speciale lesplekken waar zij het beste tot ontwikkeling komen. Bij de doelstelling hoort dat we onze expertise delen om kinderen met extra ondersteuningsbehoeften ook elders te ondersteunen. Zo werken we aan het invullen van het recht op onderwijs voor alle leerlingen, ook als dit bij wet nog niet geregeld is.

DE MISSIE VAN LKO

Samen zorgen wij ervoor dat onze leerlingen zich in hun eigen(wijs)heid ontplooien. In onze visie op onderwijs betekent dit dat we, verbonden met de samenleving, onderwijs met perspectief bieden.

PERSPECTIEF

- Voor onze leerlingen, in hun vervolgstappen op weg naar volwassenheid;
- Voor alle medewerkers die, om onze missie waar te kunnen maken, perspectief moeten blijven houden binnen hun vak. We willen hen de kans bieden zich een werkzaam leven lang te ontwikkelen, in samenhang met onze leerlingen.

We vinden het belangrijk dit alles in een veilige en gestructureerde leeromgeving te doen, in

goede samenwerking met ouders en hulpverlening. In ons Koersplan 2021-2025 hebben we beschreven dat we dit doen door het verder verdiepen en verbreden van ons aanbod, zodat leerlingen vanuit hun eigen(wijs)heid toewerken naar een passende plek in de samenleving, en door een werkgever te zijn die zich door meebewegen onderscheidt op de arbeidsmarkt.

Voor meer informatie: www.leokanner.nl.

1.4 ORGANISATIE, GOVERNANCE EN BESTURINGSFILOSOFIE

De LKO kent een scheiding tussen bestuur en toezicht (Bestuur/Raad van Toezicht-model), in combinatie met een versterkte rol van de integraal verantwoordelijke schooldirecteur. De primaire verantwoordelijkheid voor het bestuur van de organisatie ligt bij het College van Bestuur (CvB). Het CvB heeft de algemene leiding over de stichting en is hiermee het bevoegd gezag dat de stichting bestuurt. Het CvB is daarmee verantwoordelijk voor de vaststelling en de uitvoering van beleid. Het CvB is het boegbeeld van de Stichting en hiermee het aanspreekpunt voor de externe contacten, zoals onder andere landelijke en lokale overheden, de Samenwerkingsverbanden en de Inspectie voor het Onderwijs.

Belangenafweging en besluitvorming zijn in de stichting belegd bij het CvB. Het CvB heeft voor bepaalde besluiten de goedkeuring van de Raad van Toezicht (RvT) overeenkomstig de statuten en het toezichtkader.

De Statuten zijn eind 2024 op één punt gewijzigd. De RvT heeft in afstemming met de MR besloten om het aantal RvT-leden dat op bindende voordracht van de MR kan worden benoemd, aan te passen. De belangrijkste overweging hiervoor was de verhouding van het aantal te benoemen RvT-leden op bindende voordracht door de MR ten opzichte van het totaal aantal RvT-leden van zes. Het aantal is in december 2024 statutair aangepast van twee naar één RvT-lid benoembaar op bindende voordracht van de MR.

De RvT vervult de toezichthoudende rol ten opzichte van het CvB. De RvT vervult daarnaast de rol van klankbord van het CvB en de werkgeversrol naar het CvB van de stichting. De remuneratiecommissie voert jaarlijks met het CvB voortgangsgesprekken. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van CvB en RvT zijn vastgelegd in de statuten en uitgewerkt in bestuursreglementen RvT en CvB. In dit bestuursverslag is het jaarverslag van de RvT opgenomen waarin de Raad verantwoording aflegt over de uitvoering van haar toezicht.

De medezeggenschap is georganiseerd op basis van de Wet Medezeggenschap Scholen volgens het principe 'Medezeggenschap volgt zeggenschap'. De LKO heeft op stichtingsniveau een Medezeggenschapsraad (MR) en op locatieniveau klankbordgroepen (KBG). In onderlinge samenhang geven zij de medezeggenschap vorm en stem.

De eigen Besturingsfilosofie is leidraad voor de interne verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de stichting. Uitgangspunt is dat deze zo decentraal mogelijk belegd worden. Elke locatie wordt aangestuurd door een integraal verantwoordelijke directeur. Het CvB en de directeuren vormen samen het managementteam (MT) van de stichting.

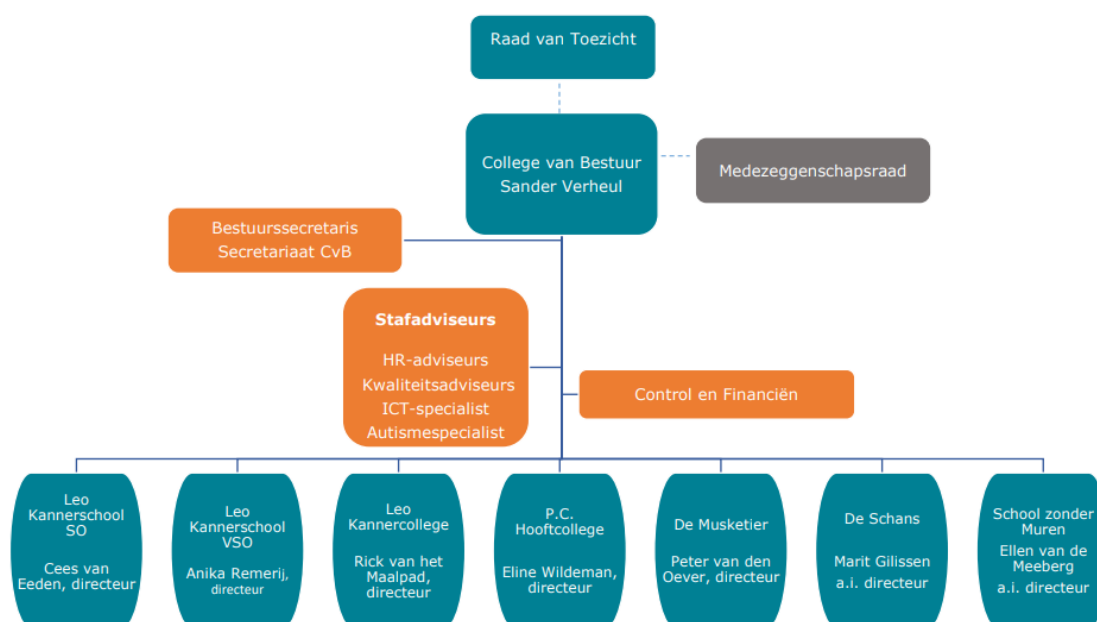
In het nieuwe Managementstatuut, dat begin 2024 is vastgesteld door het CvB, wordt door het CvB van de LKO de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bevoegd gezag en de locatiedirecteuren beschreven. Hierbij wordt de terminologie gehanteerd zoals deze in de Besturingsfilosofie, in het Bestuursreglement College van Bestuur en in het Reglement Raad van Toezicht is weergegeven. Daarnaast geldt de Mandaat- en delegaatsregeling. Het managementstatuut regelt ook de werkwijze van het Directeurenoverleg. In de nieuwe Overlegstructuur 2024 worden de overleggen en het besluitvormingsproces tussen alle organisatieonderdelen beschreven. Overleggen vinden op elkaar afgestemd plaats tussen CvB, Directie, Staf en de andere medewerkers over de te realiseren doelstellingen op stichtings- en schoolniveau.

Het bestuursbureau, met specialisten voor personele en financiële zaken, onderwijskwaliteit, ICT, autisme, administratie en het bestuurssecretariaat, ondersteunt de organisatie bij het ontwikkelen, implementeren en bewaken van beleid. Op het bestuursbureau werken per ultimo 2024 in totaal 8,67 fte (inclusief 1,0 fte van het CvB), exclusief externe inhuur van een controller (circa 12 uren per week), een adviseur huisvesting (circa 10 uren per week) en een bestuurssecretaris (circa 28 uren per week).

Het voeren van de personele en financiële administratie is tot en met 31 december 2024 belegd bij een extern bureau (OOGOHM). Vanaf 1 januari 2025 is het voeren van de personele administratie ondergebracht bij administratiekantoor Mercus en voert de LKO de financiële administratie zelf uit.

De activiteiten met betrekking tot ambulante begeleiding binnen het reguliere onderwijs zijn ondergebracht in de Coöperatieve Vereniging AED (Ambulante Educatieve Dienst) Leiden. De LKO is één van de drie leden van de AED.

ORGANOGRAM LEO KANNER ONDERWIJSGROEP

1.5 SAMENSTELLING COLLEGE VAN BESTUUR

De LKO werd in 2024 bestuurd door een eenhoofdig College van Bestuur (CvB) in de persoon van Sander Verheul, voorzitter CvB. Op pagina 77 wordt het besluit van de Raad van Toezicht over de samenstelling van het College van Bestuur nader toegelicht.

Samenstelling CvB per 31 december 2024

Voorzitter CvB: Sander Verheul

Sander Verheul bekleedde in 2024 de volgende nevenfunctie:

- Voorzitter Raad van Toezicht Pontes scholengroep in Zeeland (bezoldigd).

In 2022 zijn de bestuurderscao's primair onderwijs en voortgezet onderwijs samengevoegd tot één bestuurderscao voor het funderend onderwijs. Het CvB en de remuneratiecommissie geven inhoud en vorm aan de nieuwe cao. Voor de bezoldiging van de CvB-leden verwijzen we naar de WNT-opgave in de jaarrekening. De LKO heeft een terughoudend declaratiebeleid voor de CvB-leden. Declaraties worden uitsluitend vergoed na accordering door de voorzitter van de RvT.

1.6 LOCATIES

De volgende locaties horen per ultimo 2024 bij de Leo Kanner Onderwijsgroep:

Leo Kannerschool SO (Oegstgeest)

Leo Kannerschool SO Oegstgeest biedt onderwijs aan leerlingen met autisme in de leeftijd van vier tot dertien jaar. De leerlingen hebben ondersteuningsvragen die gerelateerd zijn aan de informatieverwerking. De behoefte aan ondersteuning komt vooral naar voren bij de sociale interactie, de communicatie en het verbeeldend vermogen. De schoolomgeving is zo ingericht en geordend dat de leerling voorspelbaarheid ervaart en zich daardoor veilig voelt. Het pedagogisch klimaat is geheel gericht op de specifieke behoeften van deze leerlingen. Het team draagt gezamenlijk zorg voor een sociaal-emotioneel zorgklimaat. Kernwoorden zijn veiligheid, structuur en acceptatie.

Aan de Leo Kannerschool SO Oegstgeest is een formele nevenvestiging verbonden, de zorglocatie Kleen4Care te Voorhout. Kleen4Care biedt begeleiding aan kinderen/jongeren die extra ondersteuning behoeven op het gebied van gedrag en/of ontwikkeling. Ook vangt Kleen4Care kinderen/jongeren op die niet in staat zijn onderwijs te volgen in een schoolse setting. Per 1 september 2019 is de Leo Kannerschool gestart met het bieden van onderwijs aan deze kinderen/jongeren op de locatie van Kleen4Care.

Leo Kannerschool VSO (Oegstgeest)

De Leo Kannerschool VSO Oegstgeest verzorgt voortgezet speciaal onderwijs aan jongeren met autisme. De school verzorgt onderwijs aan leerlingen vanaf 12 jaar met een leer- en denkniveau vmbo basis- en kader en niveau praktijkonderwijs. De school en het onderwijs zijn zo ingericht en geordend dat leerlingen weten wat ze kunnen verwachten en zich daardoor veilig voelen. Het dagelijks handelen is afgestemd op de ondersteuningsbehoeften die voortkomen vanuit het autisme.

Leo Kannerschool VSO Oegstgeest werkt samen met scholen in de regio. In samenwerking met Vakcollege Rijnmond is de voorziening GO Rijnmond opgezet. Deze vmbo BK-klas bestaat uit leerlingen van de Leo Kannerschool, het Vakcollege zelf en het betreffende

samenwerkingsverband. De leerlingen in deze klas hebben als doel om vanaf leerjaar 3 mee te kunnen draaien in een reguliere klas met het daarbij behorende lesprogramma.

De Leo Kannerschool VSO heeft een samenwerking met Yuverta Oegstgeest. Vmbo-BK-leerlingen met affiniteit voor het werken met dieren, bloemen en planten kunnen, als dit past bij de ontwikkeling van de leerling, vanaf leerjaar 3 de beroepsgerichte vakken volgen en examen doen op Yuverta. De leerlingen kunnen op deze wijze een volledig diploma behalen.

Met het MBO Rijnland heeft de Leo Kannerschool VSO de Entree-opleiding in school opgezet. Leerlingen volgen het Entreeprogramma met docenten van de Leo Kannerschool VSO.

Vernieuwbouw Leo Kannerschool vso aan de Endegeesterstraatweg; ondanks de uitdagingen rondom budget en planning is er in 2024 een duidelijke koers uitgezet. Met het ontwerp nu binnen budget, met de start van de (definitief ontwerp) DO-fase en de aanstelling van een ervaren bouwprocesmanager, ligt de focus op het behalen van een efficiënte overgang naar de (technisch ontwerp) TO-fase.

Het aantrekken van een nieuwe huisvestingsadviseur is voor de LKO een belangrijke prioriteit, om zo de continuïteit en kwaliteit van de huisvesting te waarborgen. Er is vertrouwen dat de opgelopen vertraging kan worden ingehaald en dat de realisatie van de nieuwbouw in lijn blijft met de oorspronkelijke ambities van de stuurgroep.

Leo Kannercollege (VSO, Leiden)

Het Leo Kannercollege verzorgt voortgezet speciaal onderwijs met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs. De school biedt voltijds dagonderwijs in drie leerwegen: vmbo-tl, havo en vwo aan leerlingen met een diagnose autisme. De leerlingen verlaten de school niet alleen met een diploma, maar ook met handvatten op sociaal-emotioneel gebied. Op die manier kunnen ze een vliegende start maken bij hun vervolgopleiding. Het vakkenaanbod op het Leo Kannercollege is erop gericht dat leerlingen aan het eind van hun schoolloopbaan een volledig en volwaardig diploma behalen. Met hun diploma hebben leerlingen toegang tot respectievelijk mbo, hbo en wo. Op het Leo Kannercollege is de begeleiding van de leerlingen op sociaal-emotioneel gebied ingebed in de dagelijkse lespraktijk. Structuur, overzichtelijkheid en voorspelbaarheid zijn sleutelbegrippen.

Leo Kanner De Musketier (SO, Zoetermeer)

Leo Kanner De Musketier is een school voor speciaal onderwijs en biedt onderwijs aan leerlingen met uiteenlopende onderwijs-ondersteuningsbehoeften in de basisschoolleeftijd. De leerlingpopulatie bestaat uit leerlingen met verschillende diagnoses zoals: de diagnose(s) autisme, ADHD, ouder-kindrelatieproblematiek, verstoorde hechting, angststoornis en ODD. Het schoolgebouw is afgestemd op het onderwijsconcept 'Van Alleen Naar Samen'. In dit onderwijsconcept is alles gericht op het vergroten van het vertrouwen van de leerling in zichzelf, als onderdeel van een groep en het vertrouwen in het instituut school. De school biedt de leerlingen een gestructureerde omgeving die voldoende ruimte laat voor persoonlijke groei samen met anderen, waarin vertrouwen, veiligheid, en verantwoordelijkheid de kernwaarden zijn. De school en de leerruimtes van De Musketier zijn zo ingericht en vormgegeven dat leerlingen binnen hun eigen groep die groei kunnen doormaken. Op deze manier worden ze zo goed mogelijk voorbereid op hun vervolgstappen in de maatschappij.

In overleg met het samenwerkingsverband Zoetermeer is een Zoetermeers Onderwijs Jeugd Arrangement (ZOJA) opgezet. Op ZOJA wordt onderwijs verzorgd aan leerlingen van 8 tot 12 jaar die nog niet in staat zijn om in een reguliere groep van het SO, speciaal basisonderwijs (SBO) of regulier basisonderwijs te functioneren. Tijdens een periode van maximaal 6

maanden wordt onderzocht wat deze leerling nodig heeft om weer tot ontwikkeling te komen en terug te kunnen stromen in een vorm van onderwijs.

LKO De Musketier en Jeugdformaat zijn in oktober 2023 een behandel- en onderwijsgroep gestart voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar. Kinderen worden geplaatst met een indicatie vanuit de gemeente (JGH), waarna er een uitgebreide intake plaatsvindt om te bepalen of De Schatkist kan voldoen aan de behoeften van het kind. Het doel van De Schatkist is het in kaart brengen van de (onderwijs)behoeften van het kind en bepalen welke onderwijssoort het beste past. Als onderwijs niet passend blijkt, wordt het kind doorverwezen naar de gemeente (JGH). In 2024 is De Schatkist een zelfstandige residentiële onderwijssetting geworden.

Leo Kanner P.C. Hooftcollege (VSO, Leiderdorp)

Het P.C. Hooftcollege biedt voortgezet speciaal onderwijs (VSO) aan leerlingen met externaliserende en internaliserende kenmerken. De leerlingen hebben uiteenlopende ondersteuningsbehoeften. Het P.C. Hooftcollege is een kleine school met een duidelijke structuur. Leerlingen worden ingedeeld passend bij hun ondersteuningsbehoefte. Op de Mavo biedt de locatie onderwijs aan op het niveau vmbo-tl. De leerlingen stromen uit naar MBO-niveau 3 en 4. Op deze afdeling zitten leerlingen met autisme en meer naar binnen gerichte kenmerken horende bij angst- en somberheid. Op het College wordt onderwijs verzorgd op het niveau vmbo-basis. De leerlingen verlaten de school met een Entree-diploma (MBO-niveau 1) of (vanaf schooljaar 2025-2026) een diploma vmbo-basis met Dienstverlening & Producten als profiel in samenwerking met het Da Vinci College Lammenschans voor het praktijkgedeelte. Vanaf schooljaar 2025-2026 bouwt het P.C. Hooftcollege het onderwijs gericht op leerlingen met externaliserend, ofwel zeer naar buiten gericht gedrag, gefaseerd af.

Lesplaats Leo Kanner ESB LUMC-Curium (Oegstgeest), nieuwe naam per 1 januari 2025: De Schans

ESB LUMC-Curium is een lesplaats voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 5 tot 19 jaar met psychiatrische moeilijkheden, die bij LUMC-Curium dagbehandeling of (poli-) klinische behandeling krijgen en tijdens de behandeling geen onderwijs op de eigen school volgen. De leerlingen kunnen vanwege hun psychische gezondheid tijdelijk geen onderwijs volgen in een klassikale omgeving van het regulier of speciaal onderwijs. Zij behoeven één op één begeleiding of begeleiding in een kleine(re) groep. Om voor deze groep leerlingen het perspectief op onderwijs weer te openen ligt de nadruk binnen het onderwijs op het aanleren van de schoolse vaardigheden. In de beschikbare, beperkte onderwijstijd draagt de lesplaats zo veel als mogelijk zorg voor een optimale ontwikkeling op de leergebied overstijgende doelen, de basisvaardigheden (taal, rekenen/wiskunde en burgerschap) en waar mogelijk ook enkele andere leergebieden. De ESB LUMC-Curium is een tijdelijke onderwijsvoorziening; als de behandeling is afgelopen of stopt, eindigt ook het onderwijstraject. Halverwege het onderwijstraject wordt, in samenspraak met de behandeling, het samenwerkingsverband en eventueel gemeente of leerrecht, bekeken wat de beste vervolgplek is: de school van herkomst, een andere meer passende onderwijsvoorziening of dagbesteding.

School zonder Muren

School zonder Muren verzorgt maatwerktrajecten en begeleiding in onderwijs op andere locaties, voor leerlingen van 8 tot en met 18 jaar die niet tot ontwikkeling komen binnen het bestaande onderwijsaanbod. Dit kan zowel thuis als bij dagbestedingen waarmee de LKO een

samenwerking heeft. Binnen een aantal samenwerkingsverbanden zijn er gaten in het dekkende netwerk geconstateerd. Om op deze maatschappelijke vraagstukken antwoord te geven, wordt het aanbod uitgebreid en worden vernieuwende vormen van samenwerking ontwikkeld. Het streven is een breed aanbod binnen het continuüm van onderwijs en zorg.

Sinds schooljaar 2022 neemt de School zonder Muren deel aan de experimenteerregeling Onderwijzorgarrangementen in samenwerking met de samenwerkingsverbanden Duin en Bollen, Leiden, Midden Holland Rijnland & de gemeenten. Dit experiment is geïnitieerd door de ministeries van VWS en OCW om tijdelijk wettelijke belemmeringen voor onderwijzorgarrangementen weg te nemen. In januari 2024 is de School zonder Muren gestart met het inschrijven van leerlingen onder de experimenteerregeling. Ondertussen heeft de School zonder Muren een dekkend netwerk binnen het continuüm zorg- en onderwijs verder ontwikkeld. Bij een individueel traject gaat de leerkracht naar de leerling toe. Daarnaast hebben we met drie zorgaanbieders een samenwerking waardoor een meer groepsgericht aanbod mogelijk is. Tevens zijn er twee onderwijs-zorgklassen gestart bij de eigen VSO-locaties waar leerlingen naartoe kunnen vanuit deze trajecten (dus ook leerlingen buiten de LKO).

Daarnaast is de pilot aTLaSklass verlengd. In deze pilot wordt onderzocht hoe binnen het regulier onderwijs leerlingen preventief en thuisnabij kunnen worden begeleid, om doorverwijzingen naar het SO te kunnen voorkomen. In deze pilot werkt LKO samen met het samenwerkingsverband Duin en Bollen, Sophiascholen en OBODB Voorhout. De aTLaSklass is vier ochtenden open voor leerlingen van bovenstaande schoolbesturen.

In 2024 is er een projectgroep gevormd, bestaande uit de interim-directeuren van ESB-LUMC Curium en School zonder Muren samen met een procesbegeleider van Jeugdvisie, om breder naar de ambities en organisatiestructuur te kijken van beide afdelingen met als doel beter in te kunnen spelen op de komende maatschappelijke ontwikkelingen. De financiële afhankelijkheid van externe partijen en de ontwikkelingen binnen onderwijs en zorg in de regio maakten beide afdelingen kwetsbaar. Gedurende dit proces zijn de staf (bedrijfsvoering, HRM, kwaliteit), de directeuren van LKO en het personeel van beide afdelingen betrokken en bevraagd. Er is gekozen om de School zonder Muren en ESB-LUMC Curium samen door te ontwikkelen tot één onderwijs-zorglocatie. Met dit besluit heeft de LKO de strategische keus gemaakt om het continuüm tussen zorg en onderwijs steviger in te bedden binnen de organisatie en in de regio.

Locatiegegevens

Leo Kannerschool SO

Endegeesterstraatweg 26
2342 AK Oegstgeest
071-5150844
directeur: Cees van Eeden

ESB LUMC Curium/De Schans

Endegeesterstraatweg 27
2342 AK Oegstgeest
071-5159600
directeur a.i.: Marit Gilissen

Leo Kanner De Musketier

Bokkenweide 1-3
2727 GN Zoetermeer
079-3161070
directeur: Peter van den Oever

P.C. Hooftcollege VSO

Touwbaan 42a
2352 CZ Leiderdorp
071-5814562
directeur: Eline Wildeman

Leo Kannerschool VSO

Hazenboslaan 101
2343 SZ Oegstgeest
071-5190233
directeur: Anika Remerij

Leo Kannercollege

César Franckstraat 9
2324 JM Leiden
071-5237237
directeur: Rick van het Maalpad

School zonder Muren

Rhijngeesterstraatweg 94
2343 BX Oegstgeest
071-2040610
directeur a.i.: Ellen van de Meeberg

Bestuursbureau

Elisabethhof 17
2353 EW Leiderdorp
071-5150599
Voorzitter CvB: Sander Verheul

1.7 CODE GOED BESTUUR PRIMAIR ONDERWIJS

Per 1 augustus 2010 is de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur voor instellingen in het primair en voortgezet onderwijs van kracht. De LKO is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO-Raad, en onderschrijft de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs. In deze code zijn de basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs. In 2017 is de Code Goed Bestuur verder aangescherpt, gericht op het tegengaan van belangenverstrengeling en het bevorderen van transparantie. In 2020 is de Code Goed Bestuur PO vernieuwd. De belangrijkste verandering ten opzichte van de bestaande code is dat deze nieuwe Code Goed Bestuur principle based is. Hier hoort het beginsel 'doen en verantwoorden' bij. Het bestuur en de toezichthouder maken zichtbaar hoe zij de code toepassen in hun handelen. De vier principes waaruit de Code Goed Bestuur is opgebouwd zijn:

- Goed onderwijs voor alle kinderen;
- Verbinding met de maatschappelijke context;
- Professionalisering en samenwerking organisatie, bestuur en toezichthouder;
- Integriteit en transparantie.

Aan elk principe zijn denkrichtingen verbonden die het gesprek tussen bestuurders en toezichthouders en andere partijen stimuleren. De LKO volgt deze Code Goed Bestuur Primair Onderwijs.

1.8 MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

Schoolbesturen dienen in het bestuursverslag te rapporteren over de inzet van middelen en de resultaten hiervan op zes maatschappelijke thema's. Onderstaand geven we per thema aan of en zo ja op welke plek in dit jaarverslag wij deze verantwoording hebben opgenomen:

Strategisch Personeelsbeleid

Is opgenomen in hoofdstuk 2.2 KOERSPLAN: STRATEGISCH PERSONEELSBELEID.

Banenafpraak

Is opgenomen in hoofdstuk 4. PERSONEELSBELEID

Informatiebeveiliging en privacy

Is opgenomen in hoofdstuk 2.5 KOERSPLAN: ONDERWIJS EN DIGITALISERING.

Allocatie van middelen naar schoolniveau

Is opgenomen in hoofdstuk 6.1 FINANCIEEL BELEID, PLANNING & CONTROL.

Sociale Veiligheid

Is opgenomen in hoofdstuk 3.2 ONDERWIJSPRESTATIES.

Onderwijsachterstanden

Is niet opgenomen, omdat dit punt voor de LKO niet van toepassing is (in die zin dat de LKO, naast de reguliere bekostiging voor SO/VSO, geen aanvullende middelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden ontvangt).

2 BELEID

IN DIT HOOFDSTUK VERANTWOORDEN WE DE IN 2024 BEREIKTE RESULTATEN OP ONZE STRATEGISCHE AMBITIES

In 2024 is de koers uit 2021 geëvalueerd. In 2021 is de koers vastgesteld:

De koers van de LKO is gericht op behouden en ontwikkelen van onze expertise op onze scholen en op het verbinden van kinderen en jongeren aan het onderwijs. Wij willen een proactieve bijdrage leveren aan de maatschappelijke ontwikkelingen richting meer maatwerk en meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs ondersteunen. Dat doen wij niet alleen door onze actieve inzet en middelen vrij te maken en te houden voor innovatieve trajecten, maar ook door ons te mengen in het maatschappelijke debat: wat verstaan we eigenlijk onder containerbegrippen als 'maatwerk' en 'inclusie'? Wij doen dat laatste door ons actief te 'bemoeien' in landelijke en regionale netwerken. Idealen staan bij ons hoog in het vaandel, maar teleurstelling ligt op de loer. Een zoektocht naar de balans tussen beide is werken, werken en nog eens werken. Onze koers heeft ook impact op onze bestaande locaties. Wat daar goed gaat (en dat is heel veel) willen we in stand houden. En we staan open voor nieuwe initiatieven daar waar innovatie tot nog betere resultaten voor alle leerlingen kan leiden, of tot 'gewoon goed' voor meer leerlingen.

De koers is waardevast gebleken en zal voor de komende jaren richtinggevend blijven. Om de koers nog stabiel te maken en ervoor te zorgen dat strategische beslissingen en keuzes een kapstok of fundament hebben, is ervoor gekozen scenario's te ontwikkelen die gerelateerd zijn aan onze visie. Op die manier houden we de visie in beeld als richtpunt en zijn we voorbereid op meewind en tegenwind. In 2025 zal er een aangescherpte visie liggen inclusief 4 scenario's waarlangs de LKO zich beweegt. Dat is in ieder geval de ambitie.

Ook zullen onderdelen uit ons koersplan een apk-keuring krijgen en zal worden gezien of er aanscherpingen nodig zijn. Zeker als het profiel te dun is geworden voor winterse omstandigheden.

In ons koersplan is de richting als volgt beschreven:

We verdiepen en verbreden ons aanbod, zodat leerlingen vanuit hun eigen-(wijs)-heid toewerken naar een passende plek in de samenleving.

IN ONS VERSLAG VOLGEN WE DE HOOFDDOMEINEN BINNEN ONS BELEID:

- Onderwijs en kwaliteit (het kernproces)
- Strategisch personeelsbeleid (mensen)
- Samenwerken (onze partners)
- Middelen en organisatie
- Onderwijs en digitalisering

2.1 KOERSPLAN: ONDERWIJS EN KWALITEIT

In deze paragraaf laten we per ambitie zien wat de investering heeft opgeleverd en geven we een beeld van de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en kwaliteit in 2024.

Goed onderwijs betekent voor ons:

- Onderwijs dat een realistische ontwikkeling van onze leerlingen mogelijk maakt.

- Onderwijs dat recht doet aan de ontplooiing van eigen(wijs)heid binnen een van onze locatiespecifieke onderwijssettings.
- Onderwijs dat zich richt op ontwikkeling in de breedste zin van het woord: niet alleen wat betreft kennis(niveau), maar ook leergebied overstijgend.

Het realiseren van goed onderwijs gaat niet vanzelf, maar vraagt een kritische wijze van denken en handelen van alle medewerkers. Ook is het belangrijk dat er een infrastructuur is die ons in staat stelt te reflecteren op onze manier van werken en de resultaten die we boeken.

In ons koersplan hebben we de ambities uitgesproken om ons aanbod te verbreden en te verdiepen. Verbreding van ons aanbod duiden we als volgt: *"We ontwikkelen innovatieve projecten zodat we voor nog meer leerlingen in onze regio het perspectief op onderwijs kunnen openen. Hierin willen we duurzame samenwerking aangaan met collega's in de jeugdzorg. Het ontwikkelen van innovatieve projecten brengt onzekerheden en risico's met zich mee, die wij met lef en enthousiasme aangaan."*

De locaties zien in 2024 nog steeds een toename in het aantal leerlingen, meer kinderen hebben behoefte aan een plek in het gespecialiseerd onderwijs dan dat er beschikbare plekken zijn. Locaties merken op dat vergeleken met vijf jaar geleden, het aantal leerlingen met complexe, bijkomende diagnoses toeneemt. Ons onderzoeksproject (in samenwerking met VU en NAR) onderschrijft dit: Leerlingen met autisme en taal- leerproblemen lijken vaker onderwijs te volgen in het speciaal onderwijs. Dit vereist verdere expertiseontwikkeling van het pedagogisch en didactisch handelen op onze locaties.

Om zoveel mogelijk leerlingen een perspectief op onderwijs te geven is in 2024 daarom gewerkt aan de (door)ontwikkeling van innovatieve projecten. In 2024 zijn we gestart met de onderwijszorgklassen op P.C. Hooftcollege en het Leo Kannercollege. Het onderwijszorgcontinuüm hebben we in 2024 versterkt door het opzetten van een expertisecentrum waaronder alle onderwijszorginitiatieven van de LKO komen te vallen onder leiding van een nieuw te werven directeur met ingang van 2025.

Verdieping van het onderwijsaanbod duiden we als volgt: *"Door aanbod dat recht doet aan het perspectief van onze leerlingen, willen we bereiken dat zij nog beter kunnen profiteren van ons groepsgerichte onderwijs. Dit doen we door leerlingen bewust te maken van hun talenten en hun inbreng te gebruiken in ons onderwijsaanbod. We bieden ons onderwijs in sociale- en beroepsmatige vaardigheden doelgericht aan, zodat dit nog beter aansluit bij de vervolgbestemming. In onze lessen gebruiken we werkwijzen die uitdagen tot leren en samenwerken. Zo sluit ons aanbod nog beter aan bij de mogelijkheden en kansen van onze leerlingen om mee te doen."*

In 2024 is door de locaties aandacht besteed aan het versterken van de basisvaardigheden. Locaties hebben een masterplan basisvaardigheden opgesteld en deelden onderling hun kennis en ervaring.

Om beide ambities te realiseren is in 2024 aandacht besteed aan de versterking van de regie op locaties als het gaat om onderwijskwaliteit. Dit is in lijn met de besturingsfilosofie dat meer nadruk ligt op integrale verantwoordelijkheid. In 2024 hebben we een nieuw kwaliteitskader geschreven dat de regie op kwaliteit belegt op de locaties. De stafleden handelen nu vanuit een coachende rol.

De ambities voldoen aan de inclusieopdracht vanuit de overheid. De evaluatie maakte duidelijk dat de visie van de LKO aanscherping nodig heeft. Daarom is in 2024 een start gemaakt met de training Scenariodenken. Uitkomst hiervan is dat de visie van de LKO scherper gesteld moet worden voordat scenario's kunnen worden uitgewerkt. Deze training gaat ons helpen om in schooljaar 2024-2025 een nieuwe LKO-visie geformuleerd te hebben.

De evaluatie van het koersplan in 2024 heeft duidelijk gemaakt dat de visie op inclusief onderwijs van de LKO om uitleg vraagt bij stakeholders. We merken ook dat binnen de LKO het gesprek gevoerd moet blijven worden over ons onderwijs en inclusie. Samenwerking met de wetenschap helpt ons hierbij. Daarom hebben we in 2024 de samenwerking opgezocht met Pleysier Onderwijs om de effecten van ons onderwijs beter te kunnen onderzoeken. Ook bezochten we in 2024 congressen en landelijke studiedagen. Om kritisch te kunnen blijven kijken naar ons onderwijs hebben we de interne audit LKO uitgebreid naar de audit Huis van het Onderwijs in samenwerking met Resonans Onderwijs, zodat ook auditoren van Resonans Onderwijs audits afnemen op de LKO en andersom.

2.2 KOERSPLAN: STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

Onze medewerkers spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de eigen(wijs)heid van onze leerlingen en leveren daarmee een waardevolle bijdrage aan de LKO. In ons koersplan hebben wij de ambitie uitgesproken dat het personeelsbeleid erop gericht is dat medewerkers een bijzondere werktijd bij ons ervaren en dat zij elke dag met energie, werkplezier en eigen(wijs)heid werken. Om een stap in deze ambitie te zetten, is het personeelsbeleid van de LKO in het beleid 'werken met werkplezier' vastgesteld. Daarnaast zijn leidinggevendenden getraind om het gedachtegoed 'de zeven bronnen van arbeidsvreugde¹' toe te passen. Door deze expertise te delen zijn zij in staat om de vertaling te maken van het strategische personeelsbeleid naar implementatie op hun eigen locatie.

In het koersplan hebben we ook beschreven dat wij ons richten op maatwerk in ons personeelsbeleid, zodat dit bijdraagt aan de vitaliteit van onze medewerkers en het ons in staat stelt om onze mensen te binden en boeien. Om deze ambitie vorm te geven is er, als onderdeel van het beleid 'werken met werkplezier', een soort catalogus ontwikkeld. Daarin staan allerlei (hulp) middelen om werkplezier en vitaliteit te bevorderen. Deze catalogus, door de LKO de gereedschapskist genoemd, is in 2024 binnen de LKO uitgerold. In 2024 is er, als onderdeel van de gereedschapskist, voor het eerst op persoonsniveau een bedrag uitgekeerd voor werkplezier en (duurzame) inzetbaarheid

In het koersplan is beschreven dat een stabiele personeelsbezetting nodig is om onze kwaliteit te behouden en onze koers te realiseren. De LKO zet onder meer in op het aantrekken van nieuwe medewerkers en de ontwikkeling van onze medewerkers. Om dit te bewerkstelligen werken wij samen in partnerschappen, zoals voor het Samen opleiden met OPLIS 2.0. Het partnerschap Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP) is per 1 januari 2025 opgegaan in de onderwijsregio Leiden, Duin- en Bollenstreek PO.

In het tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek monitort de LKO het personeelsbeleid met vragen zoals; het werk geeft medewerkers energie, de school maakt goed gebruik van de

¹ Dit gedachtegoed is beschreven in het boek 'de zeven bronnen van arbeidsvreugde' van Kees Kouwenhoven

talenten van medewerkers en medewerkers voeren regie over hun werkplezier, vitaliteit en inzetbaarheid. In 2024 lieten deze cijfers een positief resultaat zien.

Het beleid 'werken met werkplezier' zal het komende jaar nog verdere invulling krijgen op stichtingsniveau door bijvoorbeeld ook de gesprekkencyclus met medewerkers hierop aan te laten sluiten.

Toelichting over hoe het personeelsbeleid wordt afgestemd op de onderwijskundige visie en opgaven waar de scholen voor staan:

In de begrotingsgesprekken zijn de onderwijskundige doelen voor 2024 per locatie geïnventariseerd. Deze onderwijskundige doelen zijn afkomstig uit de jaarplannen van de locaties en gerelateerd aan de schoolplannen. In de begrotingsgesprekken is geïnventariseerd hoe de personele middelen ingezet gaan worden om deze doelen te realiseren. Tijdens dit gesprek controleert de kwaliteitsadviseur of de inzet voldoende is afgestemd op de onderwijskundige visie en opgaven van de school.

In 2024 is vooral aandacht besteed aan het verhogen van de leeropbrengsten in de basisvaardigheden. Er is extra scholing geboden aan de onderwijskundig begeleiders. Om te kunnen blijven voldoen aan de opgaven waar de scholen voor staan, is continuïteit in de bezetting van de klassen van groot belang. Om dit te kunnen blijven waarborgen is extra ingezet op de werving en vervolgens op de begeleiding van nieuwe leerkrachten.

Toelichting op de wijze waarop het personeelsbeleid wordt geïmplementeerd, gemonitord en geëvalueerd (inclusief de wijze waarop het bestuur de dialoog over het strategisch personeelsbeleid met leraren en schoolleiders heeft ingericht).

In het MT wordt de strategische koers, Stichtingsbeleid en kaders voorbereid en de uitvoering ervan gevolgd. Het (personeels)beleid wordt voorgelegd aan het CvB en aan de directeuren (directeurenoverleg). Nadat het (personeels)beleid is vastgesteld, vindt de implementatie plaats op de locaties. Per locatie vindt er jaarlijks een ambitie-, analyse- en jaargesprek plaats. In deze overleggen wordt onder meer het (personeels)beleid geëvalueerd en gemonitord. Los van de formele gesprekken bekijkt de locatiedirecteur in ieder geval twee keer per jaar samen met de controller en de HR adviseur of de bedrijfsmatige gegevens (zowel financieel als op HR) in lijn zijn met de verwachtingen en of er nog bijzonderheden zijn waarbij ondersteuning nodig is. Daarnaast vindt er tweejaarlijks een tevredenheidsonderzoek en audit plaats. Sinds eind 2024 vinden er een aantal keer per schooljaar een moment plaats waarbij medewerkers van de locaties op een informele manier in gesprek kunnen gaan met het CvB.

WERKDRUK EN WERKDRUKMIDDELEN

In kalenderjaar 2024 heeft de LKO € 578,74 per leerling aan extra bekostiging ontvangen voor verlaging van de werkdruk. Dat komt neer op een totaalbedrag van circa € 626.000. Op alle locaties is het gesprek met het volledige schoolteam gevoerd over de knelpunten die werknemers ervaren en welke maatregelen genomen kunnen worden om de werkdruk te verminderen. Op basis van deze gesprekken hebben de locatiedirecteuren de klankbordgroepen geïnformeerd over de middeleninzet en de wijze waarop het team is betrokken. De klankbordgroepen hebben vastgesteld dat de aangeleverde verantwoording voldoende informatie geeft en ingestemd met de inzet van de werkdruggelden. Het bestuur informeert de PMR na afloop van het jaar 2024 over de daadwerkelijke uitvoering van de besteding van de extra werkdrukkiddelen.

- Het Leo Kannercollege heeft ook voor het kalenderjaar 2024 gekozen voor extra uren 'vliegende keep'. Dit zijn collega's die bij ziekte of verlof de lessen overnemen. Daardoor hoeven anderen minder in te vallen, waardoor voor iedereen de werkdruk wordt verlaagd. De besteding van de werkdrukgelden is onderdeel van het werkverdelingsplan van de locatie. Hierin wordt het verdelen van de werkdruk vormgegeven.
- Bij de Leo Kannerschool VSO wilden de medewerkers de werkdrukmiddelen inzetten voor ICT. Ook bij de Leo Kannerschool VSO willen de medewerkers de werkdrukmiddelen inzetten voor ICT-ondersteuning. Dit is in de functie van een ICT'er uitgezet. Afstemming heeft plaatsgevonden middels een enquête waarin de onderdelen van het werkverdelingsplan werden bevraagd. Uitgangspunt was dat meer dan 90% van de medewerkers de enquête zouden invullen voordat de enquête voldoende representatief werd bevonden. Het onderwerp werd voor akkoord aangenomen als minimaal 75% van het aantal mensen dat de enquête had ingevuld akkoord was gegaan. Het onderwerp werd dan opgenomen in het werkverdelingsplan van 2024-2025. Als het punt niet akkoord werd bevonden, dan zou er een teamoverleg plaatsvinden. Alle voorgestelde punten zijn door het team aangenomen. De inzet van de werkdrukmiddelen was een van de onderwerpen in deze enquête en werd aangenomen met 83%. Dit is vervolgens vastgesteld in het document werkverdelingsplan. Ten aanzien van niet-financiële maatregelen is in het werkverdelingsplan vastgesteld dat er wordt vastgehouden aan de autonomie en regelruimte voor de collega's buiten de lesuren van 08.30 uur – 15.30 uur. Tevens houdt de school vast aan het onderwerp dat het team afspraken maakt over het taakbeleid en een passende urenverdeling. Leidinggevenden houden de regie op het taakbeleid en zorgen voor een goede balans in taken tussen de medewerkers. Daarnaast is er een strakke regie op de jaarkalender om de werkdruk verder te verminderen, een werkdrukverlagingsidee dat voortkwam uit de enquête m.b.t. het werkverdelingsplan is verder uitgewerkt en heeft geresulteerd in de invoering van drie ontwikkelmiddagen in de jaarkalender van 2024-2025. Tijdens deze middagen is er ruimte voor gerichte professionele ontwikkeling, administratie en teamoverleg, wat bijdraagt aan een effectievere werkwijze en een betere balans in taken.
- Op het P.C. Hooftcollege zijn de werkdrukmiddelen ingezet voor niet-financiële maatregelen om de werkdruk in 2024 te verminderen: flexibelere werktijden waardoor collega's vanaf 15.30 naar huis kunnen om thuis of op een ander moment hun werk te kunnen doen. Daarnaast worden voortgangsgesprekken gevoerd m.b.v. zeven bronnen van arbeidsvreugde zodat personeelsleden meer inzicht krijgen in hun werkdrukbeleving, energiegevers en energielekken. En is er een ontwikkelteam in 24-25 gericht op effectief vergaderen, aangezien dat een energielek bleek te zijn voor veel medewerkers. Het LMT van het P.C. Hooftcollege heeft een voorstel gedaan aan het team om structureel 75% van de werkdrukmiddelen vast in te zetten voor personeel. Hier worden deels kosten van administratief medewerker, leerkrachtondersteuning en ziektevervangings van betaald. Het team is hiermee in 2023 akkoord ingegaan en aangezien er met medewerkers afspraken zijn gemaakt (en ze contracten hebben) is dit afgesproken voor meerdere jaren. Voor de overige 25% heeft het LMT een inventarisatie gedaan van de wensen van de collega's. Op een studiedag is het voorstel aan het team voorgelegd en is het team hiermee akkoord gegaan. Alle wensen konden worden gehonoreerd. Er heeft een aantal collega's in hoogte verstelbare bureaus, werktelefoons, extra beeldschermen en laptops gekregen. Voor schooljaar 24-25 wordt door collega's naar wens van het team één teamactiviteit per periode georganiseerd, gefinancierd uit de werkdrukmiddelen. Het samen activiteiten ondernemen, elkaar

- buiten werktijd op een andere manier zien, geeft dit team extra werkplezier.
- Op SO Musketier is in een teamoverleg afgesproken de werkdrukmiddelen in 2024 wederom in te zetten voor extra uren ondersteuning in de klassen vanuit de naschoolse opvang. De medewerkers van de naschoolse opvang werken als ondersteuner/assistent in de klassen, waardoor ze de leerlingen beter kennen, de methodiek van de school eigen maken en de medewerkers van de school en de naschoolse opvang meer één team zijn. De school heeft dit deels anders ingedeeld waardoor de medewerkers van de naschoolse opvang ook de pleinwacht kunnen overnemen, zodat elke medewerker in principe dagelijks pauze heeft.
 - Op Leo Kannerschool SO zijn de werkdrukmiddelen ingezet voor extra formatie. Op de locatie zijn hier 5 jaar geleden afspraken over gemaakt en is de school tegemoet gekomen aan de wens om meer handen in de klas te organiseren. Dit zou voor langer dan één jaar georganiseerd worden, omdat er personele consequenties aan verbonden zijn. Tijdens de afname van het tevredenheidsonderzoek en het gesprek hierover is besloten om dit door te zetten. Er zijn geen niet-financiële maatregelen ingezet.
 - Bij ESB LUMC-Curium en School zonder Muren zijn de beschikbare werkdrukmiddelen in 2024 in overleg met het hele team gaan zitten in extra personeel en extra handen in de klas. Bij het SO en het VSO zijn personele kosten van de leraarondersteuner hiermee verrekend. Er zijn geen niet-financiële maatregelen ingezet.

MIDDELEN PROFESSIONALISERING EN BEGELEIDING STARTERS SCHOOLLEIDERS

De LKO heeft in 2024 circa € 114.000 ontvangen uit hoofde van de regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders. Deze middelen zijn integraal opgenomen in het allocatiemodel, waarmee de MR heeft ingestemd. Uitvoering van de inzet van deze middelen is belegd op locatieniveau en is door de locaties besproken met hun klankbordgroep. Op basis daarvan is de inzet van de middelen meegenomen in de locatiebegrotingen, in het werkverdelingsplan en in de scholingsparagraaf in de jaarplannen. Concreet zijn deze middelen geïntegreerd in de begrote en bestede bedragen voor scholing en opleiding.

2.3 KOERSPLAN: SAMENWERKEN (ONZE PARTNERS)

Binnen het Strategisch Beleidsplan (Koersplan) is samenwerken een belangrijk sleutelwoord. Dat zal ook in het volgende koersplan het geval zijn. In het afgelopen jaar, het laatste van de afgelopen planperiode, zijn veel van de voorgenomen plannen gerealiseerd of hebben tot vervolgstappen geleid. De LKO ontwikkelde zich in 2024 net als in 2023 steeds meer tot een netwerkorganisatie. Uit de tussenevaluatie is gekomen dat onze partners de samenwerking met de LKO niet vanzelfsprekend vinden. Dit komt ook omdat ervoor is gekozen directeuren bestuurlijk mandaat te geven om te acteren buiten hun locatie, en dan met name in sommige samenwerkingsverbanden. Het directe contact met de bestuurder wordt dan soms gemist, ongeacht het feit dat de inbreng van de locatiedirecteuren als voldoende tot goed wordt ervaren. Het is zoeken naar een nieuw evenwicht, waarin directeuren hun bestuurlijke mandaat kunnen blijven waarmaken en het contact tussen de buitenwereld en de bestuurder ook is geborgd. In 2025 zal de LKO in samenwerking met anderen blijven werken aan het optimaliseren van de onderlinge samenwerking, met name in evenwicht met de koers van de LKO en de nog vast te stellen visie. Voor een overzicht van de samenwerkingsverbanden en de gemeenten waaruit onze leerlingen afkomstig zijn, verwijzen we naar paragraaf 3.1. We zijn bestuurlijk actief in elf samenwerkingsverbanden, zie het overzicht verbonden partijen, zoals opgenomen in de jaarrekening.

2.4 KOERSPLAN: MIDDELEN EN ORGANISATIE

Zoals al beschreven in het voorwoord is het door een verkeerde berekening niet gelukt de 'bovenmatige' reserves af te bouwen conform ambitie. We hadden minder lasten dan in de begroting opgenomen. Het afbouwen van onze 'bovenmatige' reserves is een regelmatig terugkerend gesprek tussen bestuur en Raad van toezicht. Bij het opstellen van de begroting 2024 – 2027 was de ambitie om de afbouw te verwezenlijken. Dat is niet helemaal gelukt. Er is ook voor gekozen om alle locaties (ook degene die al jaren in de min draaien) de opdracht te geven inkomsten en uitgaven in balans te brengen. Het 'bovenmatig' vermogen wordt vooral ingezet om het fundament gezond te houden en financieel ingewikkelde locaties of innovaties te ondersteunen totdat deze zelfredzaam zijn. Of deze vanuit de solidariteitsgedachte blijvend te ondersteunen, als de LKO de keuze maakt, vanwege de maatschappelijke opdracht, te accepteren dat deze locaties/initiatieven nooit helemaal financieel zelfredzaam kunnen worden.

De verplichtingen vanuit de AVG-verordening hebben ook in 2024 de aandacht van onze externe Functionaris Gegevensbescherming (FG, dienst van Privacy op School) en betrokkenen op de locaties. Incidenten met betrekking tot privacy die zijn voorgekomen, zijn geregistreerd in ons GRC-systeem en opgevolgd:

- Enkele datalekken zijn ontstaan door onder andere een verkeerd (mail)adres gebruikt te hebben, maar zijn goed opgevolgd. De een had te maken met een onterecht verstuurd bijlage, waarbij een foutief mailadres is gebruikt. De andere ontstond door gebruik van een oud adres bij de aangetekende verzending van een envelop met medische gegevens. De envelop is niet geopend en teruggestuurd en dus tijdig ondervangen. Ook is er een mailbericht van een leerkracht aan ouders van de klas uitgegaan, met de e-mailadressen van de ouders in CC in plaats van in de BCC.
- Een ander incident is ontstaan doordat er diefstal van een harddisk met versleutelde persoonsgegevens uit een lokale server op een van onze locaties is gepleegd. Er is gedegen onderzoek gedaan en eerder getroffen maatregelen bleken effectief (wachtwoord op harde schijf, schijf is niet zomaar 'uit te lezen', specifieke technologie). De harddisk is weer terugbezorgd. Er is melding gedaan bij de FG en de Autoriteit Persoonsgegevens. Er is ook aangifte bij de politie gedaan.

2.5 KOERSPLAN: ONDERWIJS EN DIGITALISERING

Wij bieden leerlingen waardevolle bagage voor een zelfverzekerde en succesvolle deelname aan de samenleving waarin digitalisering niet meer is weg te denken. Dit vereist een robuuste, veilige en betrouwbare ICT-infrastructuur als basis voor veilig digitaal onderwijs. Zo kunnen leerlingen en medewerkers optimaal profiteren van digitale (leer)middelen. We investeren in maatwerk en combineren individuele aandacht met de kracht van groepsprocessen. Digitalisering ondersteunt differentiatie, samenwerking en flexibiliteit.

Op de locaties wordt een onderwijsaanbod geboden waarmee we leerlingen voldoende basiskennis op het gebied van digitalisering kunnen meegeven. Ook in 2025 volgen locaties de ontwikkelingen in digitalisering (denk aan AI) en kijken zij kritisch wat deze ontwikkelingen betekenen voor het onderwijsaanbod.

De onderlinge samenwerking tussen de ICT-coördinatoren (op locaties en bovenschools) groeit, met uitwisseling van kennis, afstemming en ondersteuning van elkaar. ICT-coördinatoren (inclusief de adviseur ICT) werken samen met dienstverleners aan het versterken van de basis van ICT op de acht locaties, zodat digitaal veilig onderwijs gewaarborgd blijft. In 2025 zetten we deze onderlinge samenwerking voort.

De groeiende complexiteit in digitalisering vraagt om focus op meerdere disciplines. We zijn van uitvoerende naar regievoerende onderwijsorganisatie gegroeid ('ontzorging'). In de uitbesteding van beheer op diverse ICT-terreinen zijn we in 2024 gesprekken gestart met gespecialiseerde dienstverleners. Door een multidisciplinaire benadering zijn we in staat ons onderwijs te ondersteunen en de continuïteit blijvend te waarborgen.

We beseffen dat digitaal veilig onderwijs sterke maatregelen nodig heeft. In 2025 implementeren we het IBP Normenkader Funderend Onderwijs verder binnen de LKO, zodat we adequaat om kunnen gaan met de uitdagingen die digitalisering met zich meebrengen. Ook in 2024 is een statusmeting gedaan op zowel privacy als informatiebeveiliging binnen LKO. De resultaten zijn vastgelegd en dienen als uitgangspunt om verder op te bouwen. Met diverse securitypartijen zijn afspraken gemaakt. In dit kader bieden de initiatieven van SIVON/Kennisnet ook goede diensten, zoals: 'Network as a Service' en 'Veilig Internet'. Daarin gaan we in 2025 concrete stappen zetten.

We besteden veel aandacht aan privacy en security (Informatiebeveiliging en Privacy - IBP). Dat heeft in ieder geval geresulteerd in het inrichten van onder andere een back-up-oplossing, zodat data (ook in geval van een ransomware-aanval) toch beschikbaar blijven, een methode om veilig te mailen en verscherping van de veiligheid rond ons Microsoftplatform (LKO MS365). Multi Factor Authenticatie (MFA) is ingevoerd, zodat inloggen veiliger wordt.

2.6 KOERSPLAN: ONTWIKKELING VAN KENNIS EN ADVIES OP AUTISMESPECTRUMSTOORNISSEN

De autismespecialist ontwikkelt onderwijs en scholing, adviseert en ondersteunt de directeurs en het onderwijspersoneel op het gebied van autisme, onder meer door het delen van kennis en expertise. In 2024 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

Starterscursus autisme voor PO/VO

In 2024 hebben dertien medewerkers van de SO-locaties de starterscursus autisme gevolgd en hun certificaat gehaald. Vanuit de VSO-locaties hebben twintig deelnemers de cursus gevolgd. Er zijn vanuit de VSO-locaties 12 medewerkers gestart met de cursus in 2024. Deze cursus loopt door in 2025.

Daarnaast is het autismebelevingscircuit ingezet, een praktische en doelgerichte workshop. Deelnemers ervaren met de opdrachten uit het circuit welke impact autisme kan hebben op het dagelijks functioneren. Elke opdracht geeft een indruk van hoe mensen met autisme de wereld zouden kunnen ervaren (wat een intense prikkeling van je zintuigen met je doet, hoe je reageert als de omgeving niet aansluit bij jouw eigen manier van denken). Dit confronteert je met je eigen denkpatronen en opvattingen en geeft je inzicht in belastbaarheid en (on)mogelijkheden. Op de locatie Leo Kannerschool SO Oegstgeest heeft het gehele team in drie bijeenkomsten het circuit gevolgd. Ook de medewerkers van School zonder Muren hebben het belevingscircuit in 2024 gevolgd.

De leden van de Raad van Toezicht hebben eveneens in 2024 deelgenomen aan een speciaal voor hen georganiseerd autismebelevingscircuit.

Voor-door workshops

In 2024 hebben twee workshops plaatsgevonden: 'Traumasensitief lesgeven en het Autismebelevingscircuit'. Beide workshops waren voor iedereen toegankelijk.

Begeleiding en advies

Vanuit begeleiding en advies is de autismespecialist betrokken geweest bij vragen vanuit de locatie SO Oegstgeest en consultatie vanuit ESB LUMC-Curium. Op het gebied van HR heeft in 2024 begeleiding plaatsgevonden op het VSO Oegstgeest. Daarnaast is op het gebied van scholing van nieuwe medewerkers begeleiding en advies geboden aan School zonder Muren.

Lezingen

In 2024 vonden de volgende lezingen en webinars plaats:

- Autismeweek 2024: Voor medewerkers van alle locaties heeft de online lezing Autisme en meisjes plaatsgevonden door drs. Marrit Buruma. En voor ouders is er een live avond georganiseerd met als onderwerp 'Ouders als evenwichtskunstenaars' door ouderschapsdeskundige Janneke van Bockel. In deze lezing was aandacht voor de rol van ouders van een kind met autisme.
- Het webinar 'Autisme als contextblindheid' door Peter Vermeulen is voor ouders van nieuwe leerlingen gegeven. Dit webinar was ook toegankelijk voor medewerkers.

Samenwerkingspartners

In het kader van de samenwerking met de Universiteit Leiden verzorgde een orthopedagoog van de locatie Leo Kannerschool VSO Hazenboslaan een gastcollege voor het vak Autismespectrumstoornissen aan vierdejaars masterstudenten. Het gastcollege vond plaats op de schoollocatie, zodat studenten naast het college ook de school zelf konden bezichtigen.

De autismespecialist nam ook in 2024 deel aan de stuurgroep- en netwerkoeverleggen van het Autisme Netwerk Zuid-Holland Noord en in de expertgroep Autisme en Onderwijs van de NVA.

Er is een samenwerking opgestart met Volare om de cursus 'Autisme in het basisonderwijs' en 'Autisme in het voortgezet onderwijs' door te ontwikkelen, zodat deze cursus actueel en beschikbaar blijft voor de interne scholing en toegankelijk blijft voor het onderwijsveld. In 2024 is de doorontwikkeling voor de cursus Autisme in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs gecontinueerd en is tevens de online Pabocursus doorontwikkeld.

De workshop 'Autisme' heeft plaatsgevonden voor studenten van de flexpabo van de Hogeschool Leiden.

De Kennisbank is in 2024 verder uitgebreid met relevante informatie voor medewerkers.

3 LEERLINGEN EN ONDERWIJSPRESTATIES

3.1 LEERLINGEN

De bekostiging vanuit het Rijk is gebaseerd op de leerlingtellingen per 1 februari. De ontwikkeling van de leerlingaantallen toont het volgende beeld:

	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24
Totaal SO	291	301	337
Totaal VSO	785	781	809
Totaal	1.076	1.082	1.146

Bovenstaand overzicht betreft alleen de bekostigde leerlingen. Het beeld per locatie is als volgt:

	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24
ESB Curium LUMC	47	64	73
School zonder Muren	-	-	17
Kleen4Care		10	8
Leo Kanner De Musketier	94	106	124
Leo Kannercollege	314	311	303
Leo Kannerschool SO Oegstgeest	172	154	163
Leo Kannerschool VSO Oegstgeest	313	302	302
P.C. Hooftcollege	136	135	156
Totaal	1.076	1.082	1.146

Het totaal aantal leerlingen op LKO-niveau vertoont een stijgende lijn. Voor een prognose van de leerlingaantallen per 1 februari 2025 en verder, en een nadere toelichting daarop, verwijzen we naar de continuïteitsparagraaf.

De leerlingen komen uit de volgende samenwerkingsverbanden:

POVO	Nr. SWV	Samenwerkingsverband	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24	Nr. SWV	Samenwerkingsverband	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24
PO	PO0001	SWV Reformatorisch PO	2	2	2	VO0001	SWV Ver. Reformatorisch Pass. Ond. voor VO	2	2	2
	PO2001	SWV PO 20-01				VO2605	SWV VO Zuid-Utrecht		1	1
	PO2703	SWV PO Noord-Kennemerland	1	1	1	VO2701	SWV VO Kop van Noord Holland			
	PO2704	SWV PO Zuid-Kennemerland			1	VO2702	SWV VO West-Friesland			
	PO2708	SWV PO Amstelronde passend onderwijs	1	1	1	VO2705	SWV V(S)O Zuid-Kennemerland	2	4	1
	PO2710	SWV Passend Ond.Haarlemmermeer	7	8	10	VO2708	SWV VO Amsterdam	2	1	
	PO2711	SWV Passend Onderwijs Ilmond			1	VO2709	SWV VO Amstelland en de Meerlanden	23	17	14
	PO2801	SWV Pas. Prim. ond. Leiden	87	84	86	VO2801	SWV Passend Onderwijs VO2801	243	247	273
	PO2802	SWV PO Delfland	15	20	20	VO2802	SWV VO/VSO Midden-Holland en Rijnstreek	109	97	98
	PO2803	SWV PO Westland	2	1	1	VO2803	SWV V(S)O Duin- en Bollenstreek	193	184	179
	PO2806	SWV PPO Rotterdam	1	3	2	VO2804	SWV Passend VO Dordrecht	1		
	PO2812	SWV PO Duin en Bollenstreek	51	58	59	VO2806	SWV V(S)O Zuid Holland West	111	118	132
	PO2813	SWV PO Rijnstreek	26	19	25	VO2807	SWV Passend VO Zoetermeer	81	92	90
	PO2814	SWV PO Midden Holland	21	25	21	VO2808	SWV VO Westland	2	2	1
	PO2815	SWV Passend PO Haaglanden (SPPOH)	18	20	23	VO2809	SWV VO Delfland	11	12	11
	PO2816	SWV Driegang				VO2810	SWV Koers VO	3	4	3
	PO2817	SWV PO 28-17 Zoetermeer	58	58	82	VO2811	SWV VO Nieuwe Waterweg Noord			
	PO2818	SWV PPO Aan Den IJssel	1	1	1	VO2812	SWV VO Voorne-Putten-Rozenburg	1		1
	PO3002	SWV PO. Roosendaal-Moerdijk eo			1	VO2813	SWV VO O-IJsselmonde/W-Alblass			
Totaal PO			291	301	337	VO2901	SWV Passend Onderwijs VO Walcheren	1		
						VO2511	St SWV PVO Barneveld-Veenendl			1
						VO2704	SWV VO Midden Kennemerland - VO2704			1
						VO3005	SWV VO de Meierij - VO3005			1
								785	781	809
								1.076	1.082	1.146

De leerlingen komen uit de volgende gemeenten:

Woonplaats	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24	Woonplaats	1-feb-22	1-feb-23	1-feb-24
ALPHEN AAN DEN RIJN	85	72	86	Nieuwveen	1		
AMSTERDAM	2	1	1	NOORDOOSTPOLDER		1	
BLOEMENDAAL	1			NOORDWIJK	41	40	39
BODEGRAVEN-REEUWIJK	15	13	11	NOORDWIJKERHOUT	2	3	
DELFT	3	3	4	OEGSTGEEST	37	38	41
DORDRECHT	1			OISTERWIJK			1
EMMEN		2		Onbekend	1	2	1
GOUDA	6	10	11	PIJNACKER-NOOTDORP	11	14	14
HAARLEM		2	2	RIJSWIJK	9	18	18
HAARLEMMERMEER	28	23	21	ROTTERDAM		1	1
HEEMSKERK			1	'S-GRAVENHAGE	77	79	88
HEEMSTEDE	1	1	1	'S-HERTOGENBOSCH			1
HILLEGOM	15	23	23	SPIJKENISSE	1		
HOORN		1		TEYLINGEN	56	54	57
KAAG EN BRAASSEM	26	24	33	UITHOORN	2	2	1
KATWIJK	108	110	109	UTRECHTSE HEUVELRUG		1	1
KRIMPENERWAARD	1	2	2	VELSEN			1
LAARBEEK			1	VIJFHEERENLANDEN		1	
LANSINGERLAND	12	19	14	VOORNE AAN ZEE			1
LEEUWARDEN			1	VOORSCHOTEN	44	37	36
LEIDEN	164	163	171	WADDINXVEEN	12	11	8
LEIDERDORP	34	34	37	WASSENAAR	20	19	16
LEIDSCHEIDAM-VOORBURG	41	37	39	WESTLAND	6	5	7
LISSE	27	26	32	ZOETERMEER	140	145	168
MEPPEL			1	ZOETERWOUDE	13	14	16
NIEUWEGEIN		1	1	ZUIDPLAS	9	9	9
NIEUWKOOP	24	21	19		1.076	1.082	1.146

3.2 ONDERWIJSPRESTATIES

OPBRENGSTEN

In onderstaande figuren is de uitstroom SO en VSO van schooljaar 2023-2024 zichtbaar. Figuur 1 laat de uitstroom zien van de SO-locaties Leo Kannerschool SO Oegstgeest en de Muskietier. Het gaat hier om leerlingen die tussentijds of aan het einde van de SO-schoolperiode de locaties hebben verlaten. Net als in voorgaande jaren stromen de meeste leerlingen uit naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Vergeleken met vorig schooljaar stromen er iets meer leerlingen uit als thuiszitter. Het gaat hier echter om een kleine toename in het aantal leerlingen (van één leerling in 2023 naar drie in 2024) en daarom geen alarmerend signaal voor de onderwijskwaliteit. Deze kleine toename wordt geanalyseerd door de locatie (zie schooljaaranalyse De Muskietier) en besproken in het analysegesprek dat het CvB voert met de locatie.

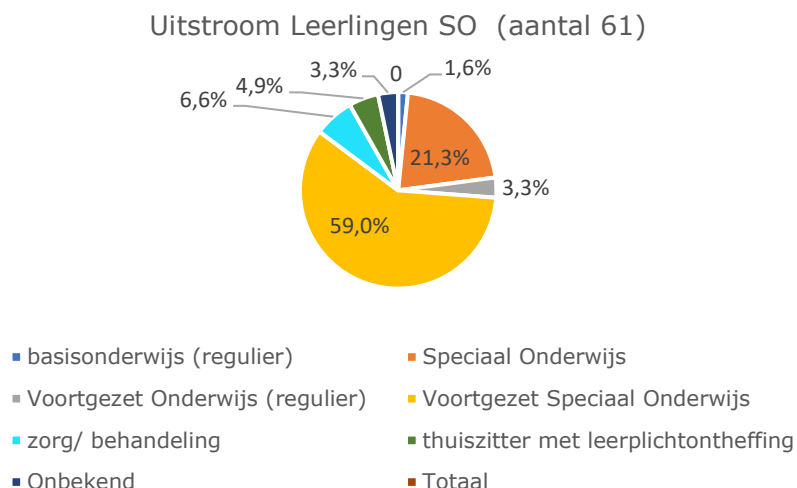
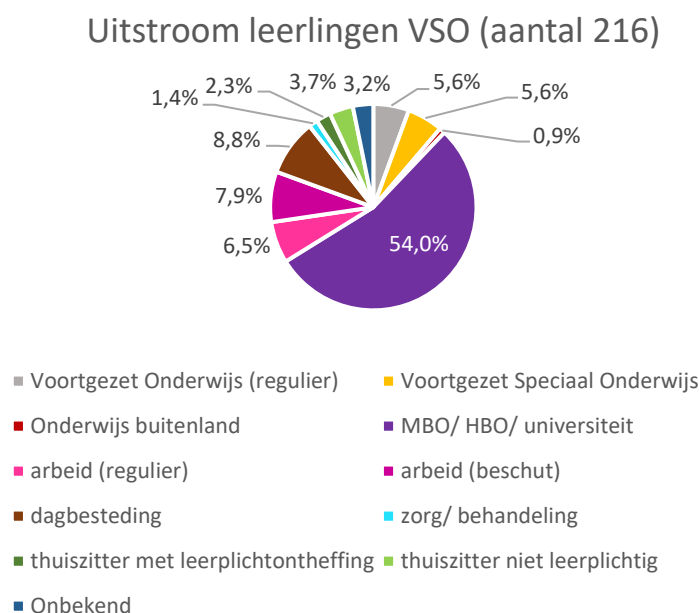

Fig. 1 Uitstroom SO

Vanuit het VSO stromen de meeste leerlingen uit naar een onderwijsbestemming. Net als voorgaande jaren stromen de meeste leerlingen uit naar het MBO, HBO of de universiteit. In 2023 stroomden geen leerlingen uit als thuiszitter met leerplichtontheffing, in 2024 waren dit vier leerlingen. Deze kleine toename wordt geanalyseerd door de locaties (P.C. Hooftcollege en Leo Kannercollege) en besproken in het analysegesprek van deze locaties met het CvB. We zien de kleine toename niet als alarmerend signaal voor de onderwijskwaliteit.

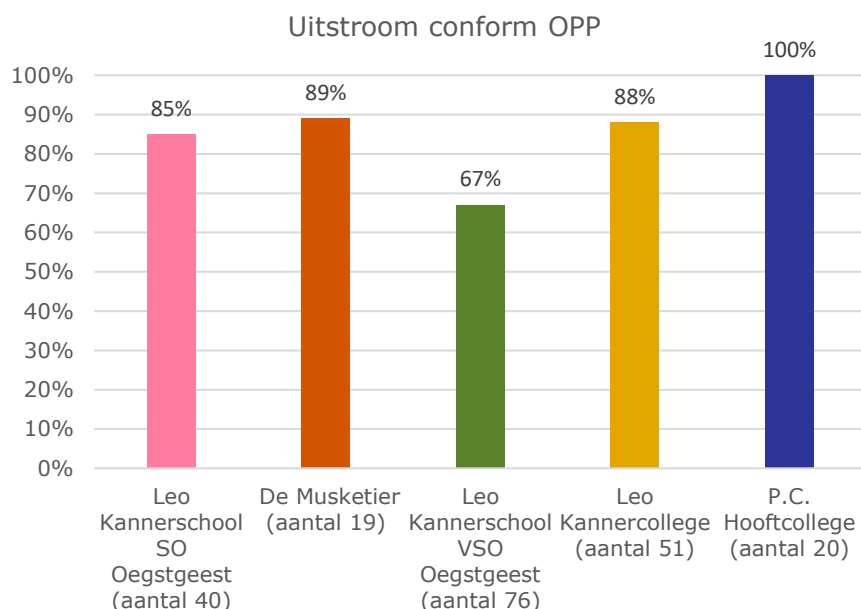

Figuur 2. Uitstroom VSO

Een graadmeter voor onze onderwijskwaliteit is het percentage leerlingen dat uitstroomt naar de bestemming die is gepland in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). We hanteren hiervoor de norm 75%. In figuur 3 is te zien dat op de meeste locaties het percentage uitstroom conform OPP hoger is dan de norm. Leo Kannerschool VSO Oegstgeest scoort onder de norm. Dit is op de locatie verder geanalyseerd, waarbij is geconstateerd dat leerlingen uitstromen op een hoger niveau dan opgenomen in het OPP. Vergelijken met vorig jaar is er een stijging van 20% gerealiseerd. Het lagere percentage is geen signaal voor de onderwijskwaliteit. Op de

locatie zijn vervolgacties uitgevoerd om het percentage verder te verhogen.

Ook School zonder Muren scoort met 74% net onder de gestelde norm, maar dit is geen signaal voor de onderwijskwaliteit. De meeste leerlingen zijn in beweging gekomen (conform het doel van School zonder Muren) en hebben veelal een passende plek gevonden.

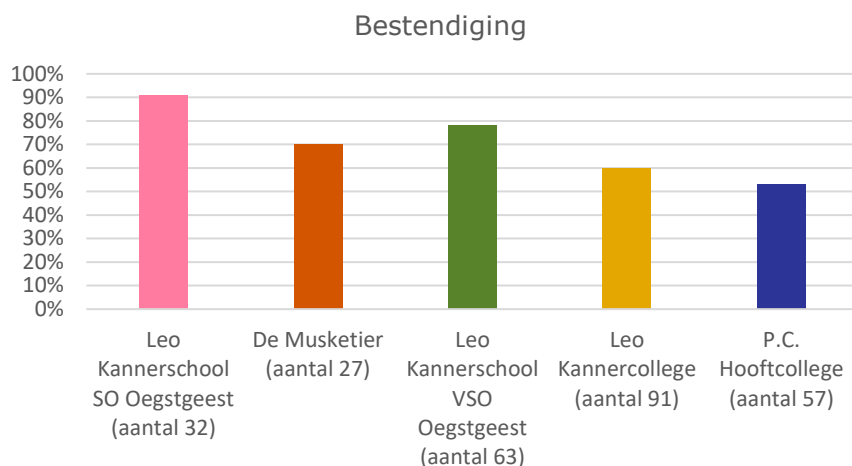

Figuur 3. Uitstroom conform OPP.

Een andere graadmeter voor de onderwijskwaliteit is het aantal leerlingen dat bestendigt op de uitstroombestemming. Figuur 4 laat hiervan een overzicht zien, hiervoor zijn de gegevens uit het ISD gebruikt.

De locaties analyseren zelf de eigen bestendiging. De gesprekken zijn nog niet gevoerd door het vroeg opleveren van het jaarverslag. De duiding zullen we opnemen in het jaarverslag van 2025.

Voor SzM zijn de gegevens niet op te vragen in het ISD, zij maken eigen analyses. De gegevens worden continu gemonitord en niet, zoals bij de overige locaties, per cohort. Bij SzM zijn de gegevens van 29 leerlingen opgevraagd ten behoeve van de bestendigingsanalyse. Van 21 leerlingen zijn gegevens bekend en hierover is onderstaande analyse uitgevoerd, één reactie gaf geen antwoord op de gestelde vraag, er zijn dus 20 leerlingen meegenomen in de analyse. De bestendigingsvraag voor School zonder Muren wordt als volgt geformuleerd: ontwikkelt de leerling zich nog in de lijn richting het passende toekomstperspectief? Dit wordt opgesteld in de eindevaluatie van het OPP. Van de 20 leerlingen zitten er 15 in de lijn naar passend perspectief. Van deze leerlingen bezoeken 9 leerlingen een onderwijsvoorziening (MBO 1, MBO 2, VSO, en een leerling het HBO).

Figuur 4. Bestendinging

EXAMENRESULTATEN

De leerlingen op de drie VSO-locaties kunnen een examen afleggen. In deze paragraaf laten we de examenresultaten per locatie zien. De duiding van de examenresultaten op schoolniveau is te lezen in de analyse van de locatie. Op LKO-niveau zien we dat de examencijfers in lijn zijn met die van vorig jaar. Wanneer we kijken naar de resultaten voor de kernvakken, dan zien we dat de LKO-leerlingen voor Nederlands en Engels gelijk of hoger scoren dan het landelijk gemiddelde of dat meer dan 80% van de kandidaten slaagt voor deze vakken. Dit geldt ook voor het vak wiskunde, met uitzondering van havo wiskunde A en VWO wiskunde B. Dit is een opvallend goed resultaat. We zien ook in voorgaande jaren dat LKO-leerlingen hoger dan het landelijk gemiddelde scoren op de kernvakken, daarom zien we dit als een bevestiging van de onderwijskwaliteit.

Leo Kannerschool VSO

Op de Leo Kannerschool VSO kunnen leerlingen examen doen in de Entreeopleiding. In onderstaande tabel is het resultaat, het slagingspercentage, van schooljaar 2023-2024 zichtbaar:

volledig diploma	aantal kandidaten	aantal geslaagd	percentage
Entree	34	34	100%

Om de kans op doorstroom naar een mbo-opleiding te optimaliseren kunnen leerlingen die het profiel arbeid met potentie tot vervolgonderwijs volgen, staatsexamen-certificaten halen voor Nederlands, Engels, wiskunde en maatschappijleer, op het niveau vmbo basis en kader. In onderstaande tabel staan de resultaten van het schooljaar 2023-2024:

<i>certificaten</i>	<i>leerweg</i>	<i>aantal kandidaten</i>	<i>aantal behaald</i>	<i>percentage</i>
Nederlands	Basis	19	19	100%
	Kader	15	14	93%
Engels	Basis	19	17	89%
	Kader	15	15	100%
Rekenen en wiskunde	Basis	21	21	100%
	Kader	12	11	92%
Economie	Basis	13	12	92%
	Kader	9	9	100%
Biologie	Basis	9	6	67%
	Kader	5	5	100%
Maatschappijleer	Basis	20	17	85%
	Kader	17	17	100%

P.C. Hooftcollege

Op het P.C. Hooftcollege kunnen leerlingen examen doen voor de Entreeopleiding en staatsexamen voor de leerweg vmbo-tl.

In onderstaande tabel staat het slagingspercentage van het schooljaar 2023-2024:

<i>volledig diploma</i>	<i>aantal kandidaten</i>	<i>aantal geslaagd</i>	<i>percentage</i>
Vmbo-tl (college en mavo)	17	17	100,0%
Entree	6	6	100,0%

<i>Vak 2023-2024 vmbo-tl</i>	<i>gem. cijfer landelijk</i>	<i>gem. cijfer CSE</i>	<i>gem. cijfer PCH incl. mondeling</i>	<i>Vak 2023-2024 - vmbo-tl</i>	<i>gemiddeld cijfer landelijk</i>	<i>gem. cijfer CSE</i>	<i>gem. cijfer PCH incl. mondeling</i>
Nederlands	6,3	6,9	7,1	biologie	6,3	7,6	7,6
Engels	6,7	7,5	7,6	geschiedenis	6,4	7	7,5
wiskunde	6,4	7,5	7,9	NasK	6,3	7,1	7
economie	6,1	6,7	6,9	Maatschappijkunde	6,3	7,2	7,3

Leo Kannercollege

Op het Leo Kannercollege kunnen leerlingen staatsexamen doen voor de leerwegen vmbo-t, havo en vwo. In de volgende tabel staan de examenresultaten van het schooljaar 2023-2024 in de vorm van slagingspercentages:

<i>volledig diploma</i>	<i>aantal kandidaten</i>	<i>aantal geslaagd</i>	<i>percentage</i>
Vmbo-tl	34	33	97%
Havo	18	17	94%
VWO	10	10	100%

2024 - vmbo-tl	gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC		gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC
Nederlands	6,3	6,3	biologie	6,3	6,8
Engels	6,8	8,0	economie	6,0	6,2
wiskunde	6,4	7,0	geschiedenis	6,3	7,5
nask 1	6,4	6,6			

2024 - havo	gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC		gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC
Nederlands	6,5	7,1	scheikunde	6,5	7,1
Engels	7,2	7,7	biologie	6,0	6,6
wiskunde A	6,3	5,8	economie	6,0	6,4
wiskunde B	6,7	7,2	geschiedenis	6,2	8,1
natuurkunde	6,3	6,6	bedrijfseconomie	6,3	6,1

2024 - vwo	gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC		gemiddeld cijfer landelijk	gemiddeld cijfer LKC
Nederlands	6,3	7,0	scheikunde	6,6	6,6
Engels	6,8	6,8	biologie	6,6	7,4
wiskunde B	6,7	6,3	maatschappijwetenschappen	6,6	6,3
natuurkunde	6,7	6,6	bedrijfseconomie	6,5	6,7

BASISVAARDIGHEDEN

De LKO-locaties hebben standaarden (of grenswaarden) opgesteld voor de leerprestaties op specifieke leergebieden (Nederlandse taal (en lezen), rekenen/wiskunde) en leergebied overstijgend (sociaal-emotionele vorming). Tijdens de analysegesprekken worden de opbrengsten met behulp van deze standaarden geduid. Een aantal locaties (Leo Kannerschool SO Oegstgeest, Leo Kannerschool VSO Oegstgeest, De Musketier en het P.C. Hooftcollege) heeft een masterplan basisvaardigheden opgesteld. Met dit masterplan werken zij gericht aan het vergroten van het aantal leerlingen dat de referentieniveaus voor taal en rekenen behaalt en aan de implementatie van burgerschap. Zij werken hierbij met elkaar samen door middel van collegiaal overleg en supervisie.

De locaties hebben in hun onderwijs een uitgebreid aanbod met betrekking tot burgerschap uitgewerkt. Hiermee realiseren zij een oefenplaats voor burgerschapscompetenties. In 2025 besteden we in de analysegesprekken met de locaties extra aandacht aan de wijze waarop locaties de monitoring van deze competenties hebben ingericht.

TEVREDENHEID

In 2024 is aan leerlingen en ouders gevraagd hoe tevreden zij zijn over het onderwijs van de LKO. Een representatief deel van de leerlingen en ouders geven de locaties de volgende rapportcijfers (1= onvoldoende tot 10= uitstekend):

Locatie	Rapportcijfer	
	leerlingen	ouders
Leo Kannerschool SO Oegstgeest	7.8	8.5
De Musketier	8.1	8.1
ESB LUMC-Curium	7.5 (SO), 8.2 (VSO)	6.3 (SO), 8.8 (VSO)
Leo Kannerschool VSO Oegstgeest	6.9	8.0
Leo Kannercollege	7.5	8.5
P.C. Hooftcollege	7.3	7.6

De normscore van het PCH vertekend is doordat er per abuis andere antwoordopties zijn gegeven.

De School zonder Muren vraagt bij de afronding van een traject naar de tevredenheid van leerlingen en ouders. Hieruit blijkt dat de leerlingen tevreden zijn en ruim boven de gestelde norm van 3,0 scores. Ouders scoren op de twee items die te maken hebben met toeleiding naar perspectief iets onder de norm, dit is grotendeels te verklaren door dat het aandeel dagbesteding groter is dan onderwijs.

In het tevredenheidsonderzoek vragen we naar de tevredenheid over de begeleiding en het ontwikkelingsperspectief. Ouders en leerlingen beoordelen dit met stellingen van 1= heel ontevreden tot 4= erg tevreden. Leerlingen zijn tevreden over de begeleiding en op de meeste locaties ook over het ontwikkelingsperspectief. Op Leo Kannerschool SO en VSO Oegstgeest zijn niet alle leerlingen tevreden over de bespreking van hun OPP. Deze locaties hebben dit opgepakt in hun procedure OPP. Ouders zijn tevreden over de begeleiding en het ontwikkelingsperspectief.

Begeleiding (op schaal van 1 – 4)

Locatie	Beoordeling	
	leerlingen	ouders
Leo Kannerschool SO Oegstgeest	3.2	3.7
De Musketier	3.3	3.5
ESB LUMC-Curium	3.2 (SO), 3.5 (VSO)	3.5 (SO), 3.9 (VSO)
Leo Kannerschool VSO Oegstgeest	3.1	3.6
Leo Kannercollege	3.2	3.6
P.C. Hooftcollege	3.0	2.9

Ontwikkelingsperspectief (OPP) (op schaal van 1 – 4)

Locatie	Beoordeling	
	leerlingen	ouders
Leo Kannerschool SO Oegstgeest	2.2	3.7
De Musketier	3.2	3.7
ESB LUMC-Curium	2.3(SO), 3.3 (VSO)	3.0 (SO), 4.0 (VSO)
Leo Kannerschool VSO Oegstgeest	2.9	3.6
Leo Kannercollege	3.2	3.8
P.C. Hooftcollege	3.0	3.3

CONCLUSIE

De onderwijsresultaten liggen in de lijn der verwachting. De resultaten komen over het algemeen overeen met de trend van voorgaande jaren en met de onderwijsconcepten van de locaties. De resultaten laten zien dat leerlingen de vereiste kennis en vaardigheden behalen om succesvol te zijn op hun vervolgbestemming.

3.3 INZET NPO-GELDEN

Met ingang van 1 augustus 2021 ontvangt de LKO gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Deze middelen moeten worden ingezet voor 1 augustus 2025. Het Nationaal Programma Onderwijs is gericht op het herstel van Covid-gerelateerde vertragingen van leerlingen op diverse terreinen.

De NPO-gelden hebben we volledig toegewezen aan de locaties op basis van de leerlingaantallen, waarbij iedere locatie middelen heeft overgedragen aan de School zonder Muren op basis van het aantal leerlingen dat bij School zonder Muren is ondergebracht. Er zijn geen NPO-gelden bovenschools ingezet.

Er is een risico dat we in directe relatie met de NPO-inzet te maken krijgen met te betalen transitievergoedingen en mogelijke uitkeringslasten voor medewerkers die we op basis van de NPO-gelden tijdelijk in dienst nemen. De omvang van deze risico's is lastig in te schatten, en het is de vraag of deze ook daadwerkelijk geëffectueerd worden. Om die reden hebben wij daarvoor geen reservering vooraf gemaakt uit de NPO-gelden, maar betalen we deze kosten, mochten die aan de orde zijn, te zijner tijd uit eigen middelen, ten laste van de algemene reserve.

De LKO-locaties hebben de schoolscan uitgevoerd. De informatie die hieruit naar voren is gekomen, hebben zij verwerkt in hun jaarplan. De betrokkenheid van medewerkers en ouders werd hierdoor geïntegreerd in de bestaande medezeggenschap van het jaarplan. Daarmee is instemming vanuit de medezeggenschap verkregen.

In onderstaande tabel zijn de ontvangsten en bestedingen in 2024 per locatie opgenomen:

	100 BOV	102 SZM	110 SOO	111 VSOO	120 MUS	130 PCH	140 CUR	160 LKC	TOTAAL	
Ontvangsten in 2024										
Rijksbijdragen	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	17.500 €	- €	17.500	
Overige	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	- €	-	
Totaal	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	€ - €	17.500 €	- €	17.500	
Bestedingen 2024										
Loonkosten	€ - € 10.935	€ 95.747	€ 86.656	€ 45.083	€ 55.997	€ 48.627	€ -	- € 343.045	77,3%	
Inhuur	€ - €	€ - €	€ - €	€ 27.570	€ 2.930	€ - €	- €	- € 30.500	6,9%	
Overige personeelskosten	€ - €	€ - €	€ 212	€ - €	€ - €	€ - €	- €	- € 212	0,0%	
Afschrijvingen	€ - €	€ - €	€ 6.589	€ 620	€ 7.477	€ 519	€ - €	- € 15.204	3,4%	
Overige kosten	€ - €	€ - €	€ 160	€ - €	€ 17.261	€ - €	- €	37.666 € 55.086	12,4%	
Totaal	€ - € 10.935	€ 102.708	€ 87.276	€ 97.390	€ 59.445	€ 48.627	€ 37.666	€ 444.047	100,0%	
Saldo 2024	€ - € -10.935	€ -102.708	€ -87.276	€ -97.390	€ -59.445	€ -31.127	€ -37.666	€ -426.547		
<i>Formatieve inzet in fte</i>	-	0,10	1,40	1,00	0,40	0,81	0,80	-	4,51	

Het merendeel van de ingezette middelen wordt besteed aan personele inzet (4,51 fte loonkosten en daarnaast externe inhuur van personeel en overige personeelskosten). Circa 6,9% (€ 30.500) is besteed aan inhuur van extern personeel. De overige kosten hebben vooral betrekking op aanschaf van onderwijskundige materialen en inzet op activiteiten en

culturele vorming.

Als we kijken naar de ingezette middelen per interventie, dan is het beeld als volgt:

	100	102	110	111	120	130	140	160		
	BOV	SZM	SOO	VSOO	MUS	PCH	CUR	LKC	TOTAAL	
Interventies inzetpercentage 2024										
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	0%	0%	0%	0%	8%	0%	0%	0%	2%	
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	0%	0%	0%	0%	20%	0%	0%	0%	4%	
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	0%	0%	0%	0%	12%	9%	0%	100%	12%	
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	0%	0%	0%	0%	10%	20%	0%	0%	5%	
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning	0%	100%	0%	100%	35%	66%	100%	0%	50%	
F. Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	0%	0%	100%	0%	15%	5%	0%	0%	27%	
G. Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
	0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
Interventies bedragen										
A. Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.791	€ -	€ -	€ -	€ 7.791	1,8%
B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 19.478	€ -	€ -	€ -	€ 19.478	4,4%
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 11.687	€ 5.350	€ -	€ 37.666	€ 54.702	12,3%
D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 9.739	€ 11.889	€ -	€ -	€ 21.628	4,9%
E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning	€ -	€ 10.935	€ -	€ 87.276	€ 34.087	€ 39.234	€ 48.627	€ -	€ 220.159	49,6%
F. Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	€ -	€ -	€ 102.708	€ -	€ 14.609	€ 2.972	€ -	€ -	€ 120.289	27,1%
G. Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	0,0%
	€ -	€ 10.935	€ 102.708	€ 87.276	€ 97.390	€ 59.445	€ 48.627	€ 37.666	€ 444.047	100,0%
Saldo 2024	€ -	€ -10.935	€ -102.708	€ -87.276	€ -97.390	€ -59.445	€ -31.127	€ -37.666	€ -426.547	€ -
Saldo 2023	€ -	€ 25.083	€ -39.001	€ -80.430	€ -12.539	€ -60.462	€ -57.823	€ -134.439	€ -359.611	
Saldo 2022	€ -	€ -29.219	€ 105.363	€ 77.674	€ 59.285	€ 52.998	€ 71.184	€ 88.009	€ 425.294	
Saldo 2021		€ 16.360	€ 88.217	€ 113.077	€ 57.484	€ 101.087	€ 38.562	€ 84.095	€ 498.882	
Totaal nog te besteden per eind 2024	€ -	€ 1.289	€ 51.871	€ 23.045	€ 6.840	€ 34.178	€ 20.796	€ -	€ 138.018	

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat het merendeel van de middelen is ingezet op de interventies E (extra inzet van personeel en ondersteuning) en F (Faciliteiten en randvoorwaarden).

4 PERSONEELSBELEID

Implementatie 'werken met werkplezier' (binden en boeien)

Eind 2022 is het beleid 'werken met werkplezier' vastgesteld en in 2023 is er gericht ingezet op de implementatie van het stichtingsbeleid. De LKO wil niet invullen hoe de ander het werk beleeft, wat de medewerker nodig heeft of wat de medewerker belangrijk vindt. Dat is per persoon verschillend. Om die reden is er in 2023 een enquête uitgezet onder alle medewerkers met de vraag 'Welke 'gereedschappen' dragen bij aan werkplezier, vitaliteit en inzetbaarheid voor jou als medewerker?'. Met input van de medewerkers is er een 'gereedschapskist' ontwikkeld. Hierin staan allerlei (hulp)middelen die medewerkers kunnen inzetten om met werkplezier te werken en vitaliteit te bevorderen. Deze gereedschapskist is in 2024 uitgerold.

Het verruimen van ontwikkelings- en carrièremogelijkheden voor medewerkers

We zien professionalisering als een belangrijk aspect in het optimaliseren van onze kwaliteit. Professionalisering draagt bij aan de kwaliteit en de ontwikkeling van het onderwijs. De LKO zet zich dan ook in om medewerkers te ontwikkelen, doorstroming binnen de LKO te bevorderen en daarmee medewerkers te behouden. Om de eigen(wijs)heid te ontwikkelen heeft de LKO diverse acties in gang gezet, zoals het faciliteren van toegang tot wetenschappelijke kennis en het faciliteren van kennis door ontmoeting (pop-ups, bijeenkomsten nieuwe medewerkers).

De LKO is een opleidingsschool binnen het partnerschap 'OPLIS 2.0' en samen met de Hogeschool Leiden hebben wij ons ingezet op het plaatsen van meer stagiaires in het speciaal (voortgezet) onderwijs. Samen met de Hogeschool Leiden leiden wij studenten op tot leerkracht. In 2025 zetten wij verder in op het uitbreiden van het aantal stageplekken binnen de LKO, want studenten zijn onze medewerkers van de toekomst. Daarnaast zullen in 2025 de opleidingsscholen verder vorm krijgen.

Naast het stichtingsbrede ontwikkelaanbod heeft elke locatie een eigen ontwikkelingsagenda, die de locatie kan invullen passend bij de schoolontwikkeling, de locatie-jaarplandoelen en de behoeften van de medewerkers. Ontwikkeling kan collectief en individueel plaatsvinden. Het kan gaan om formele of informele scholing, inhouse trainingen en studiedagen, peer to peer netwerken en ook om externe trainingen en volledige studies die de LKO voor medewerkers (mede)financiert en faciliteert.

Uitwisselen van kennis en ervaring

Het bestuursbureau van de LKO is samen met diverse andere schoolbesturen en -organisaties gehuisvest in het Huis van het Onderwijs. Een van de doelstellingen is de onderlinge samenwerking tussen organisaties in het Huis van het Onderwijs te bevorderen. Het uitwisselen van kennis en ervaring op het gebied van (strategisch) personeelsbeleid en het samen opleiden van auditoren en uitvoeren van audits bij de andere organisatie(s) zijn concrete voorbeelden van deze samenwerking. Wat nog onvoldoende lukt is het gezamenlijk invullen van 'kleine' functies. In gezamenlijkheid kunnen we voor de geïnteresseerden aantrekkelijk zijn, want de organisaties hebben los vaak te weinig werk voor een aantrekkelijke werktijdfactor voor bepaalde functies. De ambitie om hier meer in gezamenlijkheid naar te kijken is zeker aanwezig.

Regionale aanpak leraren/personeelstekort

Het lerarentekort en personeelstekort heeft onze aandacht.

Vanuit de locaties komen signalen dat het arbeidsmarkttekort steeds meer wordt gevoeld, waarbij sommige vacatures langer onvervuld blijven. Hierop worden acties uitgezet, met extra inzet op het gebied van communicatie inclusief gerichte wervingscampagnes op social media.

Het werven en binden en boeien van onze medewerkers is een belangrijk instrument om het lerarentekort te beperken. Het lerarentekort speelt niet alleen binnen onze stichting. Om die reden zijn wij gaan samenwerken met diverse andere schoolbesturen en de Hogeschool Leiden. Samen met onze collega besturen is een aantal deelprojecten afgesproken, zoals coaching van startende leerkrachten, en is een regionaal onderwijsloket opgericht met een eigen website www.leerkrachtwordeninleiden.nl, en dergelijke. Door de komst van de onderwijsregio's en het stoppen van de RAP's is de samenwerking uitgebreid naar Duin en Bollenstreek (onderwijsregio Leiden, Duin- en Bollenstreek PO). In 2025 gaan wij de uitvoering van het plan verder uitwerken.

Administratiekantoor

Aangezien het tot en met 2024 gehanteerde personeelsinformatiesysteem per 1 januari 2025 niet meer beschikbaar zou zijn, moest de LKO per 1 januari 2025 migreren naar een ander systeem. Tegen die achtergrond is dat moment gebruikt door de LKO om een afweging te maken om over te stappen naar een ander administratiekantoor. Vanwege een zorgvuldig proces is de beslissing om over te stappen redelijk laat genomen. Na de zomervakantie is het besluit genomen om per 1 januari 2025 over te gaan naar een ander administratiekantoor en daarmee een ander personeelsinformatiesysteem AFAS. Binnen de afdeling HR heeft de laatste maanden van 2024 vooral in het teken gestaan van deze overgang. Doelstelling was om deze overgang zo geruisloos als mogelijk te laten verlopen voor onze medewerkers; wij denken dat dit gelukt is. De overgang naar een ander personeelsinformatiesysteem heeft voordelen zoals meer digitalisering en minder afhankelijkheid van menselijk handelen.

Banenafpraak

De banenafpraak is een afspraak tussen het kabinet en werkgevers. Zij hebben afgesproken om voor 2025 te zorgen voor 125.000 extra banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op dit moment voldoen wij nog niet aan het gestelde quotum. Mogelijk zijn er meer medewerkers binnen de stichting die onder de banenafpraak zouden kunnen vallen. Met de komst van het nieuwe personeelsinformatiesysteem krijgen we meer inzicht bij nieuwe medewerkers en daarnaast gaan wij in 2025 de bewustwording binnen de stichting verder vormgeven.

PERSONELE KENGETALLEN

Er zijn minimale verschillen in het personeelsbestand ten opzichte van vorig jaar. Wat opvalt is dat de uitstroom van medewerkers op eigen verzoek is gedaald van 38 naar 33 medewerkers. Het is niet direct te duiden of er een link is met onze ambitie om medewerkers te binden en te boeien aangezien er meer (omgevings)factoren kunnen meespelen bij de keuze om bij de LKO te blijven.

In onderstaand overzicht staan de aantallen en fte-omvang van het personeelsbestand ultimo 2024 in vergelijking met ultimo 2023:

	Aantal medewerkers 31-12-2023	FTE (incl BAPO) 31-12-2023	Aantal medewerkers 31-12-2024	FTE (incl BAPO) 31-12-2024
CvB	1	1,0	1	1,0
Directie (incl. adjunct-directeuren)	8	7,8	7	6,7
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	141	109,2	142	111,3
Onderwijzend personeel (OP)	170	134,4	169	133,4
Totaal exclusief stagiaires	320	252,4	319	252,4
Stage	9	4,8	8	4,0
Totaal inclusief stagiaires	329	257,2	327	256,4

Op peildatum 31 december 2024 was er 1 medewerkers minder in dienst dan op peildatum 31 december 2023 (exclusief stagiaires), het aantal fte is met 0,78 gedaald:

Formatie	31-12-2023	%	31-12-2024	%	Vershil
Aantal parttime medewerkers	239	72,6%	239	73,1%	0
Aantal fulltime medewerkers	90	27,4%	88	26,9%	-2
Totaal aantal medewerkers inclusief stagiaires	329	100,0%	327	100,0%	-2
Aantal parttime fte	167,2	65,0%	168,4	65,7%	1,2
Aantal fulltime fte	90,0	35,0%	88,0	34,3%	-2,0
Totaal aantal fte inclusief stagiaires	257,2	100,0%	256,4	100,0%	-0,8

Formatie exclusief stagiaires	31-12-2023	%	31-12-2024	%	Vershil
Aantal parttime medewerkers	230	71,9%	231	72,4%	1
Aantal fulltime medewerkers	90	28,1%	88	27,6%	-2
Totaal aantal medewerkers exclusief stagiaires	320	100,0%	319	100,0%	-1
Aantal parttime fte	162,4	64,3%	164,4	65,1%	2,0
Aantal fulltime fte	90,0	35,7%	88,0	34,9%	-2,0
Totaal aantal fte exclusief stagiaires	252,4	100,0%	252,4	100,0%	-0,0

VERDELING NAAR LEEFTIJDEN

De verdeling naar leeftijdscategorieën (peildatum 31 december 2024):

	Aantal	%	Cum %	Fte	%	Cum %
<25	7	2,2%	2,2%	5,7	2,3%	2,3%
25-34	65	20,4%	22,6%	54,5	21,6%	23,9%
35-44	98	30,7%	53,3%	73,5	29,1%	53,0%
45-54	79	24,8%	78,1%	63,4	25,1%	78,1%
55-59	33	10,3%	88,4%	27,0	10,7%	88,8%
60+	37	11,6%	100,0%	28,2	11,2%	100,0%
Totaal exclusief stagiaires	319	100,0%	100,0%	252,4	100,0%	100,0%

Uit het overzicht blijkt dat het merendeel van de medewerkers (53,3%) jonger is dan 45 jaar.

Circa 11,6% van de medewerkers is 60 jaar of ouder.

PERSONEELSVERLOOP

In 2024 zijn in totaal 48 nieuwe aanstellingen gerealiseerd. Dit zijn nieuwe reguliere aanstellingen en aanstellingen op grond van vervanging. In totaal zijn 46 medewerkers uit dienst getreden.

Overzicht medewerkers in- en uitdienst 2024 (exclusief stagiaires)	Aantal
Nieuw in dienst	48
Uit dienst op eigen verzoek	33
Ziek uit dienst	3
Ontbinding met wederzijds goedvinden	0
Afloop contract (einde vervanging)	2
Afloop contract geen vervanging	3
Gepensioneerd	3
Overleden in actieve dienst	2

Het aantal medewerkers, dat op eigen verzoek uit dienst gegaan is, laat in 2024 een daling ten opzichte van 2023 zien. In de nog te voeren analysegesprekken met de locaties worden de vertrekredenen geduid.

VOG's

Tabel tijdige aanwezigheid Verklaring Omtrent het Gedrag:

Nieuwe VOGs in 2024	VOG aanwezig op ingangsmoment	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	48	<5	-
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met VOG-verplichting	-	-	-
Totaal	48	<5	-

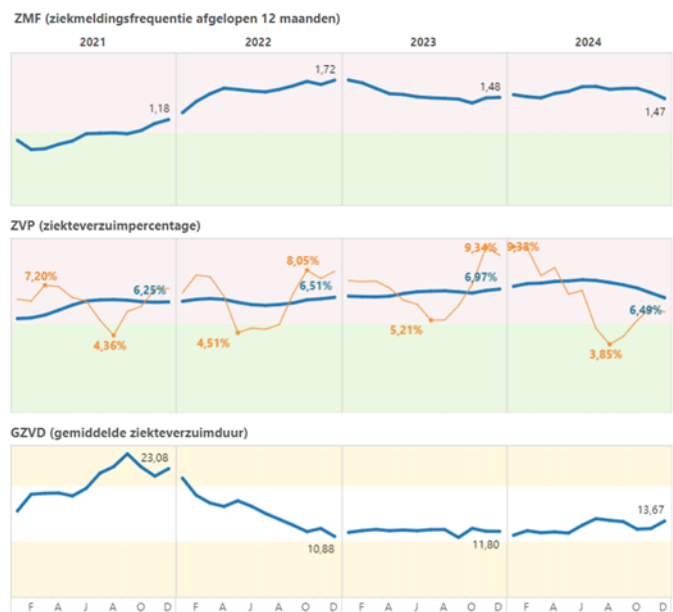
Wij hebben onze accountant geen opdracht gegeven om de werkzaamheden zoals opgenomen in de bijlage IV bij het Onderwijsaccountantsprotocol inzake de tijdige aanwezigheid van de VOG in verslagjaar 2024 uit te voeren.

ZIEKTEVERZUIM

Onderstaande tabel geeft de ziekmeldingsfrequentie (ZMF) van 2023 en 2024 per locatie weer, dit is het gemiddelde aantal ziekmeldingen per medewerker per jaar. Daarnaast is het gemiddelde ziekteverzuimpercentage (ZVP) van 2023 en 2024 opgenomen. De laatste kolom is de gemiddelde ziekteverzuimduur in dagen (GZVD).

Locatie	2023 ZMF	2023 ZVP	2023 GZVD	2024 ZMF	2024 ZVP	2024 GZVD
Leo Kannercollege	1,8	9,79%	5,11	1,46	8,19%	16,73
PC Hooftcollege	1,42	8,29%	14,25	1,03	6,45%	21,69
Leo Kannerschool VSO	1,68	5,46%	11,26	1,7	5,61%	7,68
Leo Kannerschool SO	0,79	7,76%	26,09	1,36	6,00%	15,69
Musketier	1,69	4,53%	12,06	1,83	6,59%	8,63
ESB Curium-LUMC	1,87	5,90%	8,94	1,2	8,63%	37,64
School zonder Muren (onderdeel van ESB Curium LUMC)	5,7	5,70%	46,11	1,33	1,90%	6
Bestuursbureau	2,83	2,83%	3,12	0,75	3,07%	32,43

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage opgenomen gedurende de jaren 2021, 2022, 2023 en 2024 op LKO totaal niveau:

Het gemiddelde verzuimpercentage over 2024 bedraagt 6,37% en de gemiddelde meldingsfrequentie over 2024 bedraagt 1,43 (de percentages in de grafiek betreffen de percentages over de maand december).

De arbodienst heeft voor de periode 1 augustus 2023 tot 1 augustus 2024 een verzuimanalyse uitgevoerd. Deze gedetailleerde analyse is met de locatiedirecteuren en de MR gedeeld. Over het geheel zien wij dat het verzuimpercentage in deze periode hoger is (1,39%) dan de CBS-benchmark onderwijs 2023. De arbodienst geeft in de rapportage aan dat zij een toename ziet in het aantal langdurige verzuimdossiers en extra lang verzuim (na 104 weken) vanwege de vertraging in de beoordeling bij het UWV. In het kalenderjaar 2024 zijn er drie medewerkers wegens ziekte uitgestroomd. Dit is een kleine toename ten opzichte van 2023, waarbij er twee medewerkers met langdurig verzuim zijn uitgestroomd.

In 2025 zijn er geen aanvullende stichtingsbrede acties nodig.

5 SOCIALE VEILIGHEID

5.1 SOCIALE VEILIGHEID LEERLINGEN

Jaarlijks monitoren de locaties de sociale veiligheid van onze leerlingen. De locaties gebruiken hiervoor een gestandaardiseerd instrument. De locaties hebben een norm opgesteld voor sociale veiligheid, bijvoorbeeld 75% van de leerlingen geeft het antwoord 'nooit' op de vragen (Bijvoorbeeld *Ik word op school gepest door andere leerlingen*). Deze monitoring laat zien dat er op de locaties geen signalen zijn van sociale onveiligheid.

Tijdens het jaarlijkse bestuursgesprek met de Inspectie van het Onderwijs kregen we het signaal van een stijgende trend in het aantal schorsingen op de SO-locatie in Oegstgeest. De locatie is hiervan op de hoogte gesteld en heeft een analyse uitgevoerd. De schorsingen gaan over incidentele gevallen die niet in dezelfde klas plaatsvonden. Naar aanleiding hiervan zijn vervolgacties uitgevoerd. Het beleid schorsen/verwijderen wordt in 2025 geëvalueerd.

Locatie	Aantal Schorsingen 2024
Leo Kanner College	0
PC Hooft College	6
Leo Kanner VSO	7
Leo Kanner SO	3
SO de Musketier	0
ESB SO/VSO	0
School Zonder Muren	0

5.2 (SOCIALE) VEILIGHEID MEDEWERKERS

Iedere twee jaar vindt er een tevredenheidsonderzoek plaats. Onderdeel van dit onderzoek zijn vragen over veiligheids- en gezondheidsaspecten, de arbeidsomstandigheden en de werkdruk. Uit het tevredenheidsonderzoek, dat is afgenomen in 2024, zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Daarnaast wordt op de locaties ook de werkdrukbeleving gemonitord, zoals afstemming over het werkverdelingsplan.

In 2024 is de taak van preventiemedewerker opgenomen door een medewerker HR, waarmee ook aan de wetgeving wordt voldaan. De invulling van deze taak zal in 2025 verder worden vormgegeven. De preventiemedewerker zal hiertoe onder andere een opleiding volgen. Daarnaast zullen in 2025, met ondersteuning van de preventiemedewerker, de Risico Inventarisatie en Evaluaties (RI&E's) opnieuw worden afgenomen. De RI&E's vinden later plaats dan conform LKO beleid gepland, zodat de nieuwe preventiemedewerker haar expertise kan inzetten.

5.3 KLACHTEN EN VERTROUWENSPERSONEN

Wij handelen klachten zoveel mogelijk af op de plek waar het is ontstaan. Het lukt ons nog steeds om binnen de locaties in gesprek en in verbinding te blijven met alle belanghebbenden. Tevens zien we dat de vertrouwenspersonen worden gevonden door ouders. Niet veel, maar

toch een aantal. Na contact met de vertrouwenspersonen mondt de onvrede dus niet uit in een formele klacht. Het is goed dat ouders verschillende wegen bewandelen om hun teleurstelling bespreekbaar te maken.

OVERZICHT KLACHTEN 2024 PER LOCATIE EN STICHTINGSBREED

Leo Kannerschool SO	0
Leo Kannerschool VSO	1 klacht die op locatie afgehandeld is.
Leo Kannercollege	2 klachten (1 m.b.t. ongenoegen over onderwijs-situatie van thuiszitter, 1 m.b.t. communicatie en afspraken, beiden zijn door de locatie afgehandeld)
De Musketier	3 (waarvan 1 m.b.t. dezelfde leerling, betreft OPP en plaatsing van leerling in klas. De 3 ^e klacht betreft leerling die langdurig geschorst is in schooljaar 23-24 en waarvoor onderwijs wordt geëist.)
ESB LUMC-Curium	1 (afgehandeld met maatregel, dossier m.b.t. mogelijk vervolg van onderwijs bij SzM wordt opnieuw bekeken met aanvullende informatie)
P.C. Hooftcollege	1 (ouders willen thuisonderwijs voor hun kind, afgehandeld door locatie)
Bestuur	0
SzM	0

JAARVERSLAG VERTROUWENSPERSONEN LEO KANNER ONDERWIJSGROEP 2024

Behandelde casussen

Dit jaar is er drie keer contact opgenomen met de vertrouwenspersoon. Eén melding werd gedaan door een medewerker en twee meldingen kwamen van ouders. De melding van de medewerker betrof de interpretatie van gedrag en de gevolgen daarvan. Bij de meldingen van ouders ging het in één casus om het zich niet gehoord en serieus genomen voelen met betrekking tot diagnose en het doorstroomniveau van hun kind. De andere casus betrof een melding over een situatie in de medezeggenschapsraad. In alle casussen zijn meerdere contactmomenten geweest met de vertrouwenspersoon waarna de casussen naar tevredenheid zijn afgerond.

Omdat er intern geen ervaren en opgeleide kandidaten waren, wordt vooralsnog gewerkt met een nieuwe vertrouwenspersoon die extern wordt ingehuurd. Er is een interne kandidaat gestart met de opleiding, deze wordt ingewerkt. Als dat afgerond is zal de overeenkomst met de extern ingehuurde vertrouwenspersoon worden beëindigd.

Evaluatie doelen

Het doel voor 2024 was: Er zijn twee (opgeleide) vertrouwenspersonen beschikbaar binnen de LKO. Het doel is gerealiseerd.

De doelen voor 2025 zijn:

- In kaart brengen van de sociale kaart. De vertrouwenspersonen hebben zicht op personen/instanties waarnaar kan worden doorverwezen.

KLOKKENLUIDERS

Er zijn geen meldingen bij het meldpunt voor klokkenluiders binnengekomen.

6 FINANCIEN

In dit hoofdstuk lichten we de balans en de staat van baten en lasten toe. De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2024 zoals in dit verslag is opgenomen.

6.1 FINANCIËEL BELEID, PLANNING & CONTROL

Het financieel beleid is gericht op de continuïteit en kwaliteit in ons dagelijks onderwijs op de locaties en de innovatieprojecten en trajecten in en buiten onze locaties in al haar aspecten en dimensies voor de korte, middellange en lange termijn. Centraal staat steeds de balans tussen de eisen van het onderwijs (het primaire proces) en het financiële perspectief. De LKO streeft naar een solide financiële en bedrijfseconomische basis met een jaarlijks (structureel) sluitende exploitatie, voldoende reserves en adequate voorzieningen. Het financieel beleid moet zoveel mogelijk bedrijfseconomische risico's afdekken en is er primair op gericht een goede basis te bieden voor de uitvoering van de onderwijskundige doelstellingen.

Het financiële beleid is gebaseerd op een goede planning- en controlcyclus, die begint met een actuele en betrouwbare begroting en meerjarenraming. Op basis van de besturingsfilosofie hanteren we het uitgangspunt van Integraal management. Locaties zijn zelf verantwoordelijk om met de aan hun toegekende middelen de begroting rond te krijgen en voldoende middelen te begroten voor onderwijskundige ambities, infrastructuur, ontwikkeling van medewerkers en kwaliteitszorg. De locatiebegrotingen moeten dus duidelijk maken welke middelen de locaties gaan inzetten om de geplande ambities en het behoud van kwaliteit te realiseren op basis van de schoolplannen en de daaruit voortvloeiende jaarplannen. Daarmee is de begroting een leidend sturingsinstrument als basis voor de inhoudelijke en financiële monitoring tijdens het jaar.

Allocatie van middelen

De toedeling van middelen over de locaties baseren we op een allocatiemodel, waarbij we enerzijds zoveel mogelijk aansluiten bij de bekostiging en anderzijds beleidsrijk kiezen voor de inzet van middelen op die punten waar dat nodig is (beleidsmatige keuzes, strategische keuzes, versterking en ondersteuning op verbeterpunten). Aan de locaties wordt de Rijksbekostiging toegewezen op basis van de leerlingaantallen, minus een percentage dat wordt ingehouden voor de uitvoering van bovenschoolse taken en de zaken waarvan is afgesproken dat deze collectief worden uitgevoerd (solidariteitsprincipe). Voor 2024 betrof deze allocatie:

Inzet voor kosten bestuurskantoor, gemeenschappelijke uitvoeringskosten en beleidsmatige inzet	7,8% van de Rijksbijdragen
Buffer voor opvangen knelpunten	0,0% van de Rijksbijdragen
Rechtstreeks naar locaties	92,2% van de Rijksbijdragen

In 2025 wil het CvB met de directeuren van de locaties bekijken wat er structureel bovenschools nodig is om de locaties goed te ondersteunen en om in control te blijven, zodat we voldoende solidariteit faciliteren waarbij alle locaties in staat zijn de onderwijskwaliteit op niveau te houden, ambities waar te maken en de voorwaardelijke schil rondom onderwijskwaliteit te continueren (gebouwen, personeel, innovaties).

In 2024 hebben, naast de analyse- en ambitiegesprekken, voor elke locatie één of twee voortgangsoverleggen plaatsgevonden met de controller en de stafadviseur HR. In die gesprekken zijn onder meer de exploitatie (realisatie) en de formatieve bezetting getoetst aan de begroting, en is vooral beoogd de voortgang van activiteiten van de locaties op een integrale wijze te begeleiden, waarbij inhoudelijke, personele en financiële voortgang met elkaar verbonden zijn. Op grond van de voortgangsgesprekken wordt zo nodig bijgestuurd.

6.2 TREASURY

Het Ministerie van OCW stelt ten aanzien van beleggingen als uitgangspunt dat publiek geld wordt verstrekt ten behoeve van het primaire proces van onderwijsinstellingen: het verzorgen van onderwijs en onderzoek. Het financiële beleid en het beheer van de instellingen is dienstbaar aan het realiseren van de publieke doelstellingen en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit. Dit proces mag niet in gevaar worden gebracht door het aangaan van risico's die daarop niet direct betrekking hebben.

Treasury is het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft tot doel sturing te geven aan de treasuryfunctie, de risico's te beperken en, in het kader van vermogensbeheer van de LKO, te expliciteren volgens welke procedures besluiten tot stand komen en aan welke richtlijnen de bij de uitvoering van de treasuryfunctie betrokken personen zich moeten houden. In het treasurystatuut wordt het beleid uiteengezet en een beschrijving gegeven van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasuryfunctie.

Het treasurybeleid van de LKO vindt plaats binnen de kaders van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (RBLD 2016). Binnen het treasurybeleid maken we geen onderscheid tussen publieke middelen en niet-publieke middelen. In 2024 hebben geen wijzigingen in het treasurystatuut plaatsgevonden.

Het treasurybeleid van de LKO heeft primair als doel het beheersen van de financiële risico's en secundair het reduceren van de financieringskosten. De algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen van de organisatie door tijdige beschikbaarheid van de benodigde liquide middelen tegen acceptabele condities.
- Het optimaliseren van het rendement op de overtollige liquide middelen.
- Het minimaliseren van de kosten van leningen.
- Het beheersen en bewaken van de risico's en kosten die aan de financiële posities en de geldstromen van de organisatie zijn verbonden.

De LKO bankiert bij de ABN AMRO Bank en heeft daar zowel de hoofdbankrekening als de schoolbankrekeningen ondergebracht. De bankrelatie met Rabobank is in december 2024 beëindigd; de LKO hield bij Rabobank slechts één rekening aan waarvan vrijwel geen gebruik werd gemaakt en om redenen van kosten en administratie lasten is deze opgezegd.

Vanaf 2021 maakt de LKO gebruik van de faciliteit Schatkistbankieren. Vrijwel alle gelden van de centrale bank- en spaarrekeningen worden op dagelijkse basis uitgewisseld met de faciliteit Schatkistbankieren. Daarnaast houdt de LKO een aantal lopende rekeningen op schoolniveau aan, waarop per school een beperkt bedrag aan private middelen wordt aangehouden. We

volgen de liquiditeitspositie maandelijks, mede met het oog op salarisbetalingen en andere uitstaande verplichtingen en we zijn alert op de ontwikkelingen.

In het jaar 2024 heeft de LKO geen effecten in beheer gehad.

6.3 TOELICHTING OP DE BALANS

De financiële positie van de LKO komt tot uitdrukking in de balans. De verkorte balans is onderstaand weergegeven en bevat een vergelijking van de balanstotalen van de jaren 2023 en 2024:

	werkelijk Per eind 2023	werkelijk Per eind 2024	Mutatie 2024
ACTIVA			
Gebouwen en terreinen	€ 237.125	€ 425.372	€ 188.247
Overige Materiële vaste activa	€ 1.787.962	€ 1.954.396	€ 166.434
Financiële vaste activa	€ 8.915	€ 9.215	€ 300
Vorderingen	€ 510.808	€ 497.488	€ -13.320
Liquide middelen	€ 7.226.524	€ 6.452.505	€ -774.019
Totaal activa	€ 9.771.334	€ 9.338.976	€ -432.358
PASSIVA			
Eigen vermogen	€ 5.027.033	€ 5.746.397	€ 719.364
Voorzieningen	€ 1.782.292	€ 412.714	€ -1.369.578
Kortlopende schulden	€ 2.962.009	€ 3.179.865	€ 217.856
Totaal passiva	€ 9.771.334	€ 9.338.976	€ -432.358

Het balanstotaal van de LKO daalt ten opzichte van 31 december 2023 met € 432.358 tot € 9.338.976. Hieronder staat een korte toelichting ten aanzien van de onderscheiden posten. Voor een nadere onderbouwing van de samenstelling en het verloop van verschillende onderdelen van de balans verwijzen we naar de toelichting op de balans zoals opgenomen in de jaarrekening. Verderop in dit hoofdstuk is een nadere analyse opgenomen van een aantal balansgerelateerde indicatoren en de vermogenspositie.

Investerings- en materiële vaste activa

In de investeringsbegroting voor 2024 was opgenomen dat voor een bedrag van circa € 1.122.000 geïnvesteerd zou worden. De feitelijke investeringen in 2024 bedragen € 916.000. Daarmee is op totaalniveau iets minder geïnvesteerd dan begroot. Ook zijn er afwijkingen in de verschillende investeringscategorieën:

Investerings	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Verbouwingen	€ 262.000	€ 260.282	99,3%	€ -1.718
Groot onderhoud	€ -	€ 119.948	-	€ 119.948
Meubilair	€ 84.500	€ 54.755	64,8%	€ -29.745
Duurzame Leermiddelen	€ 35.000	€ 24.104	68,9%	€ -10.896
Inventaris en apparatuur	€ 191.000	€ 162.930	85,3%	€ -28.070
Computers en printers	€ 294.400	€ 159.870	54,3%	€ -134.530
Digiborden	€ 195.000	€ 133.721	68,6%	€ -61.279
Overige	€ 60.000	€ -	0,0%	€ -60.000
Totaal	€ 1.121.900	€ 915.610	81,6%	€ -206.290

- De investering in verbouwingen betreft grotendeels de begrote investering in zonnepanelen op het Leo Kannercollege. Daarnaast bevat deze post een aantal kleinere zaken (de verbouwing van het buitenlokaal en het dakterras bij het Leo Kannercollege, alsmede een aantal kleinere bouwkundige aanpassingen bij het P.C. Hooftcollege) en nog noodzakelijke aanpassingen aan de gevels bij de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest.
- Is gevolg van het genomen besluit inzake de administratieve verwerking van het groot onderhoud, wordt alle groot onderhoud dat wordt uitgevoerd met ingang van 1 januari 2024 geactiveerd, bij de begroting was dit niet voorzien. Het uitgevoerd groot onderhoud in het jaar 2024 betreft grotendeels schilderwerk op meerdere locaties.
- De investeringen in meubilair betreffen, naast een aantal vervangingsinvesteringen, de inrichting van het CT-lokaal op het Leo Kannercollege (lager dan begroot) en het handvaardigheidslokaal op de Musketier en de aanschaf van een aantal lestafels voor Leo Kannerschool VSO Oegstgeest.
- De begrote investeringen in duurzame leermiddelen betreffen voornamelijk aanschaf van methoden. De begrote aanschaf van techniekapparatuur op het P.C. Hooftcollege is in de realisatie opgenomen onder inventaris en apparatuur.
- De investeringen in inventaris en apparatuur betreffen grotendeels de aanschaf van airco's op vier locaties (die goedkoper uitvielen dan begroot), de aanschaf van techniekapparatuur op het P.C. Hooftcollege en wat kleinere vervangingen.
- Onder de investeringen in ICT en digiborden is de jaarlijkse vervanging van devices opgenomen. Deze zijn deels uitgevoerd conform begroting, maar zijn ook deels lager uitgevallen dan begroot omdat een aantal investeringen al per eind 2023 heeft plaatsgevonden (na het opstellen van de begroting).
- De begrote overige investeringen betreffen de aanschaf van een hybride bus voor de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest. Deze heeft echter al eind 2023 plaatsgevonden.

Het financiële effect van de investeringen in de exploitatie is toegelicht onder de post afschrijvingen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen de nog te vorderen waarborgsommen die zijn betaald voor de onderwijskundige software Snappet (dat verklaart de toename in 2024) en de waarborgsom die in 2022 is betaald bij het afsluiten van de nieuwe huurovereenkomst voor het pand aan de Rhijnegeesterstraatweg in Oegstgeest voor School zonder Muren.

Vorderingen

De vorderingen betreffen de per balansdatum nog openstaande uitgaande facturen die betrekking hebben op boekjaar 2024 (bijvoorbeeld voor de dienstverlening vanuit School zonder Muren en detacheringen), vooruitbetaalde kosten, nog te ontvangen rente en bij de gemeente ingediende declaraties voor schade en OZB, die per eind 2024 nog openstaan.

In vergelijking met de stand per ultimo 2023 is de omvang van de vorderingen vrijwel gelijk.

Liquiditeiten

De liquiditeitspositie is als volgt:

	Stand per 1 januari 2024		Stand per 31 december 2024		Mutatie 2024
Banken, lopende rekeningen	€	239	€	3.321	€ 3.082
Schoolbankrekeningen	€	32.622	€	37.563	€ 4.941
Kassen	€	2.270	€	1.290	€ -980
Schatkistbankieren	€	7.191.393	€	6.410.330	€ -781.062
Totaal liquiditeiten	€	7.226.524	€	6.452.505	€ -774.019

Alle gelden zijn per direct beschikbaar en opneembaar. Uit dit overzicht blijkt een daling van de liquiditeitspositie met circa € 774.000 ten opzichte van 1 januari 2024. Voor een nadere specificatie van de kasstromen verwijzen we naar het kasstroomoverzicht in de jaarrekening.

Eigen vermogen

Het over 2024 behaalde resultaat wordt volledig onttrokken aan het eigen vermogen, dat daarmee per ultimo 2024 € 5.746.397 bedraagt. De verdeling daarvan is als volgt:

	Werkelijk per 31-12-2023	Rechtstreekse vermogensmutatie	Resultaat 2024	Werkelijk per 31-12-2024
Algemene reserve	€ 4.462.468	€ 1.273.485	€ -127.574	€ 5.608.379
Bestemmingsreserve NPO	€ 564.565	€ -	€ -426.547	€ 138.018
Totaal	€ 5.027.033	€ 1.273.485	€ -554.121	€ 5.746.397

De bestemmingsreserve NPO betreft het per ultimo boekjaar nog niet bestede deel van de ontvangen Rijksbekostiging uit hoofde van het Nationaal Programma Onderwijs. Bestedingen zullen voor 1 augustus 2025 plaatsvinden op basis van de daarvoor opgestelde plannen binnen de kaders van het Nationaal Programma Onderwijs.

De rechtstreekse vermogensmutatie betreft de vrijval van de voorziening groot onderhoud, die per 1 januari 2024 aan het eigen vermogen toegevoegd als gevolg van het besluit om de kosten van groot onderhoud met ingang van boekjaar 2024 als investeringen te beschouwen en niet meer via een voorziening te laten lopen.

Voor een nadere toelichting op de omvang van het vermogen, indicatoren en de signaleringswaarde verwijzen we naar de desbetreffende paragraaf.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Stand per 1			Stand per 31		
	januari 2024	Dotatie	Onttrekking	Vrijval		december 2024
Voorziening Jubilea	€ 245.009	€ 392	€ -22.978	€ -	€	222.423
Voorziening Langdurig zieken	€ 173.511	€ 71.872	€ -173.511	€ -	€	71.872
Voorziening Duurzame inzetbaarheid	€ 86.559	€ 65.835	€ -33.975	€ -	€	118.419
Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans	€ 478	€ -	€ -478	€ -	€	-
Voorziening WW - verplichtingen	€ 3.250	€ -	€ -3.250	€ -	€	-
Voorziening groot onderhoud	€ 1.273.485	€ -	€ -	€ -1.273.485	€	-
	€ 1.782.292	€ 138.099	€ -234.192	€ -1.273.485	€	412.714

- De voorziening jubilea is gevormd om de kosten te dekken van jubileumgratificaties die we op grond van de CAO moeten betalen voor uitkeringen bij 25- en 40-jarige jubilea. De voorziening jubilea wordt per jaareinde gemuteerd. De onttrekking vindt plaats op basis van uitbetaalde jubileumuitkeringen. De dotatie vindt plaats op basis van een rekenmodel, waarin rekening wordt gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van medewerkers en het blijfkanspercentage.
- De voorziening langdurig zieken betreft de loonkosten plus de mogelijk te betalen transitievergoedingen voor één medewerker waarvan per eind 2024 de verwachting is dat deze mogelijk na twee jaar ziekte (geheel of gedeeltelijk) niet meer kan terugkeren in de functie, en mogelijk instroomt in de WIA.
- De voorziening duurzame inzetbaarheid betreft de waarde van de door medewerkers gespaarde uren aanvullend verlof volgens de CAO PO, voor zover hiervoor een afspraak is vastgelegd. De voorziening duurzame inzetbaarheid heeft per ultimo 2024 betrekking op tien medewerkers.
- De voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans betreft transitievergoedingen die in 2025 mogelijk betaald moeten worden aan medewerkers die een tijdelijk of aflopend contract hebben en waarvan nog niet duidelijk of dat verlengd zal worden. De inschatting is dat deze verplichtingen er per balansdatum niet zijn. De voorziening bedraagt nihil.
- De voorzieningen WW-verplichtingen wordt gevormd voor de kosten van mogelijke WW-uitkeringen voor ex-medewerkers. Met ingang van 1 augustus 2022 is de regelgeving van het Participatiefonds gewijzigd en dragen schoolbesturen in het primair onderwijs een deel van de uitkeringskosten van voormalig medewerkers die een WW-uitkering krijgen zelf (standaard 50% en onder voorwaarden 10%). Er is geïnventariseerd welke medewerkers na 1 augustus 2022 uit dienst gegaan zijn en of er ten aanzien van deze medewerkers mogelijk een WW-verplichting bestaat. Dit betrof in 2024 nog één medewerker wiens toegekende WW-uitkering in 2024 is beëindigd. Per 31 december 2024 bestaan geen verplichtingen voor mogelijke WW-rechten.
- De voorziening groot onderhoud is per 1 januari 2024 vervallen als gevolg van het besluit om de kosten van groot onderhoud met ingang van boekjaar 2024 als investeringen te beschouwen en niet meer via een voorziening te laten lopen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben betrekking op de per balansdatum nog te betalen inkomende facturen die betrekking hebben op boekjaar 2024, nog te betalen salarissen, loonheffing en werkgeverspremies over de maand december 2024, opgebouwde rechten op vakantiegelden, nog te betalen BTW (uit hoofde van de BTW-verleggingsregeling) en het resterende deel van de ontvangen middelen voor het voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw van de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest.

6.4 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIE

De totale exploitatie over 2024 geeft het volgende beeld (afgezet tegen de begroting 2024 en de exploitatie over 2023):

TOELICHTING OP DE BATEN

Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen OCW betreffen de Rijksbijdragen die afkomstig zijn van het Ministerie van OC&W (rechtstreeks of via de samenwerkingsverbanden). Deze waren voor het hele jaar begroot op € 28,093 miljoen (waarvan € 942.940 betrekking heeft op gelden die direct vanuit de samenwerkingsverbanden komen). De gerealiseerde Rijksbijdragen bedragen circa € 28,012 miljoen en komen daarmee circa € 80.000 (0,3%) lager uit dan begroot.

Rijksbijdragen totaal	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Rijksbijdragen rechtstreeks vanuit OC&W	€ 27.150.340	€ 27.582.953	101,6%	€ 432.613
Bijdragen vanuit SWV-en	€ 942.240	€ 429.764	45,6%	€ -512.475
Totaal	€ 28.092.579	€ 28.012.717	99,7%	€ -79.862
Controle	€ 28.092.580	€ 28.012.717		€ -79.863

Toelichting Rijksbijdragen regulier (OCW)

De reguliere Rijksbijdragen komen circa € 433.000 hoger uit dan begroot. De specificatie van de Rijksbijdragen is als volgt:

Rijksbijdragen rechtstreeks vanuit OC&W	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Reguliere bekostiging	€ 26.919.593	€ 27.295.026	101,4%	€ 375.433
Professionalisering personeel en begeleiding	€ 112.452	€ 114.043	101,4%	€ 1.591
Reguliere bekostiging overgangsregeling	€ -1.205	€ 73.403	-6091,3%	€ 74.608
Subsidie lerarenbeurs	€ -	€ 2.781	-	€ 2.781
Subsidie zij-instroom	€ 37.500	€ 62.500	166,7%	€ 25.000
Subsidie leerkrachtondersteuner tot leraar	€ 10.000	€ 5.000	50,0%	€ -5.000
Subsidie maaltijden op school	€ 72.000	€ -	0,0%	€ -72.000
Subsidie Ontwikkelkracht (SO Oegstgeest)	€ -	€ 14.575	-	€ 14.575
Subsidie Praktijkgericht vak GL & TL (PC Hooftcollege)	€ -	€ 15.625	-	€ 15.625
Totaal	€ 27.150.340	€ 27.582.953	101,6%	€ 432.613

- De reguliere bekostiging (inclusief werkdrukmiddelen) en de bekostiging voor professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders zijn hoger dan begroot. De werkelijke indexering conform de gepubliceerde 2e bekostigingsregeling 2024 bedraagt 5,39%; in de begroting was rekening gehouden met een te ontvangen indexering van 3,93%. Per saldo leidt dat voor geheel 2024 tot een hogere bate van ca. € 377.000.
- De overgangsbekostiging (een tijdelijke correctie op de bekostiging in verband met de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek) valt gunstiger uit dan begroot. Deze is door de complexiteit van de berekening op voorhand slecht in te schatten. De ontvangen beschikking komt uit op een bedrag dat ca. € 75.000 hoger is dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.
- Er is voor één medewerker een lerarenbeurs toegekend voor schooljaar 2024-2025, deze was niet begroot.

- Voor wat betreft de subsidie zij-instroom was in de begroting rekening gehouden met drie zij-instromers (waarbij de baten per zij-instromer steeds over 2 jaren zijn verdeeld). In de loop van 2024 zijn subsidies toegekend voor een vierde en vijfde zij-instromer, waardoor de baten hoger uitvallen.
- Voor één medewerker is een subsidie verkregen voor de opleiding van leerkrachtondersteuner tot leerkracht (deze was begroot op € 10.000 voor twee medewerkers, maar één van hen is tussentijds met de opleiding gestopt).
- Er was voor € 72.000 aan subsidies begroot voor Schoolmaaltijden (P.C. Hooftcollege en Leo Kannerschool VSO Oegstgeest). Deze subsidies blijken echter niet afkomstig van het Rijk maar van het JeugdEducatieFonds. Om die reden worden de hiervoor ontvangen gelden in realisatie en prognose opgenomen onder de overige baten.
- Voor Leo Kannerschool SO Oegstgeest is de niet begrote Subsidie Ontwikkelkracht toegekend voor de periode augustus 2024 tot en met juli 2025 voor een totaalbedrag van € 34.980 (financieel effect voor 2024 bedraagt € 14.575), daar staan personele kosten tegenover.
- Voor het P.C. Hooftcollege is de niet begrote Subsidie Praktijkgericht vak GL en TL toegekend voor de periode augustus 2024 tot en met juli 2026 voor een totaalbedrag van € 75.000 (financieel effect voor 2024 bedraagt € 15.625), daar staan personele kosten tegenover.

Vordering op OCW i.v.m. nieuwe bekostigingssystematiek

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd. Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 1.408.099. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2024 opgenomen. De minister stelt zich op het standpunt dat dit probleem voor het schoolbestuur slechts 'een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging'. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. De LKO heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens de LKO waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft de LKO gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hogerberoepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

Toelichting Rijksbijdragen vanuit de samenwerkingsverbanden

De bekostiging vanuit de samenwerkingsverbanden (SWV-en) betreft aanvullende gelden die vanuit verschillende SWV-en ter beschikking zijn gesteld en grotendeels geoormerkt zijn. De Rijksbijdragen vanuit de SWV-en komen circa € 512.000 (54,4%) lager uit dan begroot:

Bijdragen vanuit SWV-en	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Plusbekostiging (PC Hooftcollege)	€ 100.000	€ 54.401	54,4%	€ -45.599
SWV Zoetermeer (dekking inzet ortho Musketier)	€ 42.000	€ 26.407	62,9%	€ -15.593
SWV Zoetermeer (dekking kosten ZOJA-project Musketier)	€ 175.740	€ 171.684	97,7%	€ -4.056
SWV Zoetermeer (arrangementen Musketier)	€ -	€ 4.568	-	€ 4.568
SWV ZHW (Werkzaamheden Leo Kannerschool VSO)	€ 4.500	€ 3.360	74,7%	€ -1.140
SzM baten experimenteerregeling	€ 500.000	€ 169.344	33,9%	€ -330.656
SzM opbrengsten externe facturatie overige swv-en	€ 15.000	€ -	0,0%	€ -15.000
SzM dekking inzet Atlasklas	€ 105.000	€ -	0,0%	€ -105.000
Totaal	€ 942.240	€ 429.764	45,6%	€ -512.475

- Voor het P.C. Hooftcollege zijn met de samenwerkingsverbanden in de regio afspraken gemaakt over de toekenning van plusbekostiging. Voor kalenderjaar 2024 was een bedrag van € 100.000 begroot. De samenwerkingsverbanden hebben de toekenning voor schooljaar 2023-2024 gedaan, maar daarmee is de toekenning van plusbekostiging beëindigd. De plusbekostiging voor 2024 komt daarmee uit op € 54.400 (omdat de drie samenwerkingsverbanden verschillende berekeningswijzen hanteren, is het bedrag iets lager dan 7/12 van € 100.000, daar is geen actie meer op gezet).
- Vanuit het Samenwerkingsverband PO Zoetermeer zijn gelden ontvangen voor de inzet van 0,4 fte orthopedagoog (conform de daarvoor afgesloten overeenkomst) en de activiteiten binnen het project ZoJa, dat in nauwe samenwerking met het samenwerkingsverband door SO de Musketier wordt uitgevoerd. De baten zijn lager dan begroot omdat een correctie heeft plaatsgevonden op een boekhoudkundige onjuistheid in het vorige boekjaar waarin te hoge baten zijn verantwoord.
- Vanuit het Samenwerkingsverband PO Zoetermeer zijn gelden ontvangen ter dekking van de kosten van het ZOJA-project, conform de daarover gemaakte afspraken. De baten zijn iets lager dan begroot.
- De Musketier heeft vanuit samenwerkingsverband PO Zoetermeer gelden voor een arrangement voor een leerling ontvangen (niet begroot).
- Het voor de Leo Kannerschool VSO begrote bedrag van € 4.500 voor de doorberekende commissiewerkzaamheden van een medewerkster voor samenwerkingsverband Zuid-Holland West (VO) zijn iets lager dan begroot vanwege lagere inzet.
- Er was € 500.000 begroot voor School zonder Muren aan baten uit de experimenteerregeling op basis van de daartoe met de samenwerkingsverbanden gemaakte afspraken. De werkelijke baten zijn ca. € 331.000 lager dan begroot, door een onjuiste inschatting van aantallen en tariefafspraken met de samenwerkingsverbanden die gedurende het boekjaar te laag bleken.
- De gelden die zijn begroot voor de dienstverlening vanuit School zonder Muren (externe facturatie en inzet voor Atlasklas) zijn in de realisatie opgenomen onder de overige baten.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen waren voor het jaar 2024 begroot op circa € 396.000. De realisatie bedraagt circa € 390.000 en is daarmee iets lager dan begroot (1,4%).

Overige overheidsbijdragen	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Vergoedingen gymzaal	€ 57.000	€ 64.772	113,6%	€ 7.772
Gemeente Zoetermeer reguliere subsidie	€ 143.000	€ 142.660	99,8%	€ -340
Gemeente Zoetermeer subsidie pilot inzet jeugdhulp	€ 75.000	€ 77.333	103,1%	€ 2.333
Gemeente Oegstgeest bewegingsonderwijs	€ -	€ 2.866	-	€ 2.866
Gemeente Oegstgeest NPO gelden	€ 17.500	€ 17.500	100,0%	€ -
Gemeente Leiderdorp NPO gelden	€ -	€ 9.768	-	€ 9.768
ESF	€ 103.000	€ 75.133	-	€ -27.867
Totaal	€ 395.500	€ 390.031	98,6%	€ -5.469

- De gymlokaalvergoedingen van de gemeente Leiden voor het Leo Kannercollege en van de gemeente Oegstgeest voor Leo Kannerschool SO Oegstgeest en Leo Kannerschool VSO Oegstgeest vielen door indexeringen hoger uit dan begroot.
- De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Zoetermeer voor De Musketier op basis van het in augustus 2014 afgesloten convenant is ontvangen conform begroting.
- Van de gemeente Zoetermeer is een toezegging ontvangen voor een bijdrage ten behoeve van de pilot inzet Jeugdhulp binnen De Musketier. De activiteiten zijn in 2024 uitgevoerd; hiervoor is in 2023 circa € 77.000 aan de gemeente gedeclareerd, vrijwel conform begroting.
- Er is een niet begroot bedrag van € 2.866 aan subsidie voor bewegings- en muziekonderwijs van de gemeente Oegstgeest ontvangen.
- Vanuit de gemeente Oegstgeest is voor schooljaar 2023-2024 een toekenning gedaan van € 30.000 vanuit gemeentelijke NPO-middelen ten behoeve van inzet van een orthopedagoog op ESB LUMC-Curium. Hiervan heeft 7/12e deel betrekking op kalenderjaar 2024, conform begroting.
- Vanuit de gemeente Leiderdorp is niet begroot bedrag van € 9.768 ontvangen vanuit gemeentelijke NPO-middelen ten behoeve van inzet op sociaal- emotionele ontwikkeling en zorg(structuur). Hier staan kosten tegenover.
- In het boekjaar zijn de gelden uit de ESF-regeling tranche 2022-2023 ontvangen. Het gaat om een bedrag van circa € 75.000, deels voor het P.C. Hooftcollege en deels voor de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest. Omdat het voor deze trajecten lang duurt voordat bekend is of en hoeveel geld we gaan ontvangen, verantwoorden we deze gelden als baten op het moment van ontvangst (hoewel de activiteiten die onder deze regeling vallen al eerder zijn uitgevoerd). De uiteindelijk ontvangen uitkering bleek lager te zijn dan waarvan bij het opstellen van de begroting was uitgegaan (in eerdere jaren was dit beeld andersom).

Overige baten

De overige baten waren voor het jaar 2024 begroot op circa € 179.000. De realisatie bedraagt circa € 427.000 en is daarmee circa € 248.000 (139%) hoger dan begroot.

			% t.o.v.	Vershil
Overige baten	Begroting 2024	Werkelijk 2024	begroting	werkelijk -/- begroting
Detachingsopbrengsten	€ 124.116	€ 92.146	74,2%	€ -31.970
Ouderbijdragen kampgelden	€ 13.000	€ 15.660	120,5%	€ 2.660
Subsidie Jeugdeducatiefonds	€ -	€ 63.051	-	€ 63.051
Externe facturatie School zonder Muren	€ -	€ 89.303	-	€ 89.303
Externe facturatie School zonder Muren Atlasklas	€ -	€ 85.906	-	€ 85.906
Overige	€ 41.500	€ 81.041	195,3%	€ 39.541
Totaal	€ 178.616	€ 427.106	239,1%	€ 248.490

- De opbrengsten uit detacheringen en vergoedingen voor personeel zijn lager dan begroot. Dat komt omdat een terugbetaling is gedaan aan de Hogeschool Leiden inzake de eerdere facturatie over voorgaande jaren voor een medewerkster in het kader van "Samen opleiden" (ieder1 leert anders) en omdat twee detacheringen zijn beëindigd per 1 augustus 2024 terwijl in de begroting detachering voor het gehele jaar was voorzien.
- De ouderbijdragen en kampgelden zijn ongeveer conform begroting. Met ingang van schooljaar 2022-2023 worden LKO-breed geen algemene ouderbijdragen meer geïnd. De gerealiseerde opbrengst betreft alleen de gelden die op Leo Kannerschool VSO Oegstgeest zijn ontvangen voor de deelname aan de wintersportreis.
- Vanuit het JeugdEducatieFonds is circa € 63.000 ontvangen ter dekking van de kosten voor schoolmaaltijden voor Leo Kannerschool SO Oegstgeest, Leo Kannerschool VSO Oegstgeest en P.C. Hooftcollege. Hiervoor was € 72.000 begroot onder de Rijksbijdragen; de realisatie is onder de overige baten gecategoriseerd omdat deze gelden niet van het Rijk afkomstig zijn, terwijl dat bij het opstellen van de begroting wel werd verondersteld.
- Voor School zonder Muren is in 2024 gefactureerd aan derden (in casu andere schoolbesturen) in verband met het tijdelijk opnemen van leerlingen in de School zonder Muren en de inzet voor de Atlasklas. In totaal bedragen deze baten ca. € 174.000. Onder de Rijksbijdragen (gelden vanuit de samenwerkingsverbanden) was hiervoor € 120.000 begroot. Per saldo is dus circa € 54.000 meer gerealiseerd dan begroot.
- De categorie overige baten bevat de inkomsten uit de activiteiten van onder andere repro, groen en catering bij de Leo Kannerschool VSO, giften, de subsidie voor de gezonde school, de opbrengst van de kerststollenactie en kantine-opbrengsten. De overige baten zijn op totaalniveau ruim hoger dan begroot en waren te laag begroot (maar hier staan, bijvoorbeeld onder de post leermiddelen, ook hogere uitgaven tegenover).

Totale baten

De totale baten waren voor het jaar 2024 begroot op € 28,667 miljoen. De gerealiseerde baten bedragen € 28,830 miljoen en komen daarmee circa € 163.000 (0,6%) hoger uit. Zie de analyse in het voorgaande, waarbij ook rekening gehouden moet worden met verschuivingen (posten die in de ene categorie zijn begroot maar in de realisatie in een andere categorie zijn opgenomen).

TOELICHTING OP DE LASTEN

Formatieve bezetting en loonkosten

De gemiddelde personele bezetting in 2024 bedraagt 257,58 fte (inclusief 4,38 fte stagiaires) en ligt circa 0,81 fte lager dan begroot. Exclusief stagiaires is de gemiddelde personele bezetting in 2024 0,85 fte hoger dan begroot. Het werkelijke verloop van de personele bezetting in 2024 per maand, afgezet tegen de begroting, is als volgt:

Werkelijk per ftecat	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Totaal	Begroot 2024	Vershil
CVB	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	-
DIR	6,80	6,80	6,80	6,80	6,80	6,80	6,80	6,80	6,70	6,70	6,70	6,70	6,77	7,80	-1,03
OP	135,94	136,20	135,32	135,19	135,39	136,10	134,14	134,61	132,18	132,55	134,69	134,01	134,69	138,08	-3,39
OOP	107,18	109,57	110,58	110,08	110,28	111,95	111,40	111,35	111,27	111,66	111,65	111,95	110,74	105,47	5,27
OOP Stage	4,80	5,86	6,12	5,80	5,80	5,40	1,58	1,13	3,94	4,04	4,04	4,04	4,38	6,04	-1,66
Totaal	255,72	259,43	259,82	258,87	259,27	261,25	254,91	254,88	255,09	255,95	258,08	257,70	257,58	258,39	-0,81
Exclusief stagiaires	250,92	253,57	253,70	253,07	253,47	255,85	253,34	253,76	251,15	251,92	254,04	253,66	253,20	252,35	0,85
Inzet NPO	4,56	4,76	4,70	4,56	4,56	4,56	4,56	4,36	4,36	4,36	4,36	4,36	4,51	5,16	-0,65
Begroot	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	2024		
CVB	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		
DIR	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80		
OP	135,04	136,84	138,24	138,24	137,44	137,44	136,64	139,84	139,84	139,84	138,84	138,84	138,08		
OOP	106,96	105,96	106,56	107,46	107,46	107,46	107,46	103,27	103,27	103,27	103,27	103,27	105,47		
OOP Stage	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	6,04		
Totaal	258,31	259,11	261,11	262,01	261,21	261,21	260,41	255,92	255,92	255,92	254,92	254,92	258,39		
Vershil	-2,59	0,32	-1,29	-3,14	-1,94	0,04	-5,49	-1,03	-0,83	0,04	3,16	2,78	-0,81		
Vershil exclusief inzet stagiaires	0,11	1,96	0,09	-1,44	-0,24	2,14	0,43	1,84	-0,76	-0,00	3,13	2,74	0,85		

De inzet ten laste van NPO-middelen bedroeg 4,51 fte (begroot op 5,16 fte). Voor een verantwoording van de inzet op NPO-middelen verwijzen we naar de desbetreffende paragraaf.

De loonkosten bestaan uit de salariskosten van de medewerkers, inclusief vakantiegelden, eindejaarsuitkeringen, werkgeverslasten en de CAO-verhoging die is doorgevoerd. De loonkosten voor het jaar 2024 waren begroot op € 24,684 miljoen. De werkelijke loonkosten bedragen € 23,778 miljoen (onder aftrek van de van het UWV ontvangen uitkeringen i.v.m. zwangerschappen en WGA). Daarmee zijn de loonkosten circa € 905.000 lager dan begroot. Dat kent op hoofdlijnen twee oorzaken:

- In de begroting heeft OGOHM in de loonkosten ten onrechte de premie vervangingsfonds meegerekend, terwijl de LKO al jaren eigen risicodrager is (en de premie dan nihil is). Daarnaast wijken de definitieve werkgeverspremies (onder andere ABP, WIA) in sommige gevallen af van de percentages waarvan in de begroting was uitgegaan. Per saldo zijn de loonkosten circa 3% te hoog begroot (de werkelijke loonkosten vallen dus voor alle locaties lager uit).
- Er is voor één medewerker een restitutie van het UWV ontvangen van circa € 109.000. Dit betreft loonkosten die zijn betaald over 2022 en 2023, maar worden terugontvangen omdat de medewerker, die langdurig ziek is, vanuit een eerder dienstverband elders recht heeft op een WIA-uitkering. De door de LKO betaalde loonkosten gedurende de ziekte worden dus gerestitueerd door het UWV.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten bestaan uit kosten voor inhuur van extern personeel, werving & selectie, opleidingen/scholing, Arbo en bedrijfsgezondheidszorg, reis- en verblijfkosten, kosten in het kader van de werkkostenregeling en alle overige kosten die direct of indirect personeelsgerelateerd zijn. De totale overige personeelskosten waren voor 2024 begroot op € 1,538 miljoen. De werkelijke bestedingen bedragen circa € 1,751 miljoen en zijn daarmee circa € 213.000 (13,9%) hoger dan begroot.

Overige personeelslasten	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Vershil werkelijk -/- begroting
Externe inhuur	€ 789.510	€ 1.043.411	132,2%	€ 253.901
Scholing en opleiding	€ 345.800	€ 396.385	114,6%	€ 50.585
Werving & selectie	€ 44.500	€ 32.668	73,4%	€ -11.832
Jubilea en personeelsbijeenkomsten	€ 90.000	€ 73.896	82,1%	€ -16.104
Bedrijfsgezondheidszorg en arbo	€ 91.500	€ 99.435	108,7%	€ 7.935
Mutaties personele voorzieningen	€ -	€ -96.093	-	€ -96.093
Overige	€ 177.000	€ 201.939	114,1%	€ 24.939
Totaal	€ 1.538.310	€ 1.751.641	113,9%	€ 213.331

Er werd meer besteed aan externe inhuur dan begroot. Opvallend is echter dat beperkt externe vervangers op de locaties zijn ingehuurd. Dat toont aan dat kritisch gekeken is naar de toegevoegde waarde van externe inzet in het onderwijskundig proces. De kosten voor externe inhuur zijn divers van karakter en hebben vooral betrekking op inhuur van stafmedewerkers (bestuurssecretaris, controller, stafmedewerker huisvesting, stafmedewerker kwaliteit, functionaris gegevensbescherming, extra capaciteit HR in verband met de overgang naar Mercedes), de interim directeur bij ESB LUMC-Curium (deels formatief begroot), meer externe inhuur bij het P.C. Hooftcollege i.v.m. het moeilijk kunnen invullen van de vacatures voor een ortho en een nask-docent, inhuur van externe kennis (schoolmaatschappelijk werk op Leo Kannerschool VSO, muziekonderwijs op Leo Kannerschool VSO en Leo Kannercollege), uitvoering van de pilot jeugdhulp in de school op De Musketier (waar inkomsten vanuit de gemeente Zoetermeer tegenover staan) en uitvoering van arrangementen ten behoeve van leerlingen.

Op het gebied van scholing en opleiding werd ook meer besteed dan begroot, bijvoorbeeld door kosten voor de zij-instromers, en specifieke trainings-/opleidingsprogramma's op meerdere locaties. Met de gerealiseerde bestedingen wordt ruim voldaan aan de gemiddelde CAO-norm van besteding van € 600 per fte.

Op de posten werving & selectie en personeelsbijeenkomsten werd iets minder besteed dan begroot, aan bedrijfsgezondheidszorg iets meer.

De vrijval van de personele voorzieningen (jubilea, langdurig zieken, duurzame inzetbaarheid en transitievergoedingen) bedroeg circa € 96.000. Deze posten worden jaarlijks op € 0 begroot, omdat de dotaties vooraf lastig tot niet voorzienbaar zijn (in het bijzonder voor de voorzieningen langdurig zieken en transitievergoedingen, omdat deze afhankelijk zijn van de feitelijke situatie op peilmoment 31 december en gedurende het jaar anders kunnen zijn). Voor het verloop van de personele voorzieningen verwijzen we naar de toelichting t/m op de balans.

Ten slotte is een overschrijding van circa € 25.000 zichtbaar op de overige personele lasten. Dit betreft de fiscale naheffing die wij over 2024 verwachten in verband met overschrijding van de vrije ruimte van de WKR (onder meer door de vergoeding van parkeerkosten op het Leo Kannercollege en de kosten van maatregelen uit de HR-gereedschapskist).

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden toegepast op investeringen in verbouwingen, meubilair en inventaris, ICT en leermiddelen, en met ingang van 2024 ook over investeringen in groot onderhoud. De afschrijvingen worden berekend over de verwachte economische levensduur per investering op basis van de eerder vastgestelde afschrijvingstermijnen. De restwaarde van investeringen wordt steeds gesteld op nihil. Afschrijvingen vinden plaats met ingang van de eerste van de maand van

aanschaf. De afschrijvingen bestaan in 2024 uit afschrijvingen op investeringen die al in 2023 of eerder zijn gedaan en afschrijvingen op investeringen die zijn gedaan in 2024. De afschrijvingen voor 2024 waren begroot op circa € 534.000. De werkelijke afschrijvingen in 2024 bedragen circa € 561.000 en zijn daarmee circa € 27.000 hoger dan begroot. Er zijn weliswaar minder investeringen gedaan dan begroot (zie toelichting op de balans), maar door de wijzingen van de systematiek met betrekking de kosten van groot onderhoud zijn ook afschrijvingen gedaan die niet begroot waren. Verder zijn er per eind 2023 na het opstellen van de begroting nog een aantal investeringen gedaan (bijvoorbeeld de bus op de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest en ICT-hardware op meerdere locaties), waarvan de afschrijvingslast doorwerkt in 2024.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten hebben betrekking op de panden die in gebruik zijn. Het betreft onder meer de huurkosten en kosten voor schoonmaak, beveiliging, onderhoud, energie en publiekrechtelijke heffingen. De huisvestingskosten waren voor 2024 begroot op € 1,324 miljoen. De werkelijke kosten bedragen circa € 1,052 miljoen en zijn daarmee circa € 271.000 (20,5%) lager dan begroot.

Huisvestingslasten	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Verschil werkelijk -/- begroting
Huur en doorbelaste exploitatiekosten	€ 337.000	€ 287.881	85,4%	€ -49.119
Klein onderhoud, tuin en contractonderhoud	€ 157.000	€ 202.487	129,0%	€ 45.487
Beveiliging	€ 16.500	€ 12.221	74,1%	€ -4.279
Energie en water	€ 348.500	€ 250.724	71,9%	€ -97.776
Schoonmaak	€ 224.500	€ 268.973	119,8%	€ 44.473
Dotatie voorziening groot onderhoud	€ 210.785	€ -	0,0%	€ -210.785
Overige huisvestingslasten	€ 29.500	€ 30.079	102,0%	€ 579
Totaal	€ 1.323.785	€ 1.052.365	79,5%	€ -271.420

Ter toelichting:

- De kosten voor huur en doorbelaste exploitatiekosten zijn lager dan begroot door indexeringen. De inschatting voor de huur van de locaties ESB LUMC-Curium en Huis van het Onderwijs waren te hoog.
- De kosten voor klein onderhoud en tuinonderhoud zijn hoger dan begroot, in het bijzonder door het uitvoeren van relatief veel niet begrote, maar wel noodzakelijke, achterstallige onderhoudsactiviteiten op meerdere locaties.
- De kosten voor beveiliging zijn ruim binnen begroting uitgekomen (per saldo iets te hoog begroot en in de praktijk bijvoorbeeld weinig kosten voor alarmmeldingen).
- De energiekosten vallen daarentegen erg mee, deze zijn flink lager dan begroot. Voor het jaar 2024 is conservatief begroot, omdat rekening was gehouden met prijsstijgingen en mogelijke naheffingen; door het overnemen van de overeenkomst met DVEP door Engie, viel dit uiteindelijk mee.
- De kosten van schoonmaak zijn hoger dan begroot door uitvoering van extra werkzaamheden, uitbreiding van activiteiten (o.a. de Velddreef) en indexeringen van de tarieven.
- De dotatie aan de voorziening groot onderhoud was wel begroot maar is in 2024 niet meer geëffectueerd, vanwege het genomen besluit inzake de administratieve verwerking van het groot onderhoud.
- De post overige huisvestingskosten (bijvoorbeeld publiekrechtelijke heffingen, kosten vuilafvoer en wat kleinere incidentele posten) is vrijwel conform begroting gerealiseerd.

Overige instellingslasten

De overige lasten omvatten alle andere kosten, zoals leermiddelen, licenties van onderwijskundige software, aanschaf van lesmaterialen, culturele vorming, reproductie en schoolbegeleiding, de kosten van uitbesteding van administratie aan OHM, kosten voor de Raad van Toezicht, telefoon, porti, ICT, verzekeringen, abonnementen, drukwerk, kantoorbenodigdheden, kantinekosten, accountantskosten, advieskosten, lidmaatschapskosten en contributies. Deze post was voor 2024 begroot op € 2,167 miljoen. De werkelijke kosten bedragen circa € 2,475 miljoen en zijn daarmee circa € 308.000 hoger dan begroot. Deze overschrijding zit op hoofdlijnen in de volgende posten:

Nadere analyse leert dat vooral sprake is van overbesteding op de posten:

- Leermiddelen/licenties (circa € 144.000), inclusief de kosten van licenties van digitaal aangeboden onderwijsmaterialen. Deze post was te laag begroot. Er zijn hogere kosten gemaakt voor de aanschaf van leermiddelen, in de brede zin van het woord (dus inclusief bijvoorbeeld benodigdheden voor kook- en praktijklessen, waar hogere baten tegenover staan, de inzet van NPO-middelen en culturele activiteiten, deels ook omdat gestuurd is op het verhogen van bestedingen in dit domein, omdat dat financieel mogelijk was).
- Externe advisering en administratie (circa € 59.000); deze overschrijding houdt verband met de niet begrote verhoging van accountantskosten, de overgang naar Mercedes en de daarmee gemoeide inrichtingskosten en de afwikkeling met OOGOHR.
- ICT (circa € 60.000); deze overschrijding heeft betrekking op hogere licentiekosten van administratieve software, grotere inspanningen met betrekking tot veiligheid (cybersecurity, Zivver, hogere eisen aan systeembeheer) en relatief veel kleine aanschaffingen die onder de activeringsgrens vallen.
- Reproductie (circa € 36.000): dit houdt verband met meerverbruik (deels Leo Kannerschool VSO waar opbrengsten tegenover staan). In algemene zin zit er veel lucht in de leasecontracten. Om die reden wordt in 2025 een aanbesteding gedaan voor de aankoop van een aantal multifunctionals in combinatie met onderhoudscontracten; verwachting is dat we daardoor in de toekomst lagere lasten hebben.

Ten slotte is op een aantal andere posten sprake van kleinere positieve of negatieve afwijkingen ten opzichte van de begroting, die elkaar grofweg compenseren.

Totale lasten

De totale lasten waren voor het jaar 2024 begroot op € 30,247 miljoen. De werkelijke lasten bedragen circa € 29,620 miljoen en zijn daarmee circa € 627.000 (2,1%) lager dan begroot. Lagere loonkosten en huisvestingslasten worden gedeeltelijk gecompenseerd door hogere afschrijvingslasten, overige personeelskosten en overige instellingslasten.

Toelichting op de financiële baten en lasten

Voor 2024 was een rentebedrag van € 115.000 aan financiële baten begroot. LKO maakt gebruik van de faciliteit Schatkistbankieren. De ontvangen rente bleek echter ruim hoger dan begroot, deels door een hoger rentepercentage en deels omdat de liquiditeitspositie gedurende het gehele jaar beter was dan waarvan bij de begroting was uitgegaan. De ontvangen rente over 2024 bedraagt circa € 236.000 en is daarmee circa € 121.000 hoger dan begroot. Er waren in 2024 geen financiële lasten.

Totaalbeeld

Het totaalresultaat, inclusief financiële baten en lasten, was voor het jaar 2024 begroot op een tekort van € 1,465 miljoen. Het werkelijke resultaat komt uit een tekort van € 554.121. Het werkelijke financieel resultaat is daarmee € 911.208 minder negatief dan begroot. Van het totale financiële resultaat heeft € 426.547 betrekking op nog niet bestede NPO-gelden. Het genormaliseerde resultaat over 2024 zou dan uitkomen op een tekort van € 127.574.

Samengevat:

	Werkelijk 2023	Begroting 2024	Werkelijk 2024	% t.o.v. begroting	Vershil werkelijk -/- begroting
Totale baten	28.188.845	28.666.696	28.829.855	100,6%	163.159
Totale lasten	28.640.635	30.247.025	29.619.860	97,9%	-627.166
Financiele baten en lasten	234.011	115.000	235.883	205,1%	120.883
Resultaat	-217.779	-1.465.329	-554.120	37,8%	911.207
Resultaatverdeling					
Resultaat regulier	141.832	-988.048	-127.574	12,9%	860.474
Resultaat op NPO gelden	-359.611	-477.281	-426.547	89,4%	50.734
Resultaat	-217.779	-1.465.329	-554.121	37,8%	911.208

Een nadere analyse van de verschillen tussen het begrote en het gerealiseerde resultaat geeft het volgende beeld:

Resultaatanalyse		2024
Begroot resultaat 2024	€	-1.465.329
Werkelijk resultaat 2024	€	-554.121
Verschil	€	911.207
Baten		
Hogere reguliere bekostiging	€	451.632
Lagere specifieke subsidies	€	52.981
Lagere plusbekostiging	€	-45.599
Lagere baten experimenteerregeling SZM	€	-330.656
Hogere externe facturatie SzM	€	55.209
Lagere baten Samenwerkingsverbanden	€	-16.221
Hogere gemeentelijke baten	€	22.398
Lagere baten ESF	€	-27.867
Lagere baten detacheringen	€	-31.970
Lagere baten Jeugdeducatiefonds	€	-8.949
Lagere ontvangst ouderbijdragen en kampgelden	€	2.660
Lagere overige baten	€	39.542
Verschil baten	€	163.160
Lasten		
Lagere loonkosten	€	-904.945
Lagere mutatie personele voorzieningen	€	-96.093
Hogere kosten externe inhuur	€	253.901
Hogere kosten scholing en opleiding	€	50.585
Hogere overige personele lasten	€	4.938
Hogere afschrijvingen	€	27.407
Vervallen dotatie voorziening groot onderhoud	€	-210.785
Lagere huisvestingslasten	€	-60.635
Hogere kosten externe advisering en administratie	€	58.979
Hogere kosten onderwijsleerpakket	€	144.259
Hogere kosten ICT	€	60.929
Hogere overige instellingslasten	€	44.295
Verschil lasten	€	-627.165
Financiële baten en lasten		
Hogere rentebaten	€	120.883
Verschil financiële baten en lasten	€	120.883
Totaal		
Meer ontvangen baten	€	163.160
Lagere lasten	€	627.165
Hogere financiële baten	€	120.883
	€	911.208

6.5 RESULTAATBESTEMMING

Het over 2024 behaalde resultaat wordt volledig toegevoegd aan het eigen vermogen. De verdeling daarvan is als volgt:

	Werkelijk per 31-12-2023	Rechtstreekse vermogensmutatie	Resultaat 2024	Werkelijk per 31-12-2024
Algemene reserve	€ 4.462.468	€ 1.273.485	€ -127.574	€ 5.608.379
Bestemmingsreserve NPO	€ 564.565	€ -	€ -426.547	€ 138.018
Totaal	€ 5.027.033	€ 1.273.485	€ -554.121	€ 5.746.397

Daarmee bedraagt het eigen vermogen per eind 2024 € 5,746 miljoen waarvan € 138.018 betrekking heeft op de bestemmingsreserve NPO.

6.6 INDICATOREN

De Inspectie van het Onderwijs hanteert signaleringsgrenzen voor het beoordelen van de financiële positie van onderwijsinstellingen. Signaleringsgrenzen zijn géén normen of streefgetallen, maar grenswaarden die attenderen op het feit dat er mogelijk een risicovolle of ongewenste situatie is of dreigt. Deze signaleringswaarden gebruikt de inspectie bij het financiële toezicht op de onderwijsbesturen (schoolbesturen en samenwerkingsverbanden). De inspectie hanteert niet langer signaleringswaarden voor de kengetallen rentabiliteit, weerstandsvermogen en de huisvestingsratio. Er blijven drie kengetallen over: solvabiliteit, liquiditeit en de ratio normatief publiek eigen vermogen.

Voor de liquiditeit wordt een onderscheid gemaakt in kleine, middelgrote en grote schoolbesturen. De LKO heeft de kwalificatie 'grootste instelling' (de totale baten zijn hoger dan € 25 miljoen). Ook is er een absolute ondergrens ingesteld voor liquide middelen. Deze bedraagt in het funderend onderwijs € 100.000.

De voor de LKO berekende indicatoren zijn als volgt, afgezet tegen de grenswaarden:

Indicator	Grenswaarde	werkelijk Per eind 2023	werkelijk Per eind 2024
Solvabiliteit 2	<0,30	0,70	0,66
Liquiditeit	<0,50	2,61	2,19
Absolute omvang liquide middelen	€ 100.000	€ 7.226.524	€ 6.452.505

De solvabiliteit 2 (eigen vermogen inclusief voorzieningen ten opzichte van totaal vermogen) geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en geeft inzicht in de financieringsopbouw en in hoeverre de LKO op langere termijn in staat is om aan de verplichtingen te voldoen. De liquiditeit (liquide middelen plus vorderingen gedeeld door kortlopende schulden) geeft aan in hoeverre de LKO op korte termijn aan de verplichtingen kan voldoen.

Uit dit overzicht blijkt dat zowel de liquiditeit als de solvabiliteit iets gedaald zijn ten opzichte van eind 2023, maar beide indicatoren liggen ruim boven de grenswaarde die de inspectie hanteert. De absolute omvang van de liquide middelen is in 2024 afgenomen, maar hoger dan de door de inspectie gestelde ondergrens. Hieruit volgt dat de LKO er per eind 2024 financieel gezond voor staat.

Naast de kengetallen en signaleringswaarden voor het toezicht op de financiële continuïteit heeft de Inspectie van het Onderwijs ook een signaleringswaarde ontwikkeld voor toezicht op publiek eigen vermogen. Deze geeft een indicatie hoeveel eigen vermogen een onderwijsinstelling (school of samenwerkingsverband passend onderwijs) redelijkerwijs maximaal nodig heeft voor een gezonde bedrijfsvoering. De gedachte achter deze signaleringswaarde is dat publiek onderwijsgeld optimaal aan onderwijs wordt besteed en niet onnodig in reserves vastzit. Het eigen vermogen komt boven de signaleringswaarde uit als het feitelijk eigen vermogen (af te lezen van de balans) hoger is dan het normatief eigen vermogen (vermogen dat redelijkerwijs nodig is om bezittingen te financieren en risico's op te vangen). Deze signaleringswaarde wordt als volgt berekend:

Signaleringswaarde	werkelijk Per eind 2023	werkelijk Per eind 2024
Aanschafwaarde gebouwen * 1,27 *0,5	€ 254.827	€ 443.895
Boekwaarde overige materiele vaste activa	€ 1.787.962	€ 1.954.396
Omvangafhankelijke rekenfactor	€ 1.421.143	€ 1.453.287
Normatief vermogen	€ 3.463.932	€ 3.851.578
Huidige totaal vermogen	€ 5.027.033	€ 5.746.397
Waarvan privaat vermogen	€ -	€ -
Waarvan publiek vermogen	€ 5.027.033	€ 5.746.397
Verschil werkelijk vermogen minus normatief vermogen	€ 1.563.101	€ 1.894.819
<i>Ratio eigen vermogen</i>	<i>1,45</i>	<i>1,49</i>

Op basis van bovenstaande berekening blijkt dat de werkelijke vermogenspositie van de LKO per ultimo 2024 circa € 1,895 miljoen hoger is dan de genormeerde vermogenspositie (ratio eigen vermogen is 1,49). De berekening van de signaleringswaarde bevestigt het beeld van voorgaande jaren: de vermogenspositie van de LKO is sterk en biedt ruimte voor het opvangen van mogelijke financiële tegenvallers in toekomstige jaren, dan wel voor investeringen in de infrastructuur, inhoudelijke projecten of de verdere verhoging van kwaliteit.

Voor een verdere uitwerking van de indicatoren en de vermogenspositie in meerjarenperspectief verwijzen wij naar de continuïteitsparagraaf.

Indien de signaleringswaarde zou worden berekend exclusief de NPO-gelden (zowel de baten als de bestemmingsreserve) is het beeld als volgt:

Signaleringswaarde excl. NPO	werkelijk Per eind 2023	werkelijk Per eind 2024
Aanschafwaarde gebouwen * 1,27 *0,5	€ 254.827	€ 443.895
Boekwaarde overige materiele vaste activa	€ 1.787.962	€ 1.954.396
Omvangafhankelijke rekenfactor	€ 1.352.784	€ 1.453.287
Genormeerd vermogen	€ 3.463.932	€ 3.851.578
Huidige totaal vermogen	€ 5.027.033	€ 5.746.397
Waarvan privaat vermogen	€ -	€ -
Waarvan bestemmingsreserve NPO	€ 564.565	€ 138.018
Waarvan publiek vermogen excl. NPO	€ 4.462.468	€ 5.608.379
Verschil werkelijk vermogen excl. NPO minus genormeerd vermogen	€ 998.536	€ 1.756.801
<i>Ratio eigen vermogen</i>	<i>1,29</i>	<i>1,46</i>

Daaruit volgt dat ook in dat geval sprake is van bovennormatief vermogen, maar wel circa € 138.000 minder.

6.7 GEVOERD BELEID BIJ DE BEHEERSING VAN UITKERINGEN NA ONTSLAG

De LKO is eigen risicodragers voor het ziekteverzuim en heeft dit risico niet herverzekerd. Dat betekent dat kosten van vervangingen vanwege zieke medewerkers voor eigen rekening komen. Voor eventuele ziekte-uitkeringen die aan (ex-)medewerkers van de LKO worden gedaan, betaalt de LKO een individuele gedifferentieerde premiecomponent via het publieke bestel. In de afgelopen jaren zijn vrijwel geen ziekte-uitkeringen aan (ex-)medewerkers uitbetaald. Voor het jaar 2024 bedroeg de gedifferentieerde premiecomponent voor de ZW-lasten 0,51% (2023: 0,33%).

Voor (ex-)medewerkers die instromen in de WIA betaalt de LKO een individuele gedifferentieerde premiecomponent via het publieke bestel. In de afgelopen jaren is een aantal (ex-)medewerkers in de WIA ingestroomd. Voor het jaar 2024 bedroeg de gedifferentieerde premiecomponent voor de WGA-lasten 0,96% (2023: 1,39%). Dit percentage is dus specifiek voor de LKO op basis van de WIA-kosten die gemaakt zijn door de LKO in eerdere jaren. Deze premie is gebaseerd op de situatie van twee jaar geleden. Instroom in de WIA wordt zoveel als mogelijk voorkomen door een zorgvuldig verzuimbeleid te voeren, maar we zien wel een toename van de instroom. Dit leidt niet direct tot een verhoging in de lasten omdat er ook ex-medewerkers weer uit de WIA kunnen stromen door bijvoorbeeld een andere (vervolg)uitkering en omdat de doorbelasting maximaal 10 jaar plaatsvindt.

Sinds 1 augustus 2022 is de regelgeving van het Participatiefonds gewijzigd: schoolbesturen in het primair onderwijs moeten een deel van de uitkeringskosten van voormalige medewerkers die een WW-uitkering krijgen zelf dragen. De uitkeringen komen voor 50% ten laste van de schoolbesturen, op een aantal uitzonderingen na (dan geldt een last van 10%). De LKO is eigen risicodragers voor de WW-uitkeringen. Bij een mogelijk ontslag of het niet verlengen van een arbeidsovereenkomst, wordt dan ook steeds gekeken of de werkgever kan voldoen aan de voorwaarden die het Participatiefonds stelt. In 2024 zijn vanuit het Participatiefonds voor één medewerker kosten aan de LKO doorbelast (2023: 5 medewerkers). De uitkering voor deze medewerker is in 2024 beëindigd. Per 31 december 2024 bestaan geen verplichtingen voor nog te betalen WW-rechten. Externe inhuur wordt zoveel als mogelijk beperkt, we blijven kritisch kijken naar de toegevoegde waarde van de inhuur van externen. In sommige situaties blijft externe inhuur echter nodig, omdat vervangers vaak niet direct beschikbaar zijn of vacatures alleen via externe inhuur kunnen worden ingevuld om de kwaliteit te kunnen borgen.

7 CONTINUITEITSPARAGRAAF

Schoolbesturen zijn verplicht hun toekomstperspectief op te nemen in een zogeheten 'continuïteitsparagraaf' in het jaarverslag. De continuïteitsparagraaf richt zich ten eerste op de financiële gevolgen van toekomstige ontwikkelingen voor de drie jaren volgend op het verslagjaar. Ten tweede bevat deze paragraaf een inhoudelijke en procesmatige beschrijving van het risicomanagement. Tot slot moet worden vermeld hoe wordt omgegaan met de Code Goed Bestuur, de governancecode van het primair onderwijs.

7.1 STRATEGISCHE KOERS

Wij vinden dat alle kinderen recht hebben op perspectief, gericht op participatie en kwalificatie. Wij geven dit samen met ouders en de omgeving vorm. Wij dragen bij aan het dekkend netwerk van onderwijs(zorg)voorzieningen in onze regio. Wij zijn een organisatie die in verbinding staat met de samenleving en die vanuit die verbinding een bijdrage levert aan inclusie (meedoen is belangrijker dan winnen). Binnen onze organisatie staat duurzame innovatie voorop en handelen we open, innovatief, kritisch en verantwoordelijk. In onderstaand kader is een samenvatting van het Koersplan opgenomen, dat leidend is voor het strategisch handelen van de LKO. De meerjarenbegroting is mede opgesteld tegen de achtergrond van het vigerende koersplan. Voor de ontwikkeling van ons koersplan verwijzen we naar hoofdstuk 2.

Samenvatting Koersplan

VOOR DE LEERLINGEN

Wij willen er zijn voor leerlingen die nu (nog) niet mee kunnen doen.

We **verdiepen** en **verbreden** ons aanbod, zodat steeds meer leerlingen vanuit hun eigen(wijs)-heid toewerken naar een passende plek in de samenleving.

We zien **leren** als een **sociaal proces**. Vanuit die gedachte maken we **bewuste keuzes** in ons onderwijsaanbod. De keuze voor **maatwerk** maken we binnen de context van de groep en het onderwijsconcept. We ontwikkelen **innovatieve projecten** zodat we voor nog meer leerlingen in onze regio het perspectief op onderwijs kunnen openen. Hierin willen we **duurzame samenwerking** aangaan met collega's in de jeugdzorg. Dit doen we met **leef** en **enthousiasme**.

We zetten ons ook in om het onderwijsveld, de overheid en de politiek te beïnvloeden door onze **ideeën te delen** over hoe het onderwijs nog beter, kansrijker en inclusiever kan. **We steken onze nek uit.**

We doen **(wetenschappelijk) onderzoek** naar ons onderwijs, waardoor we onze ideeën nog beter kunnen onderbouwen en de kwaliteit van ons onderwijs kunnen blijven ontwikkelen.

VOOR HET PERSONEEL

We zijn een werkgever die zich door meebewegen onderscheidt op de arbeidsmarkt.

Onze mensen spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de eigen(wijs)-heid van onze leerlingen. We ontwikkelen daarom komende periode een personeelsbeleid met aandacht voor een **stabiele personeelsbezetting**, versterking van een **cultuur waarin vragen stellen en expertise delen vanzelfsprekend zijn**. We geven onze mensen het **vertrouwen** en de **ruimte** om hun **vakmanschap** verder te **ontwikkelen**. We willen dat onze medewerkers elke dag met **energie, werkplezier** en **eigen(wijs)-heid** werken. **Maatwerk** in ons personeelsbeleid zorgt voor **vitaliteit** van onze medewerkers en het stelt ons in staat onze mensen te **binden en boeien**.

Werk in uitvoering

De koers bepalen is een belangrijke eerste stap, maar het echte werk vindt op onze locaties plaats. Zij vertalen de koers in ambities voor hun schoolplan. Uit het schoolplan volgen de jaarplannen. Met elkaar stellen we vast aan welke doelen en plannen er jaarlijks gewerkt wordt.

7.2 ONTWIKKELING VAN DE LEERLINGAANTALLEN

De prognoses van de leerlingaantallen per 1 februari 2025, 2026, 2027 en 202/ zijn gemaakt op basis van uitvraag bij de locatiedirecteuren en zijn in de begrotingsgesprekken aan de orde geweest. De verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen toont het volgende beeld:

	<i>Werkelijk</i>	<i>Prognose</i>	<i>Prognose</i>	<i>Prognose</i>	<i>Prognose</i>
Schooljaar	2025	2026	2027	2028	2029
Teldatum	1-feb-24	1-feb-25	1-feb-26	1-feb-27	1-feb-28
Leo Kannerschool SO	171	170	168	168	168
Leo Kannerschool VSO	302	302	302	302	302
De Musketier SO	124	130	130	130	130
PC Hooftcollege	156	165	167	173	175
ESB Curium LUMC	73	60	60	60	60
Leo Kannercollege	303	308	304	305	306
School zonder Muren	17	21	25	29	33
Totaal	1.146	1.156	1.156	1.167	1.174
Totaal SO	337	333	333	335	337
Totaal VSO	809	823	823	832	837
	1.146	1.156	1.156	1.167	1.174

Op basis van de prognoses stijgt het aantal leerlingen naar ca. 1.174 in 2029.

Naast de locatiespecifieke overwegingen, zien we ook generiek dat het maken van de prognoses van het aantal leerlingen niet eenvoudig is. Enerzijds verwachten we groei, vooral bij de Musketier, P.C Hooftcollege en School Zonder Muren. Anderzijds zetten we steeds meer in op samenwerking met het regulier onderwijs om zo Passend Onderwijs vorm te geven; in combinatie met onze ambitie om er ook te zijn voor leerlingen die nu niet naar school gaan, verschuift onze leerlingpopulatie. Steeds meer inzet om leerlingen te behouden op regulier en steeds meer inzet om leerlingen die thuiszitten te verbinden aan ons onderwijs. In theorie leidt dat tot stabilisatie van het aantal leerlingen. Ontwikkelingen als leerrecht kunnen echter wel zorgen voor groei en aanpassing van onze concepten in relatie tot de zwaardere onderwijsondersteuningsbehoefte van de nu nog thuiszittende jongeren. Versterking van het regulier onderwijs kan ook betekenen dat op LKO-niveau het aantal leerlingen gaat dalen richting 2029 en verder. Het ontwikkelen van scenario's kan ons helpen om keuzes te maken die passen bij de LKO en de maatschappelijke ontwikkelingen.

We gaan ervan uit dat we in toenemende mate ook leerlingen bedienen die elders staan ingeschreven. Daarvoor gaan we symbiose-overeenkomsten aan met de stamscholen en brengen we de betreffende kosten in rekening.

We verwachten stabiel te blijven of iets te dalen op onze locaties. De experimenteerregeling vereist juist het inschrijven van leerlingen. Dus het aantal ingeschreven leerlingen zal dan toenemen, maar deze bedienen we veelal buiten onze locaties.

7.3 FINANCIËEL TOEKOMSTPERSPECTIEF

De begroting is de vertaling van deze strategische ambities, in lijn met het koersplan. In de begroting is rekening gehouden met een aantal in- en externe ontwikkelingen, waarin de beschikbaarheid van de NPO-gelden, de nieuwe bekostigingssystematiek en de ontwikkelingen binnen passend onderwijs. De begroting en het bestuursformatieplan zijn voor het jaar 2024 en in meerjarenperspectief geïntegreerd.

Parallel aan het opstellen van de begroting voor het jaar 2025 is de meerjarenbegroting 2025-2029 opgesteld. De meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten						
Rijksbijdragen	28.012.717	30.295.781	30.585.481	30.592.855	30.881.715	31.088.429
Overige overheidsbijdragen	390.031	360.332	279.000	293.000	293.000	293.000
Overige Baten	427.107	165.500	165.500	165.500	165.500	165.500
Totaal baten	28.829.855	30.821.613	31.029.981	31.051.355	31.340.215	31.546.929
Lasten						
Loonkosten	23.779.515	25.443.303	25.713.723	26.096.951	26.369.376	26.609.330
Overige Personeelslasten	1.751.644	1.562.190	1.208.250	1.179.750	1.173.750	1.148.750
Afschrijvingen	560.927	613.668	752.174	791.751	768.853	553.336
Huisvestingslasten	1.052.366	1.180.500	1.075.500	1.065.500	1.065.500	1.045.500
Overige instellingslasten	2.475.408	2.238.250	2.101.275	2.073.775	2.048.775	2.063.775
Totaal lasten	29.619.860	31.037.912	30.850.922	31.207.727	31.426.254	31.420.691
Saldo Baten en Lasten	-790.004	-216.299	179.058	-156.373	-86.039	126.238
Financiële baten en lasten						
Financiële baten	235.883	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Financiële lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	235.883	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Netto Resultaat	-554.121	-116.299	279.058	-56.373	13.961	226.238
Resultaatverdeling						
Mutatie algemene reserve	-127.574	-	-	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserve NPO	-426.547	-116.299	279.058	-56.373	13.961	226.238
	-554.121	-116.299	279.058	-56.373	13.961	226.238

Voor 2025 is een tekort begroot van circa € 116.000. Dit tekort kan volledig worden toegewezen aan de inzet van NPO-gelden. Het begroot regulier resultaat voor 2025 is licht positief. In meerjarenperspectief is de verwachting dat de begroting positief is c.q. rond de nullijn schommelt. In bijlage 4 is een technische toelichting opgenomen op baten en lasten, zowel voor 2025 als in meerjarenperspectief.

Het beeld is dat de totale baten na 2025 jaarlijks toenemen in lijn met de toename van de leerlingaantallen en de verwachte toename van de bekostiging vanuit de samenwerkingsverbanden voor School zonder Muren (in het bijzonder vanwege de afspraken in het kader van de experimenteerregeling). De overige baten worden jaarlijks stabiel begroot op € 165.500, er zijn geen contractactiviteiten.

De totale lasten nemen na 2025 eerst af en nemen vervolgens weer toe, voornamelijk door oplopende loonkosten als gevolg van formatieve wijzigingen en toekenning van periodieken voor medewerkers die nog niet aan het einde van de schaal zitten.

De inzet voor begrotingsjaar 2025 en de meerjarenbegroting was om het vermogen af te bouwen en op stichtingsniveau een negatieve begroting te presenteren, met inachtneming van een aantal randvoorwaarden. Daarbij was het totaal te begroten cumulatief negatieve resultaat over de 5 jaren van de meerjarenbegroting gemaximeerd op circa € 1,0 miljoen inclusief afbouw van de NPO-gelden.

Gedurende het begrotingsproces hebben we gemerkt dat realisatie van een negatieve begroting niet nodig lijkt, met uitzondering van de inzet van NPO-gelden. Vrijwel alle locaties slagen erin om voor 2025 en/of in meerjarenperspectief een begroting op te stellen die rond de nullijn ligt of positief is en waarbij de inhoudelijke jaarplannen kunnen worden gerealiseerd. Alleen bij de Musketier lijkt het structureel lastig uitvoerbaar om een neutrale begroting te bewerkstelligen. De cumulatieve positieve resultaten van de andere locaties compenseren de begrote tekorten van Musketier echter.

De formatie neemt in de loop van 2025 eerst toe met circa 5,1 fte (door openstelling van vacatures en het opnemen van vervangingen voor medewerkers die met zwangerschapsverlof zijn of gaan). Per 1 augustus 2025 daalt de formatie met 4,8 fte (vooral door het beëindigen van de inzet ten laste van NPO en de verwachte beëindiging van het ZOJA-project in Zoetermeer).

Het verloop van de begrote formatie in meerjarenperspectief (gemiddeld aantal fte per jaar) is als volgt:

	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
CVB	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Directie	6,77	7,41	7,60	7,60	7,60	7,60
Onderwijzend personeel	134,69	137,29	136,42	137,30	138,05	138,28
Onderwijsondersteunend personeel	115,12	111,46	108,70	108,42	107,91	107,91
Totaal	257,58	257,16	253,72	254,31	254,56	254,79

De formatieve bezetting neemt in meerjarenperspectief af, onder meer door de tijdelijkheid van de formatieve inzet op de NPO-middelen, en stabiliseert daarna grofweg.

In de huisvestingsituatie worden in 2025 geen wijzigingen verwacht. Het merendeel van de huisvestingskosten is going concern begroot. De dotatie voorziening groot onderhoud is in de begroting komen te vervallen. Voor 2025 is een bedrag van € 100.000 begroot voor nog te verrichten groot onderhoud aan het pand van Leo Kannerschool. Dit betreft feitelijk uitvoering van achterstallig groot onderhoud, maar het bedrag is in de kosten begroot (en niet als investering) in verband met het vertrek uit het pand in 2026 in relatie tot de nieuwbouw.

Voor 2025 en volgende jaren worden de volgende investeringen voorzien:

Investeringen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verbouwingen	€ 137.595	€ -	€ -	€ 1.416	€ -
Groot onderhoud	€ 290.812	€ 422.805	€ 182.901	€ 213.641	€ 113.670
Meubilair	€ 154.700	€ 185.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Leermiddelen	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Methodes	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Inventaris en apparatuur	€ 178.500	€ 890.000	€ 5.324	€ -	€ -
Computers en printers	€ 315.000	€ 230.000	€ 175.000	€ 167.500	€ 170.000
Digiborden	€ 65.000	€ 110.000	€ 40.000	€ 40.000	€ -
Totaal	€ 1.181.607	€ 1.877.805	€ 478.225	€ 497.557	€ 358.670

Ter toelichting:

- De investering in verbouwingen betreffen hoofdzakelijk de verbouwing van het buitenlokaal en het dakterras bij het Leo Kannercollege, aanpassing van een drietal lokalen bij het P.C. Hooftcollege en het plaatsen van systeemwanden bij Leo Kannerschool SO Oegstgeest.

- Met ingang van 2025 zijn ook investeringen met betrekking tot de uitvoering van groot onderhoud aan de gebouwen begroot, als gevolg van het in 2024 genomen besluit om de administratieve verwerking van groot onderhoud te wijzigen en over te gaan op de methodiek van investeren /afschrijven. Deze investeringen zijn alle opgenomen op basis van het meerjarenonderhoudsplan en gecategoriseerd naar aard (gebouw, onderhoud of installaties) en lengte van de van toepassing zijnde afschrijvingsduur. In totaal betreft dit in 2025 een bedrag van circa € 290.000.
- In de begrote investeringen voor inventaris en apparatuur is in 2025 de aanschaf van 11 kopieerapparaten opgenomen (circa € 105.000). Dit houdt verband met de in 2025 uit te voeren aanbesteding, waarbij we overgaan op aanschaf van eigen apparaten in combinatie met een onderhoudscontract.
- De investeringen in meubilair en leermethoden betreffen in 2025 vooral vervangingsinvesteringen op meerdere locaties.
- In 2026 worden forse investeringen verwacht bij de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest in verband met de nieuwbouw. Daartoe behoren aanschaf van meubilair (€ 150.000), aanleg zonnepanelen (€ 100.000), aanschaf van een WKO-installatie (€ 250.000), inrichting van de gymzaal (€ 200.000) en de geschatte eigen bijdrage in het inrichtingsbudget van de nieuwbouw (€ 340.000).
- Onder de investeringen in ICT is de jaarlijkse vervanging van devices opgenomen; bijzonderheid is de verwachte vernieuwing van de accesspoints/Wi-Fi-infrastructuur op twee locaties.

Per locatie bestaat een gespecificeerde onderbouwing van de begrote investeringen. Het effect van de investeringen op de afschrijvingen is in de meerjarenbegroting verwerkt.

In onderstaande tabel een overzicht van het verwachte verloop van het vermogen op basis van de vastgestelde meerjarenbegroting 2025-2029 en de werkelijke balans per 31 december 2024):

	werkelijk Per eind 2024	prognose Per eind 2025	werkelijk Per eind 2026	werkelijk Per eind 2027	werkelijk Per eind 2028	werkelijk Per eind 2029
ACTIVA						
Gebouwen en terreinen	425.372	544.695	843.117	897.669	957.708	943.623
Overige Materiële vaste activa	1.954.396	2.345.575	3.172.784	2.804.706	2.473.371	2.292.790
Financiële vaste activa	9.215	8.915	8.915	8.915	8.915	8.915
Vorderingen	497.488	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Liquide middelen	6.452.505	5.686.088	4.839.516	5.096.669	5.381.927	5.802.831
Totaal activa	9.338.976	9.085.273	9.364.332	9.307.959	9.321.920	9.548.158
PASSIVA						
Algemene reserve	4.339.998	4.417.800	4.752.179	4.771.153	4.887.068	5.227.153
Bestemmingsreserve NPO	138.018	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Groot onderhoud	1.268.381	1.258.666	1.203.345	1.127.999	1.026.045	912.198
Eigen vermogen	5.746.397	5.676.466	5.955.524	5.899.152	5.913.113	6.139.351
Voorzieningen	412.714	508.807	508.807	508.807	508.807	508.807
Kortlopende schulden	3.179.865	2.900.000	2.900.000	2.900.000	2.900.000	2.900.000
Totaal passiva	9.338.976	9.085.273	9.364.331	9.307.959	9.321.920	9.548.158

Op basis van de meerjarenexploitatie en -balans kunnen de volgende indicatoren worden becijferd:

Indicator	werkelijk Per eind 2024	prognose Per eind 2025	werkelijk Per eind 2026	werkelijk Per eind 2027	werkelijk Per eind 2028	werkelijk Per eind 2029
Solvabiliteit 2	0,66	0,68	0,69	0,69	0,69	0,70
Liquiditeit	2,19	2,13	1,84	1,93	2,03	2,17
Absolute omvang liquide middelen	€ 6.452.505	€ 5.686.088	€ 4.839.516	€ 5.096.669	€ 5.381.927	€ 5.802.831

De verwachte vermogenspositie per eind 2024 en in meerjarenperspectief blijft structureel goed. De financiële indicatoren blijven in alle jaren ruim boven de landelijke signaleringsgrenzen.

Afgezet tegen de signaleringswaarde die de inspectie hanteert, is het beeld als volgt:

	werkelijk Per eind 2024	prognose Per eind 2025	werkelijk Per eind 2026	werkelijk Per eind 2027	werkelijk Per eind 2028	werkelijk Per eind 2029
Signaleringswaarde						
Aanschafwaarde gebouwen * 1,27 *0,5	388.268	742.412	1.010.893	1.127.035	1.263.596	1.335.776
Boekwaarde overige materiële vaste activa	1.954.396	2.345.575	3.172.784	2.804.706	2.473.371	2.292.790
Omvangafhankelijke rekenfactor	1.453.287	1.541.081	1.551.499	1.552.568	1.567.011	1.577.346
Normatief vermogen	3.795.950	4.629.067	5.735.176	5.484.309	5.303.978	5.205.913
Huidige totaal vermogen	5.710.599	5.676.466	5.955.525	5.899.152	5.913.113	6.139.351
Waarvan privaat vermogen	-	-	-	-	-	-
Waarvan publiek vermogen	5.710.599	5.676.466	5.955.525	5.899.152	5.913.113	6.139.351
Vershil werkelijk vermogen minus normatief vermogen	1.914.649	1.047.399	220.349	414.843	609.136	933.439
Ratio eigen vermogen	1,50	1,23	1,04	1,08	1,11	1,18

Daaruit blijkt dat de LKO structureel over bovennormatief vermogen beschikt. Het bovennormatief vermogen:

- daalt eerst in 2025 en 2026 (ten opzichte van de prognose per eind 2024) door grotere vastleggingen in gebouwen, als gevolg van de activering van het groot onderhoud)
- Neemt vervolgens vanaf eind 2027 weer toe door daling van de verwachte boekwaarde van de materiële vaste activa.

7.4 GOVERNANCE EN CODE GOED BESTUUR PRIMAIR ONDERWIJS

Voor een beschrijving van de governance en de Code Goed Bestuur verwijzen we naar paragraaf 1.4 ORGANISATIE, GOVERNANCE EN BESTURINGSFILOSOFIE, respectievelijk paragraaf 1.7 CODE GOED BESTUUR PRIMAIR ONDERWIJS. Er zijn geen voornemens om de governancestructuur in de komende jaren te wijzigen en om af te wijken van de Code Goed Bestuur.

7.5 RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEMEN

Het CvB is verantwoordelijk voor het bestaan en de werking van de interne risicobebearsings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel het bewaken van de realisatie van doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van wet- en regelgeving. De LKO is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO-Raad. Zoals alle leden van de PO-Raad heeft de LKO de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld.

De LKO heeft tot en met 31 december 2024 de financiële administratie en salarisadministratie uitbesteed aan het administratiekantoor OOGOHEM. OOGOHEM draagt zorg voor de primaire vastlegging van gegevens. De controller is het eerste aanspreekpunt voor alle in- en externe financiële aangelegenheden, bewaakt de relatie met en werkzaamheden van OOGOHEM en bewaakt de wijze van toepassing van de planning- en controlcyclus. Jaarlijks evalueren we de werkzaamheden van OOGOHEM. Dat is in 2024 ook gebeurd. Op grond daarvan is besloten om de samenwerking met OOGOHEM per 1 januari 2025 te beëindigen. Vanaf 1 januari 2025 is het

voeren van de personele administratie ondergebracht bij administratiekantoor Mercedes en voert de LKO de financiële administratie zelf uit.

De LKO beschikt over een beschrijving van de AO/IC. Voor de inrichting en werking van de planning- en controlcyclus zie paragraaf 6.1 FINANCIËEL BELEID, PLANNING & CONTROL. Het totale stelsel van interne risicobeheersings- en controlesystemen zullen we de komende jaren regelmatig evalueren en verder optimaliseren. Deels steunen wij daarbij op de interne beheersingsmaatregelen die binnen OOGOHM zijn genomen ten aanzien van functiescheiding en betalingsverkeer. In den uitvoering daarvan zijn in 2024 geen bijzondere zaken geconstateerd.

Voor wat betreft de interne beheersing zijn gedurende het jaar met elke locatie twee voortgangsgesprekken gevoerd; daarin worden personele en financiële realisatie getoetst aan de begroting. De daaruit voortkomende bevindingen worden verwerkt in de financiële rapportages op LKO niveau, die worden besproken in CvB, MR, Audit Commissie en RvT. Een van de belangrijkste bevindingen was dat bleek dat de loonkosten te laag begroot waren (zie toelichting bij loonkosten). Naar aanleiding daarvan is bezien op welke locaties ruimte ontstond om mogelijk een grotere formatieve bezetting in te zetten; dat heeft op totaal niveau overigens niet geleid tot formatieve meerinzet.

De externe accountant zal in de reguliere controle per jaareinde een rapportage opnemen over de financiële positie van de LKO, en controleert of de LKO voldoet aan de Regeling beleggen & belenen. Dit impliceert dat de accountant controleert in hoeverre het treasurystatuut wordt nageleefd op basis van het controleprotocol.

Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de risicobeheersings- en controlesystemen ten aanzien van financiële verslaggevingsrisico's in het boekjaar 2024 niet naar behoren hebben gefunctioneerd.

7.6 RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

In het licht van de begroting 2025-2029 bestaat nog een aantal risico's en onzekerheden. Deze zijn onderstaand beschreven.

De schatting van de leerlingaantallen

De prognoses voor de leerlingaantallen zijn zo goed als mogelijk zijn onderbouwd, maar er blijft sprake van een schatting en de realiteit kan (zal) daarvan afwijken. Het financieel effect per bekostigde leerling bedraagt circa € 24.000 (de gemiddelde Rijksbekostiging per leerling met een TLV in categorie 1 in 2025). Voor begrotingsjaar 2025 heeft dit geen effect, mogelijk wel voor de jaren als het werkelijke leerlingaantal per 1 februari afwijkt van de prognose.

Beheersingsmaatregel:

Omdat de bekostiging achter loopt op de teldatum (de bekostiging voor kalenderjaar 2025 gebaseerd op teldatum 1 februari 2024), is tijd beschikbaar om op een eventuele daling (of stijging) van leerlingaantallen in te spelen. De kern daarvan is de snelheid waarmee kan worden afgebouwd (of opgeplust) in de totale personele bezetting, indien dat nodig is. Op de telling van 1 februari 2025 kan al direct in het daaropvolgende schooljaar worden ingespeeld door bijvoorbeeld een vacaturestop, het niet vervangen van medewerkers en natuurlijk verloop. Bij een stijging van leerlingaantallen kan worden geacteerd door intensievere werving of verschuiving van medewerkers. Verder

is de omvang van de flexibele schil in combinatie met verwachte uitstroom voldoende om daarop tijdig te kunnen inspelen. Eventuele meerkosten bij meer dan verwachte toename van het leerlingaantal hebben een beperkte omvang (in de begroting van een volgend jaar kan er immers weer rekening mee gehouden worden).

Financiering School zonder Muren

De bekostiging van School zonder Muren is voor de LKO-leerlingen gebaseerd op een intern rekenmodel, waarmee middelen worden overgedragen. Als het werkelijk aantal leerlingen bij School zonder Muren afwijkt van de schatting die bij de begroting is gemaakt, kan dat effect hebben op de exploitatie van de locaties (positief, dan wel negatief), op LKO-niveau heeft dat geen consequenties, tenzij hogere baten worden vertaald in meer formatie. Voor wat betreft externe leerlingen is de begroting gebaseerd op schattingen en aannames met betrekking tot de experimenteerregeling. Ten slotte zijn we er in de begroting vanuit gegaan dat met de samenwerkingsverbanden ook kan worden afgesproken dat kan worden gefactureerd voor leerlingen in groepstrajecten. Mocht die afspraak niet gemaakt kunnen worden, dan betreft dat voor 2025 een risico van circa € 265.000, oplopend naar € 320.000 in 2029.

Beheersingsmaatregel:

We zullen vanaf begin 2025 het aantal interne en externe leerlingen van School zonder Muren maandelijks monitoren en doorrekenen op financiële consequenties. Op basis daarvan houden we de financiële vinger aan de pols en zullen we bijsturen indien nodig. Voor wat betreft de afspraak met samenwerkingsverbanden geldt dat we onze activiteiten zullen heroverwegen en ons mogelijk zullen terugtrekken vanuit de experimenteerregeling, als de samenwerkingsverbanden onze wens voor de bekostiging van leerlingen in groepstrajecten niet honoreren.

ZoJa Zoetermeer

In de begroting is ervan uitgegaan dat de activiteiten met betrekking tot ZOJA per 1 augustus 2025 stoppen. In de begroting is de hieraan verbonden formatieruimte beëindigd, dit betreft 1,8 fte. Indien voor deze formatie geen nieuwe in- of externe plek kan worden gevonden, is mogelijk sprake van tijdelijk te hoge formatieve inzet; het maximale risico bedraagt dan € 165.000 op jaarbasis aan loonkosten.

Beheersingsmaatregel:

We stemmen de interne wervingsprocedures hier op af, waarbij deze overformatie wordt betrokken.

De doorontwikkeling van de loonkosten in relatie tot de bekostiging

Zowel de loonkosten als de Rijksbekostiging zijn in de meerjarenbegroting niet geïndexeerd. Daaronder ligt de veronderstelling dat aanpassingen in de cao c.q. loonkosten zullen worden gecompenseerd in de Rijksbekostiging. Of dat daadwerkelijk het geval zal zijn is ongewis. Het indicatieve effect: bij een niet gecompenseerde loonkostenstijging van 1% bedragen de meerkosten gemiddeld circa € 255.000 op jaarbasis.

Beheersingsmaatregel:

We achten de kans op het niet compenseren van loonkosten klein. De afgelopen jaren wezen uit dat de aanpassingen van de Rijksbekostiging voor de LKO steeds een positief effect hadden. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan daarop in een volgende begroting worden ingespeeld door, indien nodig, formatie in te krimpen.

Nieuwe bekostiging 2023

De uitkomst van de rechtszaak die tezamen met circa 220 andere besturen is aangespannen tegen het Ministerie van OCW met betrekking tot de in onze ogen te lage bekostiging in de periode augustus-december 2022 (potentieel positief financieel effect circa € 1,4 miljoen exclusief eventuele wettelijke rente) loopt nog. De rechter heeft de gezamenlijke schoolbesturen in het gelijk gesteld, maar de staatssecretaris heeft hoger beroep aangetekend. De zaak zal dus nog enige tijd vergen tot zeker medio 2025.

Beheersingsmaatregel:

We hebben in boekjaar 2022 al rekening gehouden met de lagere bekostiging. Mocht toch alsnog uitbetaling plaatsvinden, dan heeft dat direct positief effect op de omvang van ons vermogen. We aanvaarden de uitkomst van de juridische procedure. Mochten de gelden binnenkomen dan kunnen we die aanwenden voor het afdekken van andere risico's, en indien dat niet nodig is, een plan maken voor besteding.

Arbeidsmarktkrapte

Door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt (gebrek aan beschikbaar onderwijspersoneel) is relatief dure inhuur soms noodzakelijk. Deze krapte kan leiden tot het maken van andere keuzes met betrekking tot het LKO-aanbod en de borging van kwaliteit.

Beheersingsmaatregel:

We zetten proactief in op werkplezier, werven, binden en boeien, hebben veel aandacht voor arbeidsmarktproblematiek (zie inzet van middelen uit de reserves), hebben de secundaire arbeidsvoorwaarden doorontwikkeld (gereedheidskist) en proberen de uitstroom te beperken.

Eigenrisicodragerschap ziekte

De LKO is sinds 1 januari 2018 eigenrisicodragers voor ziektevervangingen en niet meer aangesloten bij het Vervangingsfonds. De kosten van vervangingen worden door locaties zelf gedragen. Daarvoor zijn middelen gereserveerd in de begrotingen van de locaties (in de reguliere formatie of in een reservering voor externe inhuur). Vervanging van medewerkers vindt plaats op basis van eigen beleid (vervangingsbeleid). De kosten van vervangingen kunnen echter van jaar tot jaar verschillen afhankelijk van de hoogte van het ziekteverzuim en de behoefte (en beschikbaarheid) van vervanging. Besloten is om hiervoor geen verzekering af te sluiten. Hoewel is ingezet op verlaging van verzuim en vervanging en daarmee op beheersbaarheid van de kosten, kan niet worden uitgesloten dat het ziekteverzuim (en de vervangingsbehoefte) incidenteel hoog is: de kosten van verzuim (en vervanging) kunnen van jaar tot jaar verschillen afhankelijk van de hoogte van het ziekteverzuim en de behoefte (en beschikbaarheid) van vervanging. Dit kan leiden tot schommelingen in het financieel resultaat.

Beheersingsmaatregel:

De afgelopen jaren heeft het eigenrisicodragerschap niet geleid tot hogere kosten. Bij sommige locaties wordt al extra formatie meebegrooet, om vervangingen te kunnen uitvoeren en daarmee ook kwaliteit te borgen. Bovendien zetten we preventief in op het vergroten van werkplezier. Mochten in enig jaar (bijvoorbeeld als gevolg van het

besluit om de loonkosten bij ziekte in het tweede ziektejaar volledig door te betalen) de kosten toenemen, dan hebben we dat in beeld, aanvaarden we de consequentie van een schommelend financieel resultaat, vangen we dat op vanuit onze reserves en sturen we in een volgend begrotingsjaar bij.

WIA –instroom

In de afgelopen jaren is een aantal medewerkers ingestroomd in de WIA. Daarnaast zijn er enkele langdurige ziektegevallen waarbij het risico bestaat dat de desbetreffende medewerkers instromen in de WIA. De instroom in de WIA wordt via een omslagstelsel op de werkgever verhaald door het verhogen van de gedifferentieerde premie; daardoor stijgen de loonkosten (het gedifferentieerde premiepercentage wordt jaarlijks per werkgever vastgesteld).

Beheersingsmaatregel:

We proberen het WIA-risico te beheersen door preventief in te zetten op werkplezier en het binden en boeien van mensen, het verzuim te monitoren en bij te sturen waar nodig, en in te zetten op re-integratie. Dat is overigens in de praktijk wel lastig omdat re-integratie niet altijd lukt, bijvoorbeeld als medewerkers daartoe niet in staat blijken.

Transitievergoedingen

Omdat we in de afgelopen jaren hiervoor nauwelijks kosten hebben gehad, hebben we voor 2025 en verder alleen een stelpost van € 10.000 voor transitievergoedingen begroot, maar er is een risico dat hiervoor wel kosten moeten worden gemaakt (als gevolg van de Wet Arbeidsmarkt in Balans). Op het moment van opstellen van deze begroting zijn er twee actuele situaties waarvoor betaling van een transitievergoeding wordt verwacht (die grotendeels vanuit het UWV kunnen worden terug ontvangen). De omvang van deze risico's is lastig in te schatten, en het is de vraag of deze ook daadwerkelijk geëffectueerd worden.

Beheersingsmaatregel:

We schatten de kans op het voorkomen van transitievergoeding laag in. Mocht betaling in incidentele gevallen aan de orde zijn, en dekking vanuit het UWV niet voldoende zijn dan dekken we dat vanuit de reserves.

Modernisering Participatiefonds

Met ingang van 1 augustus 2022 is de regelgeving van het Participatiefonds gewijzigd. Schoolbesturen in het primair onderwijs dragen een deel van de uitkeringskosten van voormalig medewerkers die een WW-uitkering krijgen gedeeltelijk zelf. Dat geldt alleen voor nieuwe uitkeringen, die ontstaan na 1 augustus 2022. Uitkeringen die zijn ontstaan voor 1 augustus 2022 blijven nog volledig voor rekening van het Participatiefonds. Uitkeringen die zijn ontstaan na 1 augustus 2022 zullen voor 50% ten laste komen van de schoolbesturen, op een aantal uitzonderingsgevallen na (dan geldt een last van 10%).

Beheersingsmaatregel:

De omvang van dit risico is afhankelijk van uitstroom en mogelijke uitkeringsrechten van medewerkers die in de WW instromen. Gezien de huidige bezetting, de omvang van de flexibele schil en het lerarentekort, schatten we de kans op hogere kosten laag in. Mocht betaling in incidentele gevallen aan de orde zijn, dan dekken we dat vanuit de reserves en kunnen we daar in toekomstige begrotingen rekening houden.

Fiscaliteit

Bij de Leo Kannerschool VSO is sprake van een aantal min of meer commerciële activiteiten m.b.t. catering, groen, repro en fietsen. Die activiteiten zouden, indien zij toenemen in omvang en waarde, een fiscaal risico met zich mee kunnen brengen, omdat zij mogelijk BTW – belast kunnen zijn.

Beheersingsmaatregel:

Dit risico wordt laag ingeschat, omdat de activiteiten een beperkte omvang hebben, direct onderwijsgerelateerd zijn en omdat de activiteiten met betrekking tot het restaurant vooralsnog niet worden uitgebreid (en in de huidige opzet beperkt van omvang en risico zijn).

Nieuwbouw Leo Kannerschool VSO Oegstgeest

Het traject om te komen tot nieuwbouw voor Leo Kannerschool VSO Oegstgeest loopt. De LKO is bouwheer en draagt daarmee financieel risico.

Beheersingsmaatregel:

We monitoren het project zowel financieel als inhoudelijk nauwgezet, hebben veelvuldig contact met de gemeente en sturen bij waar nodig.

Kosten achterstallig onderhoud Hazenboslaan

In relatie tot de nieuwbouw zal de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest het pand aan de Hazenboslaan verlaten. Onduidelijk is wat de staat van oplevering dient te zijn en welke kosten de LKO daarvoor nog moet maken. Daarop vooruitlopend is in de begroting een bedrag van € 100.000 opgenomen voor noodzakelijke aanpassingen

Beheersingsmaatregel:

De locatiedirecteur trekt samen met de bestuurder van de LKO op in de ontwikkelingen met de gemeente met betrekking tot de overdracht van de Hazenboslaan en de locatie aan de Frans Halslaan. Mogelijk kan dit leiden tot een positief effect aangezien de locatie de verantwoordelijkheid tot het groot onderhoud, op last van de gemeente, al vele jaren zelf heeft gedragen. Dit uitgangspunt staat sinds het schooljaar 2024-2025 ter discussie.

8 RAAD VAN TOEZICHT

Aanbieding

De Raad van Toezicht is het toezichthoudend orgaan van de Stichting. In het jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht zich over de uitvoering van het toezicht. De Raad van Toezicht legt graag verantwoording af over de wijze waarop zij in 2024 invulling en vorm heeft gegeven aan deze mooie en verantwoordelijke taak.

De Raad van Toezicht heeft de jaarstukken 2024, bestuursverslag en jaarrekening over het boekjaar 2024, besproken en goedgekeurd. De jaarrekening is door onze accountant, Crowe Foederer, gecontroleerd en op 15 april 2025 van een goedkeurende verklaring voorzien.

De Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur decharge verleend voor het gevoerde beleid in 2024.

Algemeen

De LKO hanteert het zogenoemde 'two-tier model', met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. De Stichting wordt bestuurd door een eenhoofdig College van Bestuur. De Raad van Toezicht ziet vanuit haar toezichthoudende rol erop toe dat het College van Bestuur de Stichting op adequate wijze (be)stuurt en vertegenwoordigt. Daarnaast vervult de Raad van Toezicht de rol van strategisch sparringpartner en is zij werkgever van het College van Bestuur. De voorzitter van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur hebben gestructureerd overleg met elkaar.

In de visie van de Raad van Toezicht gaat het bij de toezichthoudende rol om het waardengericht toezicht, het samenspel en het in verbinding staan met het bestuur, de organisatie en de scholen, de medezeggenschap en de maatschappij in de complexe omgeving waarin de Stichting acteert. Zij hebben onder leiding van een externe in 2023 gekozen om toezicht te houden vanuit het strategisch partnerschapmodel.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

In 2024 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende zes personen: Paul van Maanen (voorzitter), Marten Muis, Dickie Gunning, Jan-Jaap de Haan, Karim El-Khetabi en Babette Lammerts. Aan de Raad van Toezicht is voor het kalenderjaar 2024 een trainee toezichthouder toegevoegd. Bij de invulling van de toezichthouderposities is gekeken naar de expertise, ervaringsgebieden, geslacht en achtergrond. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een termijn van 4 jaar en kunnen daarna nog eenmaal worden benoemd voor eenzelfde termijn.

De RvT heeft drie commissies:

- de remuneratiecommissie;
- de commissie Kwaliteit en HRM;
- de auditcommissie (financiën en vastgoed).

In de commissies worden onderwerpen uitgebreid voorbereid. De commissies rapporteren vervolgens in de reguliere Raad van Toezicht-vergaderingen met een advies over specifiek punten van aandacht ter bespreking aan de Raad van Toezicht in complete samenstelling.

Naam	Functie	Datum aanvang	Maximale zittingsperiode tot
Dickie (T.H.M.) Gunning-Willemse	lid auditcommissie	15-06-2021	31-05-2029
Jan-Jaap (J.J) de Haan	lid commissie kwaliteit en HRM	01-01-2019	31-12-2026
Karim (A). El-Khetabi	lid auditcommissie	01-08-2022	31-07-2030
Paul (E.P.) van Maanen	Voorzitter en lid remuneratiecommissie	01-09-2020	31-08-2028
Marten Muis	Lid remuneratiecommissie	01-01-2017	31-12-2024
Babette(E.M.G.) Lammerts	Lid commissie kwaliteit en HRM	01-01-2024	31-12-2031
Gwen Spies	Trainee	01-01-2024	31-12-2024

Op 1 januari 2024 is Babette Lammerts gestart als lid van de Raad van Toezicht voor een eerste termijn van 4 jaar en Gwen Spies als trainee toezichthouder voor het kalenderjaar 2024.

Op 30 augustus 2024 verliep de eerste benoemingstermijn van Paul van Maanen. De wijze waarop hij zijn taak als voorzitter in zijn eerste termijn heeft uitgevoerd, is overeenkomstig de interne procedure voor herbenoeming geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en de bereidheid van de voorzitter om nog een termijn te vervullen, is de voorzitter voorgedragen en benoemd voor een tweede termijn.

Marten Muis beëindigt zijn lidmaatschap van de Raad van Toezicht wegens het bereiken van het einde van zijn tweede zittingstermijn. Na 8 jaar verlaat hij per 31 december 2024 de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht, het College van Bestuur en de Leo Kanner Onderwijsgroep zijn hem zeer erkentelijk voor zijn constructieve bijdrage als toezichthouder.

Ten behoeve van de beloning van het College van Bestuur en de bezoldiging van de RvT-leden heeft de jaarlijkse vaststelling van de WNT-norm in de Raad van Toezicht plaatsgevonden. Voor de bezoldiging van de RvT-leden in 2024 verwijzen we naar de jaarrekening.

De RvT-leden bekleden de volgende (neven)functies:

	Hoofdfunctie	Overige nevenfuncties
Dickie Gunning-Willemse	Directeur Maatschappelijke Voorzieningen gemeente Amsterdam	Voorzitter Pieter Haverkorn Stichting
Jan Jaap de Haan	Manager Beleid, Innovatie, Communicatie en Ontwikkeling, Werkbedrijf De Binnenbaan	Vicevoorzitter Historische Vereniging Oud Leiden
Karim El-Khetabi	Directeur Stichting Giving Back; Eigenaar Defakto (executive coach en adviseur)	Lid Raad van Advies Kunstmuseum Den Haag • Lid Raad van Advies NxtGenPlus • Lid RvT ROC Midden Nederland (m.i.v. 1-9-23) • Lid Raad van Commissarissen Waterweg Wonen (m.i.v. 25-04-2024).
Paul van Maanen	Zelfstandig consultant, interimmanager, coach en toezichthouder	Lid commissie topsportinfrastructuur NOC*NSF Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein, gemeente De Bilt Coach (Intercoach Den Haag)
Marten Muis	Gepensioneerd clusterdirecteur PO Almeerse Scholen Groep	
Babette Lammerts	Manager HR&D Basalt	Lid RvT Laurentius Stichting Delft

De nevenfuncties van de toezichthouders zijn in de Raad van Toezicht besproken en potentiële belangenverstrengelingen zijn geadresseerd. Er is vastgesteld dat er geen sprake is van conflicterende nevenfuncties volgens de Code Goed Bestuur PO november 2020.

VERGADERINGEN EN OVERIGE BIJEENKOMSTEN

De Raad van Toezicht is in 2024 vijf keer voor een reguliere vergadering bijeengekomen. In oktober vond de jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaats.

Op initiatief van de Raad van Toezicht is er in het kader van scholing in september 2024 een bijeenkomst georganiseerd over inclusief onderwijs met als

gastspreeker Sofie Sergeant, hoofddocent Burgerschap & Inclusie bij de Hogeschool Utrecht. Hiervoor waren naast de RvT-leden ook de directeuren van de locaties en de stafadviseurs uitgenodigd.

Tussen de vergaderingen door is er frequent contact tussen de voorzitter Raad van Toezicht en de voorzitter College van Bestuur en de leden van de Raad van Toezicht onderling. Op initiatief van het College van Bestuur vond er ook overleg plaats met individuele RvT-leden in hun rol als sparringpartner van het College van Bestuur over een specifiek onderwerp dat tot het ervarings- en kennisgebied van de betreffende RvT-leden hoort.

De RvT-leden bezochten (in tweetallen) gedurende het schooljaar alle schoollocaties en traden hierbij in overleg met directie, leraren en leerlingen.

ACTIVITEITEN, BELANGRIJKSTE GESPREKSPUNTEN EN BESLUITEN

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht invulling gegeven aan de klankbordfunctie als strategisch sparringpartner van het College van Bestuur over een aantal grote organisatievraagstukken.

De Raad van Toezicht behandelde relevante beleidsthema's en onderwerpen, die werden voorzien van een advies van de voorbereidende commissies van de Raad van Toezicht.

In 2024 gaf Sander Verheul als eenhoofdig College van Bestuur invulling aan de rol van de voorzitter College van Bestuur. De Raad van Toezicht heeft na een periode van ruim een jaar in 2024 de invulling van deze bestuurdersrol als eenhoofdig College van Bestuur met de directeuren van de locaties, de stafadviseurs, de Medezeggenschapsraad en relevante externe stakeholders geëvalueerd. De resultaten hiervan zijn gedeeld met de voorzitter College van Bestuur en dit heeft in juni 2024 geresulteerd in een besluit van de Raad van Toezicht om voor de toekomst te kiezen voor een eenhoofdig College van Bestuur.

In 2024 zijn onder andere de volgende onderwerpen in de Raad van ter bespreking en/of besluitvorming geagendeerd:

- Het nieuwe parkeerbeleid van Leiden
- Financiële rapportages waaronder de Jaarstukken 2023
- Goedkeuring bestuursverslag en jaarrekening 2023
- Vaststelling WNT-klasse bestuurders en bezoldiging toezichthouders voor 2024.
- Het masterplan huisvesting van alle locaties LKO
- Voortgangsrapportages van de vernieuwbouw van de Leo Kannerschool vso
- Het nieuwe Managementstatuut CvB
- De wijziging van de systematiek van de administratie van het groot onderhoud
- De ontwikkeling van de hoogte van het eigen vermogen van de Stichting
- Monitoring van de uitvoering van de strategische visie (Koersplan) voor de middellange termijn met onder meer aandacht voor inclusie in het onderwijs, kansengelijkheid, samenwerking met onderwijsinstellingen en

zorginstellingen en de locaties School zonder Muren, ESB LUMC-Curium en het P.C. Hooftcollege.

- De tussenevaluatie van het Koersplan
- Het beleid Werken met werkplezier
- De samenstelling Raad van Toezicht, evaluatie en herbenoemingen leden
- De zelfevaluatie Raad van Toezicht
- De samenstelling College van Bestuur
- Verdieping van inclusief onderwijs
- Evaluatie van de Experimenteerregeling en de samenwerking hierin met de Samenwerkingsverbanden
- Een organisatieontwikkelingsvraagstuk over de toekomstige positie ESB en SzM, en de keus voor de ontwikkeling van een expertisecentrum LKO onderwijs-zorg
- Goedkeuring begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2025-2029
- Het jaarlijks bestuursoverleg van het College van Bestuur met de Onderwijsinspectie
- Werving voor de opvolging lid Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is op basis van de gesprekken met de bestuurder zeer tevreden met de bereikte resultaten uit de tussenevaluatie over de gestelde doelen uit het strategisch meerjarenbeleid LKO.

De Raad van Toezicht houdt in de afzonderlijke commissies en in de Raad van Toezicht nadrukkelijk toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

DE REMUNERATIECOMMISSIE

De remuneratiecommissie bestond in 2024 uit de voorzitter Paul van Maanen en Marten Muis. De remuneratiecommissie is het afgelopen jaar twee keer bijeengekomen met de voorzitter van het College van Bestuur om te spreken over de evaluatie die de Raad van Toezicht heeft gehouden met de interne organisatie en de relevante externe stakeholders over de beeldvorming van de invulling van het eenhoofdig College van Bestuur ten behoeve van een definitief besluit door de Raad van Toezicht. Daarnaast zijn in de remuneratiecommissie met het College van Bestuur de vaste gespreksonderwerpen aan de orde gekomen, zoals het individueel functioneren van het College van Bestuur en zijn er afspraken gemaakt over ontwikkeling, opleidingsfaciliteiten en doelstellingen voor de komende jaren.

DE COMMISSIE KWALITEIT EN HRM

Deze commissie bestond in 2024 uit de voorzitter Jan-Jaap de Haan, Babette Lammerts en trainee Gwen Spies. De commissie is in het afgelopen jaar driemaal bijeengekomen. In het afgelopen jaar stond een zeer divers aantal onderwerpen op de agenda, die zijn afgeleid van de PDCA-cyclus van de Stichting. De actuele dilemma's worden in de commissie op een meer informele wijze in een sparringsrol met het College van Bestuur en de betrokken stafadviseurs besproken.

In de commissie zijn in 2024 de schoolplannen van de locaties, analyse van de jaargesprekken met de locaties, de uitkomsten van de interne audit rond het

domein koers met het accent op vernieuwingen, het beleid Werken met werkplezier, de opleidingsschool RAP/ RATO, de ontwikkeling van een nieuw onderwijsconcept voor ESB LUMC-Curium, de ontwikkelingen op het P.C. Hooftcollege aangaande de keuzes voor de toekomst, de uitvoering van de koers in de vorm van vernieuwingsinitiatieven op de locaties (verbreding en verdieping onderwijsaanbod) en de wijze waarop de integrale verantwoordelijkheid voor directeuren wordt ingevuld, aan de orde geweest.

AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie bestond in 2024 uit de voorzitter Dickie Gunning, Karim El-Khetabi en trainee Gwen Spies. De commissie is in het afgelopen jaar viermaal bijeengekomen. De auditcommissie bereidt de stukken voor over de financiën en de huisvesting en adviseert de Raad van Toezicht over de besluitvorming. Aan de hand van door het College van Bestuur geformuleerde dilemma's wordt over de geagendeerde onderwerpen van gedachten gewisseld.

In de auditcommissie zijn in 2024 alle relevante financiële en bedrijfsvoeringstukken besproken, waaronder de jaarrekening 2023, de keuze voor een nieuwe systematiek van administratie van groot onderhoud, de begroting 2025 (inclusief jaarplan) en de meerjarenbegroting 2025-2029. Daarnaast kwamen de accountantscontrole, huisvestingszaken, bovenmatig eigen vermogen, de wijze waarop de integrale verantwoordelijkheid voor directeuren wordt ingevuld en de management letter van de accountant aan de orde.

Op het gebied van huisvesting wordt de voortgang in het (ver)nieuwbouwproject voor Leo Kannerschool VSO nauw gemonitord. Voor het College van Bestuur, in de rol van bouwheer voor het nieuwbouwproject, vervult de commissie nadrukkelijk de rol van strategisch sparringpartner.

MEDEZEGGENSCHAP

De Raad van Toezicht hecht veel waarde aan het overleg met de Medezeggenschapsraad van de LKO. De Raad van Toezicht heeft over de rol van de Medezeggenschapsraad bij de werving van RvT-leden voor de toekomst nieuwe afspraken gemaakt. De Medezeggenschapsraad heeft voortaan niet alleen een rol bij de werving van het RvT-lid dat op voordracht van de Medezeggenschapsraad wordt benoemd, maar ook als adviseur bij de werving van de andere RvT-leden. De Raad van Toezicht heeft het afgelopen jaar ook met de Medezeggenschapsraad de invulling van het College van Bestuur geëvalueerd en om advies gevraagd over de samenstelling van het College van Bestuur voor de toekomst. In de vergadercyclus staat twee keer per schooljaar overleg tussen de Raad van Toezicht en de Medezeggenschapsraad gepland over de algemene gang van zaken van de Stichting.

INFORMATIEVOORZIENING

Het College van Bestuur informeerde in 2024 net als in voorgaande jaren de Raad van Toezicht altijd tijdig en helder middels systematische periodieke bestuursrapportages, managementrapportages en de vergaderstukken. Onderzoeksrapporten en signaleringen over relevante externe ontwikkelingen werden proactief aangereikt. De Raad van Toezicht heeft hierdoor in 2024 goed

kunnen toezien op de naleving van de wettelijke verplichtingen door het College van Bestuur en van de Code Goed Bestuur.

Het College van Bestuur voert als boegbeeld van de Stichting het overleg met de externe stakeholders. Het College van Bestuur koppelt de overleggen terug aan de Raad van Toezicht middels bestuursrapportages. Deze bestuursrapportages geven de Raad van Toezicht goed inzicht en houvast om de externe ontwikkelingen te volgen. Tijdens de zelfevaluatie heeft de Raad van Toezicht onderzocht in hoeverre de Raad van Toezicht het College van Bestuur binnen het netwerk voor de toekomst kan versterken.

OVERLEG MET DE EXTERNE ACCOUNTANT

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor de keuze van de accountant. De accountant is eenmaal per jaar aanwezig in een vergadering van de Auditcommissie en in een vergadering van de Raad van Toezicht. De samenwerking met de accountant Crowe Foederer verloopt naar tevredenheid.

De Raad van Toezicht heeft met het College van Bestuur en de accountant het bestuursverslag, de jaarrekening en het accountantsverslag besproken. De accountant heeft geen onregelmatigheden in de verslaglegging aangetroffen.

De Raad van Toezicht heeft ook buiten de aanwezigheid van het College van Bestuur met de accountant gesproken. De Raad van Toezicht heeft geconcludeerd dat de accountant onafhankelijk kan opereren. Het gevoerde financiële beleid en het risicobeheer zijn volgens het verslag van de accountant in control gebleken. Bestuurlijke verrassingen en/of integriteitkwesaties zijn niet aangetroffen.

ZELFEVALUATIE RAAD VAN TOEZICHT

Elk jaar wordt het functioneren van de Raad van Toezicht geëvalueerd in samenspel met het bestuur. In de hiervoor speciaal belegde vergadering van de Raad van Toezicht is in oktober de zelfevaluatie Raad van Toezicht besproken. Om het jaar wordt de zelfevaluatie onder begeleiding van een extern deskundige verzorgd. Het andere jaar, zoals in 2024, wordt de zelfevaluatie door de bestuurssecretaris gefaciliteerd. In 2024 stond de groepsdynamiek van de Raad van Toezicht als collectief en de individuele rollen daarin centraal. Dit werd besproken aan de hand van het besluitvormingsproces over de samenstelling van het College van Bestuur. Met behulp van een vragenlijst zijn vooraf door de bestuurssecretaris de diverse aspecten van de verschillende rollen van de Raad van Toezicht bij de individuele leden geïnventariseerd. Aan de hand van de resultaten van de interviews zijn het functioneren van de Raad van Toezicht als geheel, individueel per rol in de Raad van Toezicht, in de commissies en in samenwerking met het College van Bestuur besproken. De Raad van Toezicht heeft op basis van de aanbevelingen in de rapportage van de zelfevaluatie afspraken gemaakt, onder andere over de toezichtvisie, het toezichtkader en het informatieprotocol. De resultaten van de zelfevaluatie zijn gedeeld en besproken met het College van Bestuur.

Het algemeen beeld na de zelfevaluatie geeft aan dat de Raad van Toezicht in control is, het toezicht volgt de strategische beleidscyclus (PDCA-cyclus) van de

organisatie. De Raad van Toezicht zit aan de voorkant van de processen. De raad is als team succesvol, de benodigde kennis en ervaring van de leden sluiten goed op elkaar aan. De Raad van Toezicht vervult een goede klankbordfunctie en is strategisch gesprekspartner van het College van Bestuur.

VOORUITBLIK

De Leo Kanner Onderwijsgroep heeft haar positie als gezonde, stabiele en kwalitatief goede onderwijsorganisatie in 2024 gecontinueerd, waarbij kwaliteitsverbetering, bestuurlijke sturing en facilitering voorop staan. De Raad van Toezicht heeft het vertrouwen dat in het komend jaar deze lijn wordt voortgezet onder aanvoering van het College van Bestuur.

TOT SLOT

De Raad van Toezicht spreekt haar waardering uit naar alle medewerkers en de medezeggenschapsraad van de Leo Kanner Onderwijsgroep voor de inzet en de bijdrage die eenieder heeft geleverd in het afgelopen jaar, waardoor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte het onderwijs hebben gekregen dat zij nodig hadden. De Raad van Toezicht levert vanuit de rol als toezichthouder hieraan graag haar bijdrage.

Namens de Raad van Toezicht,
E.P. van Maanen, voorzitter

9 VERSLAG MR

Als vicevoorzitter van de Medezeggenschapsraad (MR) Leo Kanner Onderwijsgroep, wil ik graag stilstaan bij de inzet van al onze leden gedurende het kalenderjaar 2024.

Allereerst gaat mijn dank uit naar alle leden van de MR. Samen hebben we de stem van ouders, leraren en leerlingen gehoorgegeven en vertegenwoordigd.

Dit jaar hebben we afscheid genomen van vijf leden die ons verlaten hebben, en ik wil mijn waardering uitspreken voor hun bijdragen aan de MR. Tegelijkertijd hebben we het genoeg gehad om nieuwe leden te verwelkomen, die met enthousiasme en nieuwe ideeën deel uitmaken van onze raad.

Ook dit jaar was er een grote verscheidenheid aan onderwerpen. Zo kreeg de MR een presentatie over een vraagstuk met betrekking tot de organisatorische structuur van de ESB en de School zonder Muren en hebben we meerdere keren gesproken over het koersplan en financiële stukken.

In dit jaarverslag vertellen wij u meer over de taken, samenstelling en taakverdeling van de MR. We werpen een blik op onze vergaderfrequentie en werkwijze en geven een overzicht van de meest opvallende thema's die we dit jaar hebben behandeld.

Indien dit verslag uw nieuwsgierigheid heeft gewekt en u meer wilt weten over de MR, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen. We staan natuurlijk open voor vragen en suggesties.

TAKEN VAN DE MR

De MR probeert de belangen van de leerlingen, ouders en medewerkers van de LKO zo goed mogelijk te behartigen. De MR heeft een aantal bevoegdheden, deze bevoegdheden zijn vastgelegd in artikel 10 tot en met 16 van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS).

SAMENSTELLING EN TAAKVERDELING

De MR is volgens het medezeggenschapsreglement samengesteld uit maximaal twaalf vertegenwoordigers van ouders en leerkrachten van de LKO. Ouders kiezen vijf leden en het personeel kiest zes leden. Gedurende het jaar is de MR om verschillende redenen van samenstelling gewijzigd. Dit betrof: einde zittingstermijn, zwangerschapsverlof, schorsing en een pensionering.

Op 31 december 2024 zijn de volgende ouders en leerkrachten vertegenwoordigd in de MR:

- 1 Marjolein Boneveld, personeelslid Leo Kannercollege, voorzitter.
- 2 Stephanie van den Berg, ouderlid Leo Kannercollege, specialisme communicatie.
- 3 Angelique van Roon, personeelslid SO De Musketier, specialisme vicevoorzitter.
- 4 Gepko Wolters, ouderlid SO De Musketier, specialisme onderwijs.
- 5 Remy van Belle, personeelslid Leo Kannerschool VSO, specialisme personeelsbeleid en onderwijs.
- 6 Erwin Devilee, ouderlid Leo Kannerschool VSO, specialisme financiën.
- 7 Georgina van der Voort – Dessens, personeelslid Leo Kannerschool SO, specialisme personeelsbeleid en onderwijs.
- 8 Silke de Wilde, ouderlid Leo Kannerschool SO, specialisme verslaglegging.
- 9 Linda Reijnders, personeelslid P.C. Hooftcollege, specialisme nader te bepalen.
- 10 Wouter Klaver, ouderlid P.C. Hooftcollege, specialisme onderwijszaken.

11 Caroline Mast, personeelslid SzM/ESB LUMC-Curium, algemene zaken.

Als vicevoorzitter wil ik mijn dank uitspreken voor de MR-leden die in 2024 zijn afgetreden:

- Jony van den Berg, ouderlid Leo Kannerschool SO (juli 2024).
- Raymon Hoek, personeelslid Leo Kannerschool SO (juli 2024).
- Stefan van Westering, ouderlid Leo Kannerschool VSO (juli 2024).
- Annelore Koster, personeelslid SzM/ESB LUMC-Curium (juli 2024).
- Peter van der Groen, personeelslid P.C. Hooftcollege (juli 2024).

VERGADERFREQUENTIE EN THEMA'S

In 2024 is de MR zes keer fysiek bij elkaar gekomen. Elke vergadering bestaat uit een vooroverleg, waarin de MR-leden onderling de actuele onderwerpen en de voor de vergadering geagendeerde stukken bespreken. Na het vooroverleg volgt overleg met het College van Bestuur (CvB), waarbij het CvB zaken kan toelichten en vragen van de MR beantwoordt. Het CvB informeert de MR ook over zaken die spelen binnen de LKO. Bij onderwerpen waarbij de MR advies- of instemmingsrecht heeft, wordt een stemronde gehouden om te bepalen of de MR positief kan adviseren of instemmen. Daarnaast hebben we twee keer per jaar overleg met Raad van Toezicht. De MR hecht veel waarde aan een goede en constructieve samenwerking met de Raad van Toezicht.

Per vergadering stelt het bestuurssecretariaat (als aangewezen secretaris conform artikel 2 van het medezeggenschapsreglement) notulen op van het overleg met het bestuur. Het MR-lid met specialisme verslagleggen houdt een overzicht bij van onderwerpen die in het interne vooroverleg worden besproken.

In 2024 zijn de volgende zaken in de MR aan de orde geweest:

ONDERWIJS / KWALITEIT / ZORG

- De MR heeft een bijdrage geleverd aan de tussenevaluatie van het koersplan van de LKO.
- De MR heeft gesproken over de opvolging van een vertrouwenspersoon.
- De MR heeft positief advies gegeven over het voorgenomen besluit tot het aangaan van een (vervolg)samenwerking in het kader van de Onderwijsregio Haaglanden.
- In het managementstatuut is meer beleidsruimte gekomen voor de locatiedirecteuren. De MR heeft hier een positief advies op gegeven.
- De MR heeft instemming gegeven met de oprichting van een nevenvestiging De Schatkist.
- De MR heeft positief advies gegeven over het voorgenomen besluit om de externaliserende afdeling van het P.C. Hooftcollege vanaf schooljaar 2025-2026 af te bouwen.
- De MR heeft instemming gegeven voor de benutting van de vrijkomende ruimte ten gevolge van afbouw van de externaliserende afdeling van het PC Hooftcollege t.b.v. groei van de internaliserende afdeling.
- De MR heeft een presentatie van SVRK, complete analyse onderwijslandschap, gezien en toelichting gekregen.
- De MR heeft positief advies gegeven ten aanzien van het voorgenomen besluit tot het aangaan van een (vervolg)samenwerking in het kader van de Onderwijsregio Leiden, Duin en Bollenstreek PO.
- De MR geeft een positief advies om binnen de stichting LKO gefaseerd in de komende jaren een expertisecentrum te ontwikkelen, waarin alle zorg/onderwijs en onderwijs/zorg initiatieven onder aansturing van één directeur worden gebracht.
- De MR heeft positief advies gegeven voor een naamsverandering van de ESB LUMC-Curium in De Schans.

- De MR heeft positief advies gegeven over het jaarplan van ESB LUMC-Curium en SzM.
- Voor ESB LUMC-Curium heeft de MR de schoolgids vastgesteld.

FINANCIËN

- In maart zijn het jaarverslag en de jaarrekening besproken en de MR heeft kennisgenomen van het accountantsverslag van Crowe Foederer (voorheen Wijs).
- In juni en oktober zijn de financiële rapportages over de periode januari-april 2024 respectievelijk januari-augustus 2024 besproken; de MR heeft hierover positief geadviseerd.
- De MR heeft een positief advies gegeven over het voorgenomen besluit ter wijziging van de één van de hoofdlijnen van het financieel beleid LKO, namelijk de methodiek van de verwerking van de kosten van groot onderhoud als investering waarop wordt afgeschreven volgens een op te stellen schema per categorie.
- MR stemt in met de voorgestelde regeling van reiskostenvergoeding voor ouderleden.
- De MR heeft de voortgang van het begrotingsproces 2025 besproken. De MR heeft adviesrecht op hoofdlijnen. De MR heeft hier positief op geadviseerd. De P-geleding heeft unaniem ingestemd met het bestuursformatiedeel van de begroting 2025.

HUISVESTING

- De MR is regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen rond de huisvesting van meerdere locaties, waaronder de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest en het P.C. Hooftcollege.

PERSONEELSBELEID

- De MR heeft ingestemd met de vakantieregeling 2024-2025 voor het bestuursbureau.
- De MR heeft ingestemd voor het voorgenomen besluit om de taak van preventiemedewerker te combineren met de functie van HR-adviseur op de locaties.
- De MR heeft ingestemd in met de uitbreiding van het functiehandboek met de nieuwe functie van ondersteuningscoördinator.
- De MR heeft besluiten om de evaluatiemomenten van het functiehandboek vast te stellen als volgt: 1^e evaluatie december 2026 en 2^e evaluatie december 2029.
- De MR krijgt uitleg over onderwijsregio's: dit idee komt voort uit het idee van een eerlijke verdeling van tekorten aan onderwijspersoneel.
- De MR heeft ingestemd met de voorgestelde gereedschapskist als onderdeel van het beleid Werken met werkplezier.
- De MR heeft ingestemd met het bestuursformatieplan.
- De MR heeft een positief advies gegeven aan de RvT over de samenstelling van de CvB, een eenhoofdig bestuur van de LKO.
- De MR heeft ingestemd voor het toevoegen van de functie Bestuurssecretaris aan het functiegebouw.

COMMUNICATIE

Bij het aanstellen van een nieuw lid wordt er gekozen voor een kennismakingsgesprek, voorafgaand aan de eerste vergadering.

Tot slot: mocht je vragen hebben of iets kwijt willen? Stuur dan een e-mail naar: medezeggenschapsraad@leokanner.nl .

Angelique van Roon, vicevoorzitter MR

JAARREKENING 2024

Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep

Jaarrekening 2024

Telefoon: 071-5150599
Website: www.leokanner.nl
E-mail: info@leokanner.nl

Jaarrekening

Inhoudsopgave

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2024	3
Staat van baten en lasten 2024	5
Kasstroomoverzicht 2024	6
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2024	14
Overzicht geoordeelde doelsubsidies OCW	18
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	19
Toelichting op de staat van baten en lasten 2024	22
(Voorstel) bestemming van het resultaat	26
Gebeurtenissen na balansdatum	27
Overzicht verbonden partijen	28
WNT-verantwoording 2024	29

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	32
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	33
Ondertekening van de jaarrekening	37

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2024

1	Activa	31 december 2024	31 december 2023
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	425.372	237.125
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	1.695.162	1.476.376
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>259.234</u>	<u>311.586</u>
		2.379.768	2.025.087
1.1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.1.3.8	Waarborgsommen en vorderingen	<u>9.215</u>	<u>8.915</u>
		9.215	8.915
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.1	Debiteuren	46.776	0
1.2.2.3	Gemeenten	730	78.767
1.2.2.10	Overige vorderingen	120.321	55.157
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>329.661</u>	<u>376.884</u>
		497.488	510.808
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.1	Kassen	1.291	2.269
1.2.4.2	Banken	<u>6.451.214</u>	<u>7.224.255</u>
		6.452.505	7.226.524
	Totaal Activa	<u><u>9.338.976</u></u>	<u><u>9.771.334</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2024

2	Passiva	31 december 2024	31 december 2023
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	4.339.998	4.462.468
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	1.406.399	564.565
		5.746.397	5.027.033
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	412.714	508.807
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	0	1.273.485
		412.714	1.782.292
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.6	Gemeenten	248.243	13.216
2.4.8	Crediteuren	221.595	433.109
2.4.9.1	Loonheffing en premies	1.252.840	1.159.025
2.4.9.2	Omzetbelasting	4.852	6.139
2.4.10	Pensioenpremies	315.458	307.032
2.4.12	Overige kortlopende schulden	52.964	84.816
2.4.19	Overlopende passiva	1.083.913	958.672
		3.179.865	2.962.009
	Totaal Passiva	9.338.976	9.771.334

Staat van baten en lasten 2024

		Realisatie 2024 In €	Begroting 2024 In €	Realisatie 2023 In €
3	<u>Baten</u>			
3.1	Rijksbijdragen OCW	28.012.717	28.092.580	27.177.366
3.2	Overige overheidsbijdragen en subsidies	390.031	395.500	451.724
3.5	Overige baten	427.107	178.616	559.755
	Totaal Baten	28.829.855	28.666.696	28.188.845
4	<u>Lasten</u>			
4.1	Personele lasten	25.531.158	26.222.769	24.225.746
4.2	Afschrijvingen	560.927	533.512	503.060
4.3	Huisvestingslasten	1.052.366	1.323.785	1.424.832
4.4	Overige instellingslasten	2.475.408	2.166.950	2.486.997
	Totaal Lasten	29.619.859	30.247.016	28.640.635
	Saldo baten en lasten	-790.004	-1.580.320	-451.790
5	<u>Financiële baten en lasten</u>			
6.1	Financiële baten	235.883	115.000	234.011
	Saldo financiële baten en lasten	235.883	115.000	234.011
	<u>Exploitatieresultaat</u>	<u>-554.121</u>	<u>-1.465.320</u>	<u>-217.779</u>

Kasstroomoverzicht 2024

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-790.004	-451.790
Afschrijvingen	560.927	503.060
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	13.320	18.941
- Kortlopende schulden	217.856	303.515
Mutaties voorzieningen	<u>-1.369.578</u>	<u>102.754</u>
	-1.367.479	476.480
Ontvangen interest	235.883	234.011
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	235.883	234.011
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-915.608	-738.200
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>-300</u>	<u>2.100</u>
	-915.908	-736.100
Stelselwijziging		
Vrijval voorziening onderhoud	<u>1.273.485</u>	<u>0</u>
	1.273.485	0
Mutatie liquide middelen	-774.019	-25.609
Beginstand liquide middelen	7.226.524	7.252.133
Mutatie liquide middelen	<u>-774.019</u>	<u>-25.609</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>6.452.505</u></u>	<u><u>7.226.524</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep verzorgt speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor kinderen van 4 t/m 20 jaar.

ALGEMEEN

De Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep heeft als statutaire vestigingsplaats Oegstgeest.

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Hetzelfde geldt voor statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 2.500, investeringen onder de € 2.500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	2,50%	10,00%
Groot onderhoud	4,00%	16,67%
Meubilair	6,67%	12,50%
Inventaris en apparatuur		12,50%
ICT	12,50%	25,00%
Leermiddelen	12,50%	25,00%
Overige materiële vaste activa		25,00%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente waarin het schoolgebouw is gelegen. Het juridische eigendom voor de gebouwen aan de Endegeesterstraatweg, de Hazenboslaan in Oegstgeest, de Bokkenweide in Zoetermeer en de Cesar Franckstraat 9 in Leiden berusten bij het het bevoegd gezag. Het juridische eigendom van de overige scholen berust bij de gemeenten.

Het juridisch en economisch eigendom van de gebouwen die in gebruik zijn voor ESB Curium LUMC ligt bij Curium LUMC. De gemeente Oegstgeest heeft een overeenkomst met Curium LUMC waarin ze de wettelijke taak om voor huisvesting zorg te dragen aan Curium LUMC heeft overgedragen tegen een overeengekomen jaarlijkse vergoeding. Deze komt niet ten laste van de LKO.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op 1 januari 2024 is een stelselwijziging toegepast waarbij er sprake is van een overgang van voorziening groot onderhoud naar activeren van groot onderhoud. Reden van deze stelselwijziging is de onzekerheid met betrekking tot de uitvoering van de onderhoudscomponenten (zowel in de tijd als in geld), waardoor de hoogte van de benodigde voorziening groot onderhoud niet goed kan worden ingeschat. Met de keuze voor activeren en afschrijven worden alleen de werkelijke uitgevoerde onderhoudscomponenten geactiveerd. Op basis van RJ 212.807 is deze stelselwijziging prospectief verwerkt. Daarbij zijn de vergelijkende cijfers van boekjaar 2023 niet aangepast. De stelselwijziging heeft geleid tot een vrijval van de onderhoudsvoorziening per 1 januari 2024 van € 1.268.381 naar het eigen vermogen. Daarnaast heeft de begrote dotatie aan de voorziening groot onderhoud (€ 210.785) in 2024 niet plaatsgevonden. In plaats daarvan is het werkelijk uitgevoerde meerjarig onderhoud in 2024 geactiveerd, dit heeft geleid tot € 5.104 afschrijvingskosten. Het effect van deze stelselwijziging op het resultaat in 2024 bedraagt € 205.681 positief. Het effect van deze stelselwijziging op het eigen vermogen in 2024 bedraagt € 1.268.381 positief.

Financiële vaste activa

De eerste waardering van de financiële vaste activa is de reële waarde en de vervolgwaardering is de geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgewaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 5 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

Bestemmingsreserve privaat

Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag. De reserve is in het verleden tot stand gekomen vanuit private middelen op schoolbankrekeningen. Zo lang geen specifieke bestemming is gegeven aan dit private vermogen muteert de reserve niet.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. In beginsel dienen de voorzieningen met ingang van boekjaar 2020 gewaardeerd te worden tegen contante waarde. Aan hand van de looptijd en de disconteringsvoet is bepaald dat het effect van de tijdswaarde niet materieel is, waardoor de voorzieningen conform RJ 252 alsnog gewaardeerd zijn tegen nominale waarde

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2025 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 113,9%. Naar de stand van 31 december 2024 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 111,9% (bron: website www.abp.nl). Per 31 december 2024 was de beleidsdekkingsgraad 113,1%.

De Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Prof. Dr. Leo Kanneronderwijsgroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de voorziening duurzame inzetbaarheid is de verplichting per ultimo jaar opgenomen voor uitsluitend het gespaarde aanvullende verlof volgens de CAO PO. Met het basisbudget (40 uur bij ft) in combinatie met het aanvullende budget vanaf 57 jaar (130 uur bij ft) kunnen keuzes worden gemaakt die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie en die de duurzame inzetbaarheid vergroten.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is opgenomen ter dekking van de toekomstige loonkosten van personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend, geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening WW-verplichtingen

Voor de toekomstige WW-verplichtingen is een voorziening gevormd. Bij de berekening is rekening gehouden met de medewerkers die per balansdatum een WW uitkering ontvangen en een inschatting van de werkhervattingskans per medewerker.

Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

In de WAB is bepaald dat bij tijdelijke contracten waarbij bij het aangaan van het contract zeer waarschijnlijk is dat het contract niet zal worden verlengd, een transitievergoeding dient te worden uitgekeerd aan de medewerker. Dotatie vindt plaats vanaf het moment van indiensttreding. De voorziening wordt ultimo boekjaar bepaald middels een berekening van de transitievergoeding op medewerkersniveau maal het kanspercentage dat een medewerker geen verlenging krijgt. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde gezien de korte looptijd.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel “financiële instrumenten”.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiele exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Niet geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies met verrekeningsclausule (G2-doelsubsidies waarbij het overschot wordt terugbetaald) worden naar rato van de voortgang van de subsidiabele lasten verwerkt in de staat van baten en lasten. De nog niet bestede subsidies per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen, wordt het restant gepresenteerd als kortlopende verplichting.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2024
1 Activa
Vaste activa

	Materiele vaste activa	Verkrijgings prijs t/m 2023	Cum.afschr. t/m 2023	Boek waarde 31-dec-23	Investe- ringen 2024	Desinveste ringen 2024	Afschrij- vingen 2024	Boek waarde 31-dec-24
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	440.745	-203.620	237.125	170.627	73	-64.952	342.873
1.1.2.1.1	Groot onderhoud	0	0	0	87.603	0	-5.104	82.499
1.1.2.3.0	Meubilair	1.041.594	-545.437	496.157	54.755	0	-64.069	486.843
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	719.152	-328.533	390.619	284.930	0	-92.221	583.328
1.1.2.3.2	ICT	2.301.137	-1.711.537	589.600	293.591	0	-258.200	624.991
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	1.074.338	-911.456	162.882	24.104	0	-59.546	127.440
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	197.573	-48.869	148.704	0	-385	-16.525	131.794
		<u>5.774.539</u>	<u>-3.749.452</u>	<u>2.025.087</u>	<u>915.610</u>	<u>-312</u>	<u>-560.617</u>	<u>2.379.768</u>

	Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages	Verkrijgings prijs t/m 2024	Cum.afschr. t/m 2024	Boek waarde 31-dec-24	Afschrijvingspercentages	
					%	%
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	611.445	-268.572	342.873	2,50%	10,00%
1.1.2.1.1	Groot onderhoud	87.603	-5.104	82.499	4,00%	16,67%
1.1.2.3.0	Meubilair	1.096.349	-609.506	486.843	6,67%	12,50%
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	1.004.082	-420.754	583.328	12,50%	
1.1.2.3.2	ICT	2.594.728	-1.969.737	624.991	12,50%	25,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	1.098.442	-971.002	127.440	12,50%	25,00%
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	197.188	-65.394	131.794		25,00%
		<u>6.689.837</u>	<u>-4.310.069</u>	<u>2.379.768</u>		

		31-dec-24 in €	31-dec-23 in €
1.3	Financiële vaste activa		
1.1.3.8	Waarborgsommen	9.215	8.915
		<u>9.215</u>	<u>8.915</u>

		31-dec-24 in €	31-dec-23 in €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.1	Debiteuren	46.776	0
1.2.2.3	Gemeenten	730	78.767
1.2.2.10	Overige vorderingen	120.321	55.157
1.2.2.15	Overlopende activa	329.661	376.884
		<u>497.488</u>	<u>510.808</u>

	Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tlv	Overige	Saldo
	31-dec-23	2024	2024	2024	2024	31-dec-24
Verloopstaat gemeenten						
1.2.2.3.4 Gemeente Zoetermeer	44.528	44.528	0	0	0	0
1.2.2.3.6 Gemeente Leiderdorp	6.192	5.462	0	0	0	730
1.2.2.3.12 Gemeente Oegstgeest	28.047	28.047	0	0	0	0
	78.767	78.037	0	0	0	730
					31-dec-24	31-dec-23
1.2.2.10 Overige vorderingen (specificatie)					in €	in €
1.2.2.10.2 Vorderingen op verbonden partijen					120.321	55.157
					120.321	55.157
					31-dec-24	31-dec-23
1.2.2.15 Overlopende activa (specificatie)					in €	in €
1.2.2.12 Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten					185.566	148.958
1.2.2.13 Nog te ontvangen rente (schatkistbankieren)					53.814	75.646
1.2.2.15 Overige overlopende activa					90.281	152.280
					329.661	376.884
					31-dec-24	31-dec-23
1.2.4 Liquide middelen					in €	in €
1.2.4.1 Kassen					1.291	2.269
1.2.4.2 Banken					6.451.214	7.224.255
					6.452.505	7.226.524

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur.

2 **Passiva**

		31-dec-24	31-dec-23
		in €	in €
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	Algemene reserve	4.339.998	4.462.468
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	1.406.399	564.565
		<u>5.746.397</u>	<u>5.027.033</u>

		Saldo	Bestemming	Stelselwijziging voor-	Saldo
		31-dec-23	resultaat	ziening groot onderhoud	31-dec-24
2.1	Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1	Algemene reserve				
2.1.1.1.2	Algemene reserve	4.462.468	-122.470	0	4.339.998
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.2.10	Reserve groot onderhoud	0	-5.104	1.273.485	1.268.381
2.1.1.2.11	Reserve Nationaal Programma Onderwijs*	564.565	-426.547	0	138.018
		<u>5.027.033</u>	<u>-554.121</u>	<u>1.273.485</u>	<u>5.746.397</u>

* De bestemmingsreserve NPO betreft het per ultimo boekjaar nog niet bestede deel van de ontvangen Rijksbekostiging uit hoofde van het Nationaal Programma Onderwijs. Bestedingen zullen voor 1 augustus 2025 plaatsvinden op basis van de daarvoor opgestelde plannen binnen de kaders van het Nationaal Programma Onderwijs

		31-dec-24	31-dec-23
		in €	in €
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	412.714	508.807
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	0	1.273.485
		<u>412.714</u>	<u>1.782.292</u>

		Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo
		31-dec-23	2024	2024	2024	31-dec-24
2.2.1.5	Voorziening WAB	478	0	0	-478	0
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	245.009	392	-22.978	0	222.423
2.2.1.3	Voorziening duurzame inzetbaarheid	86.559	65.835	-33.975	0	118.419
2.2.1.6	Voorziening langdurig zieken	173.511	71.872	-173.511	0	71.872
		<u>505.557</u>	<u>138.099</u>	<u>-230.464</u>	<u>-478</u>	<u>412.714</u>

* bij netto contante waarde

		Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
		deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-24
2.2.1.4	Voorziening jubilea personeel	28.203	83.628	110.592	222.423
2.2.1.3	Voorziening duurzame inzetbaarheid	0	0	118.419	118.419
2.2.1.6	Voorziening langdurig zieken	0	0	71.872	71.872
		<u>28.203</u>	<u>83.628</u>	<u>300.883</u>	<u>412.714</u>

		31-dec-24	31-dec-23
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.6	Gemeenten	248.243	13.216
2.4.8	Crediteuren	221.595	433.109
2.4.9.1	Loonheffing en premies	1.252.840	1.159.025
2.4.9.2	Omzetbelasting	4.852	6.139
2.4.10	Pensioenpremies	315.458	307.032
2.4.12	Overige kortlopende schulden	52.964	84.816
2.4.19	Overlopende passiva	1.083.913	958.672
		3.179.865	2.962.009

		Saldo	Ontvangen	Besteed	Boeken tgv	Overige	Saldo
		31-dec-23	2024	2024	2024	2024	31-dec-24
2.4.6	Verloopstaat gemeenten						
2.4.6.13	Gemeente Oegstgeest	13.216	708.013	509.082	0	0	212.147
2.4.6.14	Gemeente Zoetermeer	0	36.096	0	0	0	36.096
		13.216	744.109	509.082	0	0	248.243

		31-dec-24	31-dec-23
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	27.407	27.298
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	25.557	33.040
2.4.19.1	Nog te betalen aan / vooruitontvangen mbt verbonden partijen	0	24.478
		52.964	84.816

		31-dec-24	31-dec-23
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	71.174	37.500
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	0	6.003
2.4.17	Rechten vakantiegeld en bindingstoelage	794.204	814.132
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	218.535	101.037
		1.083.913	958.672

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

- G1** Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	Ja/Nee/Onderhanden
Subsidie zij-instroom	1334106	20-4-2023	J
Subsidie zij-instroom	1321338	21-2-2023	J
Subsidie zij-instroom	1348023	20-7-2023	J
Subsidie zij-instroom	1447385	29-10-2024	Onderhanden
Subsidie zij-instroom	1412827	27-5-2024	Onderhanden
Studieverlof	1413911	18-6-2024	Onderhanden
Subsidie Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	SOOL22739	6-12-2022	Onderhanden
Praktijkgericht vak gl en tl	PGLTL 240173	4-7-2024	Onderhanden
Ontwikkelkracht 2024/2025	OWK240029	5-6-2024	Onderhanden

- G2** Er zijn geen G2-subsidies van toepassing.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst P.C. Hooftcollege

Voor de locatie aan de Touwbaan 42 in Leiderdorp is er een bruikleenovereenkomst met de Gemeente Leiderdorp. Deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd en begin 2021 vernieuwd. De LKO draagt de van het Rijk ontvangen bekostiging voor dit pand over aan de Gemeente, die daarvoor zorgt draagt voor alle onderhoud en exploitatie. Hiermee is een jaarlijks bedrag van ca. € 100.000 gemoeid (prijspeil 2024).

Huis van het Onderwijs

Het bestuurskantoor van de LKO is gehuisvest in het Huis van het Onderwijs in Leiderdorp, samen met andere onderwijsorganisaties uit de regio, op de locatie Elisabethhof 17 te Leiderdorp. Hiervoor is een gezamenlijke huurovereenkomst afgesloten met als einddatum 31 augustus 2025. De jaarlijkse bijdrage in de kosten in het nieuwe pand (inclusief huurpenningen) bedraagt voor de LKO ca. € 100.000 per jaar. Dit bedrag bestaat uit huur, huurderslasten en overige lasten en betreft zowel de reguliere ruimte als de keuken. Voor personele kosten zijn overeenkomsten voor gemene rekening aangegaan met stichting PROO Leiden en stichting Ambulante Educatieve Dienst Leiden; de hieruit volgende kosten worden verantwoord onder de personeelslasten en bedragen ca. € 14.000 per jaar.

Huurovereenkomst ESB Curium LUMC

Voor de locatie Endegeesterstraatweg (ESB Curium) in Oegstgeest is er een gebruiksovereenkomst. In 2019 is de gebruikersovereenkomst vernieuwd met terugwerkende kracht tot in 2018 en verlengd tot en met 31 december 2022. In 2022 is de huurovereenkomst nogmaals verlengd voor de duur van 5 jaren, tot en met 31 december 2027. Sinds het voorjaar van 2023 zijn de activiteiten van ESB Curium LUMC geheel gehuisvest in het gebouw De Schans. De huurpenningen worden betaald via een vaststellingsovereenkomst tussen Curium LUMC en de Gemeente Oegstgeest en komen niet voor rekening van de LKO. De aangepaste servicekosten bedragen ca. € 60.000 per jaar.

Huurovereenkomst School zonder Muren

Met ingang van 1 januari 2023 huurt de LKO voor School zonder Muren ruimte aan de Rhijngeesterstraatweg 94 te Oegstgeest. De huurovereenkomst is afgesloten voor de duur van 5 jaren en loopt tot en met 31 december 2027, met stilzwijgende verlenging voor de duur van nog eens 3 jaren. De huurprijs, inclusief servicekosten en 2 extra parkeerplaatsen, bedraagt op jaarbasis ca. € 43.000 (prijspeil 2024).

Huurovereenkomst Muskietier Velddreef

Met ingang van 1 januari 2024 huurt de LKO ruimte aan de Velddreef 322 in Zoetermeer voor de huisvesting van de ZoJa-groepen en de Schatkist. De huurovereenkomst is afgesloten met de Gemeente Zoetermeer voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden. De huurprijs bedraagt € 18.964 per jaar. De kosten worden voor 2/3e deel doorbelast aan de medegebruikers Jeugdformaat en Samenwerkingsverband PO Zoetermeer op basis van een onderverhuurovereenkomst.

Schoonmaak

Op basis van een in 2019 uitgevoerde Europese aanbesteding zijn er schoonmaakovereenkomsten afgesloten (per locatie). In 2021 is de overeenkomst voor de Leo Kannerschool VSO Oegstgeest opgezegd; de schoonmaak wordt sindsdien uitgevoerd met eigen medewerkers. Per 1 maart 2022 heeft RuFo Clean de schoonmaakovereenkomst voor het P.C. Hooftcollege opgezegd en beëindigd. Voor het P.C. Hooftcollege heeft in 2022 een nieuwe aanbesteding (DAS) plaatsgevonden; op basis daarvan is een schoonmaakovereenkomst afgesloten met Cantorclin. De Muskietier heeft de schoonmaakovereenkomst met Van Leeuwen Schoonmaak opgezegd. Eind 2023 heeft een nieuwe aanbesteding (DAS) plaatsgevonden; op basis daarvan is per 1 maart 2024 een nieuwe schoonmaakovereenkomst afgesloten met Bolman Cleaning Services.

Per 31 december 2024 lopen de volgende schoonmaakovereenkomsten:

Locatie	Bedrijf	Bedrag per jaar incl. BTW (prijsniveau 2024)	Looptijd
De Muskietier tot en met 29 feb 2024	Van Leeuwen Schoonmaak	€ 32.431	Beeindigd per 29 februari 2024
De Muskietier vanaf 1 maart 2024	Bolman Cleaning Services	€ 27.359	Einddatum 1 maart 2029, opzegtermijn 3 maanden
De Muskietier Velddreef	CSU	€ 12.355	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 3 maanden
P.C. Hooftcollege	Cantorclin	€ 62.437	Einddatum 27 juni 2027, opzegtermijn 3 maanden
Leo Kannerschool SO Oegstgeest	Tyclean	€ 38.573	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 6 maanden
Leo Kannercollege	VLS	€ 76.564	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 6 maanden
ESB Curium LUMC	Tyclean	€ 23.368	Onbepaalde tijd, opzegtermijn 6 maanden

Overige langlopende contracten

De overeenkomst met De Vrije Energie Producent (DVEP) inzake de levering van energie en gas is gestart per 1 januari 2021 en door DVEP opgezegd per 31 december 2023. De overeenkomst is per 1 januari 2024 overgenomen door Engie en eindigt per 31 december 2025. In 2025 zal worden deelgenomen aan een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure via Energie voor Scholen voor de periode 2026-2030.

Er zijn overeenkomsten met KPN en Ziggo inzake telefonie.

Er is contract afgesloten met Privacy op School voor advisering inzake het IBP-beleid en het invullen van de rol Functionaris Gegevensbescherming.

De LKO heeft in 2022, op basis van een uitgevoerde Europese aanbesteding, een raamovereenkomst afgesloten met de firma van Dijk BV voor de koop en levering van leermiddelen voor het VSO. Deze Raamovereenkomst treedt in werking met ingang van 1 augustus 2022 en is aangegaan voor de duur van vier jaar, derhalve eindigend op 31 juli 2026.

Er is een contract afgesloten met Ricoh inzake print- en kopieerapparatuur looptijd tot en augustus 2025).

De jaarlijkse leaseprijs bedraagt € 83.960. Daarbij komen kosten voor de software afgeschermd printen ad € 9.903 per jaar (looptijd tot feb 2027) en de kosten voor een repromachine ad € 30.260 per jaar (looptijd tot december 2027).

In totaal komt dit neer op een bedrag van ca. € 130.000 (niveau 2024).

De contracten met Ricoh worden per de hierboven genoemde einddata beeindigd.

BTW verleggingsregeling

In het uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 is opgenomen dat een verkoper van mobiele telefoons, laptops of tablets bij factuurbedragen boven de € 10.000 exclusief BTW, de goederen moet leveren zonder BTW. Op de factuur dient dan 'BTW verlegd' vermeld te worden. Hierdoor wordt de afdracht van de BTW verlegd naar de aankopende partij, in dit geval de LKO. De LKO dient de BTW over de aankoop vervolgens af te dragen in de btw-aangifte. In eerste instantie is het aan de verkopende partij om deze regel correct toe te passen. In 2022 is aan deze regeling geen uitvoering gegeven: partijen hebben aan de LKO ter zake BTW in rekening gebracht welke door de LKO is betaald. Het risico bestaat dat deze BTW door de desbetreffende leveranciers niet aan de fiscus is afgedragen. De kans daarop wordt echter klein geacht. Het maximale BTW risico voor de LKO in het kader van deze regeling bedroeg over het jaar 2022 € 22.373. In kalenderjaar 2023 en 2024 is wel uitvoering gegeven aan deze regeling. Het verschuldigde BTW-bedrag is als verlichting op de balans per 31 december 2024 opgenomen.

Nieuwbouw Leo Kannerschool VSO Oegstgeest

Leo Kanneronderwijsgroep is een overeenkomst bouwheerschap aangegaan voor de (ver)nieuwbouw VSO Leo Kannerschool in Oegstgeest met de Gemeente Oegstgeest. Daarbij treedt de LKO op als bouwheer en is de LKO verantwoordelijk is voor het budget (dat door de gemeente is toegekend ter grootte van € 19.649.257) en budgetbeheer van het project. Afronding van de bouw wordt voorzien voor 2026. In de demarcatielijst is opgenomen dat de LKO zelf verantwoordelijk is voor de kosten van inrichting. Onderdelen van de inrichting (bijvoorbeeld ICT-voorzieningen, apparatuur en inventaris) kunnen worden meegenomen uit de huidige huisvesting, de overige zaken, waarvan het bedrag per eind 2024 nog niet bekend is) zullen worden meegenomen in de reguliere begroting.

Vordering op OCW i.v.m. nieuwe bekostigingssystematiek

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 1.408.099. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2024 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit probleem voor het schoolbestuur slechts ‘een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging’. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. De LKO heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens de LKO waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft de LKO gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hogerberoepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2024

		Realisatie 2024 In €	Begroting 2024 In €	Realisatie 2023 In €
Baten				
Rijksbijdragen OCW				
3.1.1.1.0	OCW lumpsum	27.368.429	26.918.388	25.842.322
3.1.1.1.0.1	OCW Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	0	0	676.729
3.1.1.1.5.1	OCW Professionalisering personeel en begeleiding	114.043	112.452	107.632
3.1.1.1.19	OCW overige subsidies	100.481	119.500	72.500
3.1.3.1	OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	429.764	942.240	478.183
		28.012.717	28.092.580	27.177.366
Overige overheidsbijdragen en subsidies				
3.2.2.2.0	Gemeente bijdragen onderwijsbeleid	2.866	0	2.232
3.2.2.2.1	Gemeente bijdragen huisvesting en materieel	64.772	57.000	63.062
3.2.2.2.2	Gemeente overige bijdragen	247.260	235.500	226.254
3.2.2.3	Overige overheidsbijdragen	75.133	103.000	160.176
		390.031	395.500	451.724
Overige baten				
3.5.5	Ouder- en Kampbijdragen	15.660	13.000	12.260
3.5.1	Verhuur	1.166	0	1.176
3.5.2	Detachering personeel	92.146	124.116	188.935
3.5.10	Baten van derden	63.051	0	0
3.5.10.2	Overige baten	255.084	41.500	357.384
		427.107	178.616	559.755
Totaal baten		28.829.855	28.666.696	28.188.845

Voor een nadere toelichting op de staat van baten en lasten en een analyse van de verschillen tussen de begroting en de werkelijke cijfers wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het jaarverslag. Daarin worden ook, voor zover het inzicht dit vereist, de verschillen tussen de werkelijke cijfers en de cijfers van het voorgaande verslagjaar nader toegelicht.

	Realisatie 2024 In €	Begroting 2024 In €	Realisatie 2023 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1 Loonkosten bestuur, directie en toezicht	1.122.770	1.285.224	1.217.816
4.1.1.2 Loonkosten onderwijzend personeel	13.884.272	14.529.426	13.192.453
4.1.1.3 Loonkosten onderwijsondersteunend personeel	9.192.771	8.932.318	8.605.207
4.1.1.4 Loonkosten vervangingen	93.177	50.491	114.493
4.1.1.5 Loonkosten overig	0	10.000	0
	24.292.990	24.807.459	23.129.969
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0 Inhuur personeel niet in loondienst	1.043.411	789.510	726.763
4.1.2.3.0 Scholing en opleiding personeel	396.384	345.800	335.951
4.1.2.3.1 Personeelsbijeenkomsten, overleg, beleid en zorg	173.331	181.500	122.706
4.1.2.3.2 Werving en selectie	32.668	44.500	35.476
4.1.2.3.3 Representatie, bijeenkomsten en consumpties	38.881	34.500	63.686
4.1.2.3.9 Overige personele kosten	163.060	142.500	106.658
4.1.2.1.11 Dotaties personele voorzieningen	-73.115	0	67.962
4.1.2.1.12 Onttrekking/vrijval personele voorzieningen	-22.978	0	-30.614
	1.751.642	1.538.310	1.428.588
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.3 Uitkeringen (-/-)	-513.474	-123.000	-332.811
	-513.474	-123.000	-332.811
Personele lasten	25.531.158	26.222.769	24.225.746
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	18.600.995	19.115.059	17.565.778
4.1.1.2 Sociale lasten	2.743.628	2.744.000	2.580.826
4.1.1.3 Premies Vf/Pf en Risicofonds	292.106	292.100	377.278
4.1.1.5 Pensioenlasten	2.656.261	2.656.300	2.606.087
Totaal lonen en salarissen	24.292.990	24.807.459	23.129.969

In de pensioenlasten 2024 en 2023 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2024 gemiddeld 257,58 FTE's werkzaam (2023: 258,51 FTE's)

Onderverdeeld naar:

	2024	2023
Directie	7,77	8,87
Onderwijzend personeel	134,69	136,38
Onderwijs ondersteunend personeel	115,12	113,26
	257,58	258,51

	Realisatie 2024 In €	Begroting 2024 In €	Realisatie 2023 In €
Investeringsen			
4.2.0.1	170.627	262.000	39.443
4.2.0.2	87.603	0	0
4.2.0.3	54.755	84.500	75.372
4.2.0.4	24.104	35.000	55.806
4.2.0.5	284.930	191.000	216.925
4.2.0.6	293.591	489.400	263.296
4.2.0.7	0	60.000	103.686
4.2.0.10	-915.610	-1.121.900	-754.528
	0	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0	64.952	61.332	44.996
4.2.2.0.1	5.104	0	0
4.2.2.1	64.069	62.807	60.971
4.2.2.2	92.221	72.369	66.743
4.2.2.3	258.200	243.139	247.898
4.2.2.4	59.546	68.248	72.037
4.2.2.5	16.525	25.617	11.606
4.2.2.7	310	0	-1.191
	560.927	533.512	503.060
Huisvestingslasten			
4.3.1.0	287.881	337.000	315.374
4.3.3.0	214.708	178.500	211.042
4.3.4.0	250.724	348.500	410.130
4.3.5.0	268.973	224.500	218.849
4.3.6.0	25.978	24.500	24.513
4.3.7.0	0	38.000	145.380
4.3.7.1	0	-38.000	-145.380
4.3.7.2	0	210.785	210.785
4.3.8.0	4.102	0	34.139
	1.052.366	1.323.785	1.424.832
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	446.754	393.000	346.837
4.4.1.1	27.225	22.000	21.135
4.4.1.2	45.321	37.500	36.008
4.4.1.3	8.522	11.500	8.848
4.4.1.4	3.424	5.000	3.120
4.4.1.5	61.467	62.000	67.849
4.4.1.6	13.407	15.400	16.009
4.4.1.7	2.746	5.250	3.750
4.4.1.8	73.951	98.300	98.597
4.4.1.9	73.130	54.150	61.905
	755.947	704.100	664.058

		Realisatie 2024 In €	Begroting 2024 In €	Realisatie 2023 In €
	<i>Uitsplitsing accountantskosten</i>			
4.4.1.1	<i>Honorarium onderzoek jaarrekening</i>	27.225	22.000	21.135
4.4.1.2	<i>Honorarium andere controleopdrachten</i>	0	0	0
4.4.1.3	<i>Honorarium fiscale adviezen</i>	0	0	0
4.4.1.4	<i>Honorarium andere niet-controledienst</i>	0	0	0
		27.225	22.000	21.135
	<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	Onderwijsleerpakket incl. ondw licenties	711.824	565.500	718.737
4.4.3.1	Reproductiekosten	215.374	179.500	201.697
4.4.2.0	Kosten en onderhoud meubilair en inventaris	46.608	40.000	71.569
4.4.2.1	Beheer en kosten ICT incl. adm. licenties	170.929	110.000	165.553
		1.144.735	895.000	1.157.556
	<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.3	Kosten van projecten	84.587	76.750	31.493
4.4.5.4	Activiteiten, werkweken en excursies	372.882	344.100	470.123
4.4.5.5	Kantinekosten	10.760	15.000	23.498
4.4.5.1	Overige schoolkosten	106.497	132.000	140.269
		574.726	567.850	665.383
4.4	Overige instellingslasten	2.475.408	2.166.950	2.486.997
	Totaal lasten	29.619.859	30.247.016	28.640.635
	Financiële baten en lasten			
	Financiële baten			
6.1.1	Rentebaten en dividenden	235.883	115.000	234.011
		235.883	115.000	234.011
	Resultaat	-554.121	-1.465.320	-217.779

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2024 bedraagt € 554.121 negatief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-23	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-24
	€	€	€	€
Algemene reserve	4.462.468	-122.470	0	4.339.998
Bestemmingsreserves publiek	564.565	-431.651	1.273.485	1.406.399
	<u>5.027.033</u>	<u>-554.121</u>	<u>1.273.485</u>	<u>5.746.397</u>

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-23	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-24
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	4.462.468	-122.470	0	4.339.998
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve groot onderhoud	0	-5.104	1.273.485	1.268.381
Reserve Nationaal Programma Onderwijs	564.565	-426.547	0	138.018
	<u>5.027.033</u>	<u>-554.121</u>	<u>1.273.485</u>	<u>5.746.397</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar 2024 hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2024 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Er is een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Curium / LUMC voor het verzorgen van onderwijs.

Stichting Professor Dr. Leo Kanneronderwijsgroep is lid van Stichting Huis van het Onderwijs. Zij heeft haar statutaire zetel in Leiderdorp (code activiteiten: 4)

Stichting Professor Dr. Leo Kanneronderwijsgroep is lid van de Coöperatie Ambulante Educatieve Dienst u.a. Leiden.

Verder is de Professor Dr. Leo Kanneronderwijsgroep met de volgende samenwerkingverbanden verbonden:

Naam	Nr. Onderwijs	Statutaire Zetel	Juridische vorm	code activiteiten
Ver. Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden (PPO)	2801 PO	Leiden	Stichting	4
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Leiden e.o.	2801 VO	Leiden	Stichting	4
Samenwerkingsverband Midden-Holland/Rijnstreek	2802 VO	Gouda	Stichting	4
Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek	2803 VO	Lisse	Stichting	4
Samenwerkingsverband Zuid-Holland West	2806 VO	Den Haag	Stichting	4
Samenwerkingsverband Zoetermeer	2807 VO	Zoetermeer	Stichting	4
Samenwerkingsverband VO Delflanden	2809 VO	Delft	Stichting	4
Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek	2812 PO	Lisse	Stichting	4
Samenwerkingsverband Rijnstreek	2813 PO	Alphen aan den Rijn	Stichting	4
Samenwerkingsverband Haaglanden	2815 PO	Den Haag	Stichting	4
Samenwerkingsverband Zoetermeer	2817 PO	Zoetermeer	Stichting	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Gegevens 2023		S.G. Verheul	
Functiegegevens		Vz. College van bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2024		1-jan-23	31-jan-23
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0	
Dienstbetrekking?		Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		129.852	
Beloning betaalbaar op termijn		22.554	
Totaal bezoldiging 2022		152.406	
Individueel WNT-maximum		159.000	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2024							
Bedragen x € 1		E.P. van Maanen		J.J. de Haan		T.H.M. Gunning- Willemse	
Functiegegevens		Vz. Raad van Toezicht		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2024		1-jan-24	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-24
Bezoldiging							
Bezoldiging		12.450		8.300		8.300	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		24.900		16.600		16.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging		12.450		8.300		8.300	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2023							
Functiegegevens		Vz. Raad van Toezicht		Lid		Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23
Bezoldiging							
Bezoldiging		11.925		7.950		7.950	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		23.850		15.900		15.900	

Bedragen x € 1		M.Muis		A.El-Khetabi		E.M.G. Lammerts	
Functiegegevens		Lid		Lid		Lid	
Aanvang en einde functieervulling in 2024		1-jan-24	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-24	1-jan-24	31-dec-24
Bezoldiging							
Bezoldiging		8.300		8.300		8.300	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		16.600		16.600		16.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Bezoldiging		8.300		8.300		8.300	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							
		N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t		N.v.t		N.v.t	
Gegevens 2023							
Functiegegevens		Lid		Lid			
Aanvang en einde functieervulling in 2023		1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23	1-jan-23	31-dec-23
Bezoldiging							
Bezoldiging		7.950		7.950		N.v.t	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		15.900		15.900		N.v.t	

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder*Niet van toepassing***1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900***Niet van toepassing***1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is***Niet van toepassing***1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is***Niet van toepassing***2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking***Niet van toepassing***3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT***Niet van toepassing*

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	30968
Naam instelling	Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep
Brin-nummer	00NT
KvK-nummer	41165490
Statutaire Zetel	Oegstgeest

Adres	Elisabethhof 17, 2353 EW Leiderdorp
Telefoon	071-5150599
E-mailadres	administratie@leokanner.nl
Website	www.leokanner.nl

Contactpersoon

Naam	De heer S.G. Verheul
Adres	Elisabethhof 17, 2353 EW Leiderdorp
Telefoon	071-5150599
E-mailadres	administratie@leokanner.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep
Elisabethhof 17
2353 EW Leiderdorp

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep te Leiderdorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Prof. Dr. Leo Kanner Onderwijsgroep zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

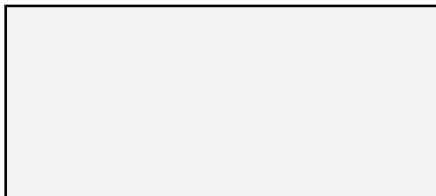
Eindhoven, 18 april 2025
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: Drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2024 sluitend met een resultaat van € -554.121 vast.

Leiden, 15 april 2025

Dhr. S.G. Verheul
Voorzitter College van Bestuur

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2024 sluitend met een resultaat van € -554.121 goed.

Leiden, 15 april 2025

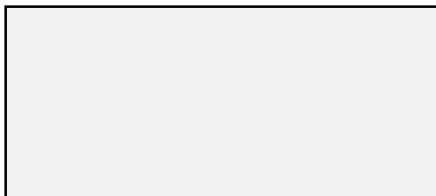
Dhr. E.P. van Maanen
Voorzitter Raad van Toezicht

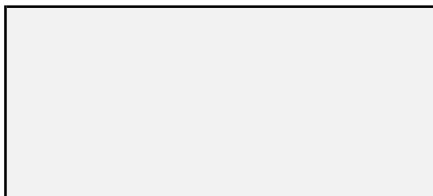
Mevr. B.E.M.G. Lammerts
Lid Raad van Toezicht

Mevr. T.H.M. Gunning - Willemse
Lid Raad van Toezicht

Dhr. J.J. de Haan
Lid Raad van Toezicht

Dhr. A.El-Khetabi
Lid Raad van Toezicht